

Sveriges lägesrapport 2025

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
1 Samråd med arbetsmarknadens parter och civila samhällets organisationer	4
2 Efterlevnad av Sveriges finanspolitiska åtagande enligt EU:s ramverk för ekonomisk styrning	5
2.1 Sveriges nettoutgiftsbana.....	5
2.2 Den makroekonomiska utvecklingen	6
2.3 De offentliga finansernas utveckling	9
2.4 Skillnader mellan regeringens prognoser samt utfall och ursprungliga scenarier.....	13
2.5 Förhållandet mellan Sveriges prognoser i vårpropositionen och prognosen i nettoutgiftsbanan	14
3 Reformer och investeringar.....	16
3.1 Bostadsmarknaden och hushållens skuldsättning.....	18
3.2 En rättvis grön och digital omställning	21
3.3 Kompensatoriska insatser inom utbildning och arbetsmarknad.....	22
3.4 Uppbyggnad av försvarsförmågor	25
4 Sveriges återhämtnings- och resiliensplan samt partnerskapsöverenskommelse.....	27
4.1 Sveriges återhämtningsplan	27
4.2 Sveriges partnerskapsöverenskommelse	27
5 De nationella målen på det sociala området.....	30
5.1 Sysselsättning.....	30
5.2 Utbildning	32
5.3 Fattigdom och social utestängning.....	33
6 Framsteg mot FN:s globala mål för hållbar utveckling	36
Bilaga 1 Bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens.....	37
Bilaga 2 Utdrag ur Sveriges rapportering om de landsspecifika rekommendationerna, utdrag från CeSaR	38
Bilaga 3 Rapportering om implementeringen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter: beskrivning av huvudsakliga åtgärder och deras beräknade påverkan.....	108
Bilaga 4 Rapportering om de globala målen för hållbar utveckling: beskrivning av huvudsakliga framtidsriktande åtgärder och deras beräknade påverkan	127
Bilaga 5 Externa underlag till Sveriges lägesrapport 2025.....	151
1 Bidrag från arbetsmarknadens parter	151
1.1 Bidrag från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).....	151
1.2 Svenskt Näringsliv – företagsamhetens röst i Sverige	155
1.3 Bidrag från LO – Landsorganisationen i Sverige.....	156
2 Bidrag från organisationer i det civila samhället	158
2.1 Bidrag från Sveriges Kvinnoorganisationer.....	158
2.2 Bidrag till Sveriges lägesrapport från Folkbildningsrådet.....	160

2.3	Bidraget från Föreningen Norden.....	161
2.4	Funktionsrätt Sverige	163
2.5	Hyresgästföreningens bidrag till Sveriges nationella reformprogram.....	165
2.6	Bidrag till det nationella reformprogrammet från Skoopi – de arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation.....	166
2.7	PRO:s bidrag till det nationella genomförandet av den europeiska terminen.....	170

Inledning

EU:s ramverk för ekonomisk styrning (EU-ramverket) är en uppsättning regler och förfaranden för multilateral samordning och övervakning av den ekonomiska politiken, finanspolitiken, sysselsättningspolitiken och socialpolitiken inom EU. Det arbete som utförs enligt EU-ramverket samordnas huvudsakligen genom en årlig process som kallas för den europeiska planeringsterminen. De delar av EU-ramverket som reglerar styrningen av medlemsstaternas finanspolitik kallas stabilitets- och tillväxtpakten. Stabilitets- och tillväxtpakten består av två delar, dels en förebyggande del, som ska främja budgetdisciplin och en hållbar skuldutveckling i medlemsstaterna på medellång sikt, dels en korrigerande del, som ska säkra att medlemsstaterna vidtar lämpliga åtgärder vid alltför höga offentliga underskott eller statsskulder.

En reform av EU-ramverket, inklusive stabilitets- och tillväxtpakten, trädde i kraft den 30 april 2024. Reformen innebär bl.a. att förordning (EG) 1466/97¹, som reglerar den förebyggande delen av ramverket, har ersatts med en ny förordning (EU) 2024/1263². Samtidigt gjordes ändringar i förordning (EU) 1497/67³, som reglerar den korrigerande delen av ramverket, genom förordning (EU) 2024/1264⁴.

Enligt den nya förordningen (EU) 2024/1263 ska samtliga medlemsstater ta fram en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan (medelfristig plan) som löper över fyra eller fem år, beroende på hur lång mandatperioden är i den berörda medlemsstaten. Sveriges medelfristiga plan för 2025–2028 överlämnades till kommissionen den 11 oktober 2024. Den medelfristiga planen ska följas upp av en lägesrapport i vilken medlemsstaterna ska redogöra för hur den medelfristiga planen har genomförts. Senast den 30 april 2025 ska medlemsstaterna lämna in en första lägesrapport.

När det gäller finanspolitiken innehåller Sveriges medelfristiga plan ett finanspolitiskt åtagande i form av en s.k. nettoutgiftsbana som är knuten till målet att främja skuldållbarhet. Den medelfristiga planen innehåller även information om makroekonomiska och offentligfinansiella variabler som ligger till grund för nettoutgiftsbana. I lägesrapporten ska Sverige rapportera om utfall och om eventuella uppdateringar av nettoutgiftsbanan inklusive underliggande variabler för 2024 och 2025 (se avsnitt 2).

När det gäller reformer och investeringar innehåller den medelfristiga planen en redogörelse för hur Sverige adresserat de huvudsakliga utmaningarna som identifierats inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt de landsspecifika rekommendationerna och EU-gemensamma prioriteringar. I lägesrapporten ska Sverige ange genomförandet av dessa åtgärder fortskrider (se avsnitt 3). I avsnitt 4–6 redogörs även för åtgärder med anledning av andra rapporteringskrav inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Tillsammans med den medelfristiga planen ersätter lägesrapporterna det konvergensprogram och det nationella reformprogram som Sverige tidigare har lämnat in årligen till kommissionen i enlighet med den numera upphävda förordningen (EG) 1466/97.

Riksdagen fick information om Sveriges lägesrapport 2025 den 29 april 2025. Den 30 april 2025 beslutade regeringen om Sveriges lägesrapport 2025.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97.

³ Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott.

⁴ Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klagande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott.

1 Samråd med arbetsmarknadens parter och civila samhällets organisationer

Regeringen träffar arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer kontinuerligt under året för att samråda om genomförandet av den europeiska planeringsterminen i Sverige. Syftet med dessa samråd är att föra en dialog kring arbetet med genomförandet av den europeiska planeringsterminen och på ett systematiskt sätt ta vara på expertis i olika sakfrågor och därmed öka kvaliteten i regeringens beslutsunderlag. Förutom dessa samråd träffar även regeringen berörda aktörer inom en rad andra forum där frågor som berör den europeiska planeringsterminen behandlas.

Den 19 mars 2025 och den 24 mars 2025 ägde samråd inom ramen för den europeiska planeringsterminen rum med arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer inför framtagandet av Sveriges lägesrapport 2025. Sådana samråd har tidigare genomförts inom ramen för arbetet med Sveriges nationella reformprogram och kommer fortsatt att äga rum inför Sveriges framtagande av de årliga lägesrapporterna. Vid samråden ges arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer även möjlighet att inkomma med skriftliga underlag till lägesrapporten. Dessa underlag återfinns i bilaga 5 .

2 Efterlevnad av Sveriges finanspolitiska åtagande enligt EU:s ramverk för ekonomisk styrning

I detta avsnitt redovisas Sveriges efterlevnad av den nettoutgiftsbana som angavs i Sveriges medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan 2025–2028 (Sveriges medelfristiga plan) och som är det finanspolitiska åtagande Sverige har enligt EU-ramverket. Därefter redogörs för hur makroekonomin och de offentliga finanserna har utvecklats och väntas utvecklas i närtid, samt hur det förhåller sig till det ekonomiska scenario som låg till grund för skattningen av nettoutgiftsbanan (det ursprungliga scenariot). Slutligen redogörs för skillnaderna mellan prognoserna i lägesrapporten och 2025 års ekonomiska vårproposition (vårpropositionen) (prop. 2024/25:100).

I den makroekonomiska prognosen har inkommande statistik t.o.m. den 6 mars 2025 beaktats och i prognosen för de offentligfinansiella variablerna har statistik t.o.m. den 10 mars 2025 beaktats. För den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld har utfall t.o.m. 22 april 2025 beaktats.

2.1 Sveriges nettoutgiftsbana

Sverige ska som medlemsstat leva upp till stabilitets- och tillväxtpaktens regler för att främja hållbara offentliga finanser. Av reglerna framgår bl.a. att medlemsstaterna ska följa två budgetpolitiska gränsvärden. Det ena är att den offentliga sektorns finansiella sparande inte får understiga -3 procent av BNP, det andra att den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (den s.k. Maastrichtskulden) inte får överstiga 60 procent av BNP.

I Sveriges medelfristiga plan presenterades Sveriges nettoutgiftsbana enligt förordning (EU) 2024/1263⁵. Denna anger en årlig och en kumulativ tillväxttakt för nationellt finansierade primära nettoutgifter (nettoutgifter). För Sveriges del ska nettoutgiftsbanan tillse att den offentliga sektorns finansiella sparande och den konsoliderade bruttoskulden håller sig inom ovan angivna gränsvärden under den medelfristiga planens fyra år och de efterföljande tio åren.

Nettoutgiftsbanan bygger på ett ekonomiskt scenario som innebär att det primära strukturella sparandet minskar till en skattad lägsta gräns som är förenlig med EU-ramverkets krav. Mot denna bakgrund är nettoutgiftsbanan varken att betrakta som en prognos eller en lämplig utveckling av de offentliga finanserna, utan ska i stället ses som en skattning av var gränserna går enligt EU-ramverket. Denna lägesrapport följer upp hur nettoutgifterna har utvecklats och väntas utvecklas i närtid i förhållande till nettoutgiftsbanan.

Tabell 2.1 Utfall Sveriges finanspolitiska åtagande, nettoutgiftsbanan

Procentuell förändring. Utfall 2024, prognos 2025

	Sveriges medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan 2025–2028 och rådets rekommendation från 2025		Utfall	
	2024	2025	2024	2025
Nationellt finansierade nettoutgifter, årlig förändring	6,4	4,0	6,1	4,1
Kumulativ förändring från 2023	–	10,7	–	10,5

Anm.: Baseras på den EU-gemensamma metodologin.

Källa: Egna beräkningar.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97.

År 2024 blev nettoutgifterna 0,3 procentenheter lägre än den övre gränsen som angavs i den ursprungliga utgiftsbanan och ökade med 6,1 procent mellan 2023 och 2024 (se tabell 2.1). Underskottet i de offentliga finanserna ökade till ca 1,5 procent av BNP 2024 (se tabell 2.2). Finanserna belastades dels av lågkonjunkturen, dels av åtgärder som framför allt omfattade kapitaltillskott till Riksbanken, stöd till Ukraina och satsningar för att förstärka Sveriges försvarsförmåga. Det strukturella sparandet förstärktes men uppvisade fortsatt underskott. Samtidigt ökade bruttoskulden relativt snabbt till följd av stock-flödesfaktorer.

År 2025 bedöms nettoutgifterna växa i linje med den ursprungliga utgiftsbanan, kumulativt är dock utvecklingen lägre. Såväl det finansiella som det strukturella sparandet bedöms vara relativt oförändrat mellan 2024 och 2025. De förväntade underskotten bidrar till att bruttoskulden fortsätter att öka under 2025 i förhållande till 2023 års nivå.

Tabell 2.2 Utfall nyckelvariabler

Utfall 2023 och 2024, prognos 2025

	2023	2024	2025
Finansiellt sparande ¹	-0,8	-1,5	-1,3
Strukturellt sparande ²	0,1	-0,3	-0,4
Primärt strukturellt sparande ²	0,8	0,3	0,2
Bruttoskuld ¹	31,6	33,5	34,3
Förändring av bruttoskuld ¹	-2,2	2,0	0,7

¹ Som andel av BNP.

² Som andel av potentiell BNP.

Anm.: Bedömningen baseras på den EU-gemensamma metodologin och utgår i huvudsak från utfall och prognos i 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

2.2 Den makroekonomiska utvecklingen

I detta delavsnitt beskrivs den makroekonomiska utvecklingen 2023–2025. Beskrivningen avser utfall och prognos som utgår ifrån den makroekonomiska prognosen i vårpropositionen.

Vissa siffror som redovisas i detta avsnitt kan skilja sig från vad som anges i vårpropositionen. Det beror på att det ekonomiska scenario som ligger till grund för skattningen av nettoutgiftsbanan baseras på den EU-gemensamma metodologin vilken delvis skiljer sig från den metodologi som används inom ramen för vårpropositionen. Metodskillnaderna gäller främst bedömningen av potentiella variabler och i förlängningen konjunkturläget. Detta kan påverka bedömningen av det strukturella sparandet och nettoutgifterna. De makroekonomiska beskrivningarna är dock över lag i linje med de som anges i vårpropositionen.

Svensk ekonomi

Svensk ekonomi bedöms ha befunnit sig i en lågkonjunktur sedan 2023. Den inhemska efterfrågan på varor och tjänster har varit svag eftersom hushåll och företag har pressats hårt av hög inflation och snabbt stigande räntor. Under 2024 minskade inflationen, räntorna sänktes och reallönerna steg. BNP-tillväxten tilltog andra halvåret 2024 med bidrag från hushållens konsumtion och investeringar.

Flera faktorer, som t.ex. fortsatt stigande reallöner, en lägre räntenivå och stöttande finanspolitik, talar för att den inhemska efterfrågan fortsätter att stiga och att BNP-tillväxten tar ytterligare fart 2025 (se tabell 2.3). Samtidigt väntas den stora osäkerheten i omvärlden senarelägga konsumtion, investeringar och anställningar och därmed tynga tillväxten i närtid. Det samlade resursutnyttjandet i ekonomin, illustrerat av det s.k. BNP-gapet, väntas stiga men vara fortsatt negativt 2025 (se tabell 2.4).

Läget på arbetsmarknaden försämrades under 2023 och 2024. Under 2024 minskade sysselsättningen och arbetslösheten steg (se tabell 2.5). I inledningen av 2025 steg arbetslösheten ytterligare, trots att sysselsättningen steg något. Indikatorer, som t.ex. konkurser och anställningsplaner, pekar dock på fortsatt svaga utsikter i närtid. Under 2025 väntas dock arbetsmarknaden återhämtas något till följd av en stigande efterfrågan. Arbetslösheten väntas sjunka från de höga nivåerna i inledningen av 2025, men väntas bli något högre 2025 än 2024.

Inflationen var hög 2023 i sviterna av globala kostnadschocker 2021 och 2022. Under 2024 minskade inflationen till närmare historiskt genomsnittliga nivåer, med tydliga bidrag från lägre energi- och varuinflation. I inledningen av 2025 steg inflationstakten något, delvis till följd av högre hyror och stigande livsmedelspriser. Högre prisplaner i livsmedelsbranschen och stigande globala matpriser talar för höga prisökningar på livsmedel även framöver. Detta väntas bidra till en högre än genomsnittlig tillväxt i hushållens konsumtionsdeflator 2025 (se tabell 2.6).

Tabell 2.3 Försörjningsbalans

Procentuell förändring om inte annat anges. Utfall 2023–2024, prognos 2025

	ESA-kod	Nivå ¹			
		2023	2023	2024	2025
BNP					
BNP (fasta priser)	B1*g		-0,1	1,0	2,1
BNP-deflator			6,0	2,8	1,8
BNP (löpande priser)	B1*g	6212	5,9	3,8	3,9
Försörjningsbalans					
Hushållens konsumtionsutgifter	P.3		-2,1	0,3	2,0
Offentliga konsumtionsutgifter	P.3		1,4	1,2	1,0
Fasta bruttoinvesteringar	P.51		-1,5	-1,1	2,5
Export av varor och tjänster	P.6		3,7	2,3	2,9
Import av varor och tjänster	P.7		-0,8	1,7	2,3
Bidrag till BNP-tillväxten					
Slutlig inhemsk efterfrågan			-1,0	0,2	1,7
Lagerinvesteringar	P.52+P.53		-1,5	0,3	-0,1
Nettoexport	B.11		2,4	0,4	0,5

¹ Miljarder kronor.

Anm.: Prognosen utgår ifrån 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Tabell 2.4 Potentiell BNP och resursutnyttjande

Procentuell förändring om inte annat anges

	2023	2024	2025
Potentiell BNP	1,5	1,4	1,6
Bidrag till potentiell tillväxt			
<i>varav arbetade timmar</i>	0,6	0,4	0,5
<i>varav kapital</i>	0,7	0,6	0,6
<i>varav total faktorproduktivitet</i>	0,3	0,4	0,6
BNP-gap ¹	-1,7	-2,1	-1,6

¹ Skillnaden mellan den faktiska och potentiella nivån i procent av den potentiella nivån.

Anm.: Bedömningen baseras på den EU-gemensamma metodologin.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Tabell 2.5 Arbetsmarknad

Procentuell förändring om inte annat anges. Utfall 2023–2024, prognos 2025

	ESA-kod	Nivå			
		2023	2023	2024	2025
Antal sysselsatta ¹		5462	1,1	-0,3	0,1
Antal arbetade timmar per sysselsatt ²		1580	-0,3	0,0	-0,2
Real BNP per sysselsatt			-1,2	1,3	2,0
Real BNP per arbetad timme			-1,0	1,3	2,2
Lönekostnader ³	D.1	2942	6,7	4,5	3,0
Lönekostnader per sysselsatt ⁴		539	5,5	4,8	2,9
Arbetslöshet ⁵			7,7	8,4	8,6

¹ Antal sysselsatta enligt nationalräkenskapernas definition. Nivå i tusental personer.

² Antal arbetade timmar per sysselsatt enligt nationalräkenskapernas definition.

³ Nivå i miljarder kronor.

⁴ Nivå i tusental kronor.

⁵ Procent av arbetskraften.

Anm.: Prognosen utgår ifrån 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Tabell 2.6 Priser och deflatorer

Procentuell förändring. Utfall 2023–2024, prognos 2025

	2023	2024	2025
Deflator för hushållens konsumtion	6,5	2,8	2,4
Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP)	5,9	2,0	2,1
Deflator för offentliga konsumtionsutgifter	7,2	3,1	1,9
Investeringsdeflator	5,2	2,3	1,2
Exportprisdeflator (varor och tjänster)	5,0	0,0	1,0
Importprisdeflator (varor och tjänster)	5,5	-0,2	1,2

Anm.: Prognosen utgår ifrån 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Internationell och finansiell ekonomi

Under 2024 ökade världshandeln i snabbare takt än 2023 och den globala industrikonjunkturen stärktes. Osäkerhet kring handelspolitik och geopolitik under inledningen av 2025 har dock påverkat världsekonomin negativt. Tillväxten i EU var dämpad både 2023 och 2024 (se tabell 2.7). Stigande realinkomster och lägre räntekostnader väntas ge grundförutsättningar för en konjunkturåterhämtning, men den politiska och ekonomiska osäkerheten väntas senarelägga företagens investeringar och anställningar samt i viss mån hushållens konsumtion. Sammantaget väntas tillväxten i EU vara dämpad även 2025.

Den svenska kronan har stärkts sedan 2023. Korta räntor har sjunkit i takt med att centralbankerna har sänkt sina styrräntor.

Tabell 2.7 Nyckeltal internationella och finansiella variabler

Utfall 2023–2024, prognos 2025

	2023	2024	2025
Korta räntor ¹	3,7	3,5	2,3
Långa räntor ¹	2,5	2,4	2,4
Växelkurs USD per EUR	1,08	1,08	1,04
Växelkurs SEK per EUR	11,5	11,4	11,2
BNP, världen exkl. EU ^{3,4}	3,8	3,5	3,6
BNP, EU ⁴	0,4	0,7	0,8
Importvolym, världen exkl. EU ^{3,4}	1,3	3,2	3,0
Råoljepris ⁵	82,5	80,5	72,6

¹ Årsgenomsnitt av Stibor med löptid på 3 månader i procent.

² Årsgenomsnitt av svensk statsobligationsränta med löptid på 10 år i procent.

³ Sammanviktad med köpkraftsjusterade (PPP) BNP-vikter enligt internationella valutafonden.

⁴ Procentuell förändring.

⁵ Brent, US-dollar per fat.

Anm.: Prognosen utgår ifrån 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100). Långa och korta räntor baseras på ränteterminer i enlighet med den EU-gemensamma metodologin.

Källor: Macrobond och egna beräkningar.

2.3 De offentliga finansernas utveckling

Nedan redovisas utfall samt en uppdaterad prognos av de offentligfinansiella variabler som ligger till grund för nettoutgiftsbanan som presenteras i avsnitt 2.1. Skattningen av nettoutgiftsbanan utgår från utfall enligt nationalräkenskaperna för 2024 samt från prognosen för 2025 enligt vårpropositionen. Prognosen för 2025 baseras på den offentligfinansiella utvecklingen i det makroekonomiska scenario som beskrivs i avsnitt 2.2.

Tabell 2.8 Offentliga sektorns finanser, del I

Procent av BNP om inte annat anges. Utfall 2023 och 2024, prognos 2025

	ESA-kod	Nivå mdkr, 2023	2023	2024	2025	
Inkomster						
1	Produkt- och produktionsskatter	D.2	1 322	21,3	20,7	20,6
2	Direkta skatter	D.5	1 072	17,3	17,6	17,6
3	Socialförsäkringsavgifter	D.61	215	3,5	3,5	3,5
4	Övriga inkomster	(P.11 + P.12 + P.131 + D.39 + D.4 + D.7)	385	6,2	6,4	6,4
5	Kapitalskatt	D.91	M			
6	Övriga inkomster från kapital	D.92 + D.99	23	0,4	0,3	0,3
7	Totala inkomster	TR	3 018	48,6	48,5	48,5
8	varav transfereringar från EU	<i>D.7EU + D.9EU</i>	12	0,2	0,1	0,2
9	totala inkomster exkl. tabelltransfereringar från EU		3 006	48,4	48,4	48,3
10	Inkomståtgärder					
11	Tillfälliga inkomster		0			
Utgifter						
12	Löner och kollektiva avgifter	D.1	766	12,3	12,6	12,5
13	Förbrukning	P.2	525	8,5	8,4	8,5
14	Ränteutgifter	D.41	44	0,7	0,6	0,6
15	Sociala förmåner andra än i natura	D.62	711	11,4	11,5	11,8
16	Sociala transfereringar i natura	D.632	214	3,4	3,5	3,5
17	Subventioner	D.3	95	1,5	1,2	1,2
18	Övriga utgifter	D.29 + (D.4-D.41) + D.5 + D.7 + D.8	358	5,8	5,8	5,9
19	Fasta bruttoinvesteringar	P.51	328	5,3	5,4	5,7
20	varav nationellt finansierade offentliga investeringar		319	5,1	5,3	5,5
21	Kapitaltransfereringar	D.9	27	0,4	0,8	0,8
22	Övriga kapitalutgifter	P.52 + P.53 + NP	-3	0,0	0,2	0,0
23	Totala utgifter	TE	3 066	49,4	50,0	49,8
24	varav utgifter finansierade av transfereringar från EU	<i>D.7EU+D.9EU</i>	12	0,2	0,1	0,2
25	Nationellt finansierade utgifter	TE	3 054	49,2	49,8	49,6
26	Nationellt samfinansierade program finansierade av Europeiska kommissionen		2	0,0	0,0	0,1
27	Cyklisk komponent av arbetslöshetsstöd		7	0,1	0,2	0,2
28	One-off (exkl. EU-finansierade åtgärder)			0,0	0,0	0,0
29	Nationellt finansierade primära utgifter, netto		3 002	48,3	49,0	48,7
Nationellt finansierade primära utgifter, netto						
30	Nationellt finansierade primära utgifter, netto, procentuell förändring	Tabell 1a, rad 1		6,1	4,1	

Anm.: Scenariot baseras på den EU-gemensamma metodologin, för 2025 baseras prognosen från 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Källor: Statistiska centralbyrån, egna beräkningar och Europeiska kommissionen.

Tabell 2.9 Offentliga sektorns finanser, del II

Procent av BNP om inte annat anges. Utfall 2023 och 2024, prognos 2025

	ESA-kod	Nivå mdkr, 2023	2023	2024	2025	
Balanser						
31	Finansiellt sparande	B.9	-49	-0,8	-1,5	-1,3
32	Primärt finansiellt sparande	B.9-D.41P	-5	-0,1	-0,9	-0,7
Konjunkturjustering						
33	Strukturellt sparande ¹		0,1	-0,3	-0,4	
34	Primärt strukturellt sparande ¹		0,8	0,3	0,2	
Offentlig skuld						
35	Bruttoskuld	2 159	31,5	33,5	34,3	
36	Förändring av bruttoskuld	-20	-2,2	2,0	0,7	
37 Bidrag till förändringen						
38	Primärt finansiellt sparande ¹		0,1	0,9	0,7	
39	Snöbollseffekt		-1,2	-0,5	-0,7	
40	<i>varav ränteutgifter</i>		0,7	0,6	0,6	
41	<i>varav tillväxt</i>		0,0	-0,3	-0,7	
42	<i>varav inflation</i>		-1,9	-0,9	-0,6	
43	Stockflödes-justering		-1,1	1,5	0,7	
44	Implicit ränta på bruttoskulden, procent		2,2	2,1	1,8	

¹ Procent av potentiell BNP

Anm.: Prognosen 2025 baseras på den EU-gemensamma metodologin och utgår från 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Vid skattningen av nettoutgiftsbanan görs först en justering för de utgifter som finansieras genom EU-stöd (se rad 24 i tabell 2.8), som exempelvis medel från Sveriges återhämtningsplan inom ramen för faciliteten för återhämtningsplan och resiliens (RRF). Vidare görs en justering för den minsta andel som Sverige måste finansiera av de fonder som samfinansieras med EU (se rad 26 i tabell 2.8).

Efter dessa justeringar redovisas Sveriges s.k. inhemskt finansierade utgifter. Från dessa utgifter exkluderas utgifter för delar av konjunkturrelaterade utgifter för arbetslöshetsersättning. Dessa utgifter baseras på utgifter enligt Classification of the functions of government (COFOG) i proportion till förväntat arbetslöshetsgap, skattat enligt den EU-gemensamma metodologin för produktionsgapet.

När avdrag har gjorts för EU-finansierade utgifter och dessa konjunkturrelaterade utgifter erhålls den strukturella utvecklingen av de inhemskt finansierade utgifterna. Vidare justeras utgifterna för räntebetalningar för att få fram de strukturella primära inhemskt finansierade utgifterna (se rad 29 i tabell 2.8). Slutligen görs en avräkning för diskretionära inkomståtgärder. Det betyder att om exempelvis inkomstskatten sänks ett år är effekten på de offentliga finanserna att likställas med en utgiftsökning.

De diskretionära inkomståtgärder som påverkar nettoutgiftsbanan 2023–2025 redovisas i tabell 2.10. Åtgärderna redovisas som nettoeffekter för förändringar av intäkterna från den skatt som respektive regeländring avser. Referensalternativet vid tolkningen av effekterna är hur skatteintäkterna skulle ha utvecklats i frånvaro av regeländringar. Dessa effekter har räknats av från utgifterna för att få fram nettoutgiftsbanan. Utöver en direkt effekt kan en regeländring även ge upphov till indirekta effekter på de offentliga finanserna av olika slag. Indirekta effekter uppstår om skatteändringen påverkar underlaget för andra skatter och därigenom påverkar de offentliga finanserna. Den offentligfinansiella nettoeffekten utgörs av summan av ovan beskrivna effekter.

De offentligfinansiella effekterna bedöms utifrån priser och volymer det året som regeländringen träder i kraft med utgångspunkt i den prognos för den ekonomiska utvecklingen och de offentliga finanserna som presenteras i de ekonomiska budgetpropositionerna. De efterfrågade och utbudna kvantiteterna av varor och tjänster antas därmed vara opåverkade och aktivitetsnivån i ekonomin oförändrad. Effekterna redovisas i periodiserade termer, vilket innebär att effekten hänförs till det år den skattepliktiga händelsen inträffar. Underliggande skattebasutveckling för respektive skatteåtgärd för 2025 redovisas i sista kolumnen i tabellen.⁶

Regelförändringar bidrog 2023 till att sammantaget förstärka det finansiella sparandet med 0,3 procent av BNP. År 2024 bedöms regelförändringarna vara neutrala för det finansiella sparandet medan de diskretionära åtgärderna är expansiva och försvagar sparandet med 0,4 procentenheter mellan 2024 och 2025. Bedömningarna av effekterna av regelförändringarna är oförändrade avseende 2023 och 2024 i förhållande till den ursprungliga nettoutgiftsbanan. Däremot har revideringar av BNP medfört att kvoten marginellt reviderats ned 2023.

Tabell 2.10 Förväntade effekter av diskretionära inkomståtgärder

Förändring mellan år, procent av BNP

Åtgärd	Engångs- åtgärd	Delsektor	ESA- kod	2023	2024	2025	Underliggande skattebasutveckling 2025, procentuell utv.
1 Förstärkt jobbskatteavdrag		Stat	D.51		-0,2	-0,2	4,0
2 Pausad uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt 2024		Stat	D.51		0,2		
3 Förstärkt förvärsavdrag genomförs ej		Stat	D.51	0,1	0,0		
4 Skattereduktion för förvärsinkomst		Stat	D.51	-0,1	0,0		
5 Tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin	X	Stat	D.51	0,1	0,0		
6 Tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar	X	Stat	D.51	0,2	0,0		
7 Skattereduktion för investeringar		Stat	D.611r	0,1	0,0		
8 Sänkt energiskatt på bensin och diesel samt följdändringar för lågbeskattad olja		Stat	D.29	-0,1	-0,1	-0,1	-0,5
9 Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet		Stat	D.5			0,1	-27
10 En skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto		Stat	D.5			-0,1	NA

⁶ För ytterligare information om metoder för effektberäkningar vid ändrade skatteregler se Beräkningskonventioner 2025.

Åtgärd	Engångs- åtgärd	Delsektor	ESA- kod	2023	2024	2025	Underliggande skattebasutveckling 2025, procentuell utv.
11 Höjd subventionsgrad för ROT- avdraget	X	Stat	D.5			-0,1	NA
12 Övrigt		Stat och kommunsektor	D.51	0,1	0,0		
Total effekt av regeländringar				0,3	0,0	-0,4	
13 Kompensation för förhöjda elavgifter, hushåll		Stat	D.759	-0,3	0,0	–	
14 Kompensation för förhöjda elavgifter, hushåll		Stat	D.759	0,1	-0,1	–	
15 Kompensation för förhöjda elavgifter, företag		Stat	D.39p	0,3	-0,3	–	
Total effekt av inkomståtgärder				0,5	-0,4	-0,4	

Anm.: Positivt tecken innebär en höjning av en diskretionär åtgärd. Övrigt inkluderar även åtgärder som kan röra inkomster utöver skatter, samt nettoeffekter av att en åtgärd påverkar andra skattebaser via regelverk.

Källa: 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

Utöver förändringar av skattesatser enligt tabell 2.10 medförde de medel som återfördes från Affärsverket svenska kraftnät till elkonsumenter att den offentliga sektorns inkomster och utgifter var tillfälligt förhöjda 2022 och 2023. Förändringen 2023 jämfört med 2022 uppgick till ytterligare 0,2 procent av BNP. Efter att dessa elstöd har inkluderats blir den sammantagna effekten av diskretionära inkomståtgärder 0,5 procent av BNP 2023 samt -0,4 procent av BNP per år 2024 och 2025. Nettoutgifterna justeras därför med dessa värden respektive år.

2.4 Skillnader mellan regeringens prognoser samt utfall och ursprungliga scenarier

Nedan redovisas skillnader mellan det ursprungliga scenariot som låg till grund för nettoutgiftsbanan och den makroekonomiska och offentligfinansiella utvecklingen. tabell 2.11 visar en jämförelse av ett urval nyckelvariabler. Det kan noteras att denna jämförelse inkluderar en prognos för 2025. Det ursprungliga scenariot för 2025 var dock inte att betrakta som en prognos utan som en ekonomisk utveckling där det primära strukturella sparandet antogs utveckla sig enligt en skattad gräns som var förenlig med EU-ramverket på medellång sikt.

Utfall av BNP har kommit in väl i linje med det som antogs i nettoutgiftsbanans ursprungsscenario. Potentiell tillväxt har inte reviderats på första decimalen och BNP-gapet har endast reviderats marginellt 2023 och 2024. BNP-tillväxten 2025 väntas däremot bli lägre än i ursprungsscenario, vilket speglas i ett mer negativt BNP-gap. Detta beror delvis på en ökad ekonomisk och politisk osäkerhet i omvärlden som minskat tillväxtutsikterna i närtid. Därutöver bygger ursprungsscenario på antagandet att det primära strukturella sparandet minskar till en skattad gräns, vilket antas stimulera ekonomin och höja BNP-gapet 2025.

Utfall för BNP-deflatoren har kommit in i linje med ursprungsscenario. Däremot väntas deflator tillväxten 2025 bli något högre, vilket beror på en uppreviderad prisutveckling till följd av högre inflationsutfall och högre globala livsmedelspriser.

Tabell 2.11 Jämförelse av nyckelvariabler mot ursprungligt scenario

Procentuell förändring om inte annat anges.

	2023	2024	2025
Potentiell BNP	1,5 (1,5)	1,4 (1,4)	1,6 (1,6)
BNP-gap ¹	-1,7 (-1,6)	-2,1 (-2,2)	-1,6 (-1,0)
BNP-deflator	6,0 (6,0)	2,8 (2,8)	1,8 (1,4)
Finansiellt sparande ²	-0,8 (-0,6)	-1,5 (-1,7)	-1,3 (-1,5)
Strukturellt sparande ³	0,1 (0,3)	-0,3 (-0,5)	-0,4 (-0,9)
Primärt strukturellt sparande ³	0,8 (1,0)	0,3 (0,2)	0,2 (-0,3)
Nettoutgifter		6,1 (6,4)	4,1 (4,0)
Akkumulerat från 2023		6,1 (6,4)	10,5 (10,7)
Bruttoskuld ²	31,6 (31,7)	33,5 (32,7)	34,3 (33,3)
Förändring av bruttoskuld ²	-2,2 (-2,2)	2,0 (1,1)	0,7 (0,5)

¹ Skillnaden mellan den faktiska och potentiella nivån i procent av den potentiella nivån.² Som andel av BNP.³ Som andel av potentiell BNP.

Anm.: Siffror utanför parentes avser utfall 2023–2024 och prognos 2025. Det ursprungliga scenariot till grund för nettoutgiftsbanan är inom parentes.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Såväl det finansiella som det strukturella sparandet har reviderats ned för 2023, men blev högre än prognostiserat för 2024 i förhållande till bedömningen i den ursprungliga utgiftsbanan. Mellan 2023 och 2024 växte underskottet i de offentliga finanserna till 1,5 procent av BNP. Finanserna belastades dels av lågkonjunkturen, dels av åtgärder som framför allt omfattade kapitaltillskott till Riksbanken, stöd till Ukraina och satsningar för att förstärka Sveriges försvarsförmåga. Det primära strukturella sparandet försvagades likaså men uppvisade ett fortsatt överskott 2024. Nettoutgifterna ökade med 6,1 procent, vilket understiger den ursprungliga nettoutgiftsbanan. Däremot växte den konsoliderade bruttoskulden snabbare mellan 2023 och 2024 än enligt den ursprungliga bedömningen. Till följd av stockflödesfaktorer ökade bruttoskulden snabbare än vad underskottet i finanserna bidrog till. Det var framför allt kommunsektorns del av bruttoskulden som ökade snabbare än väntat.

Även 2025 prognostiseras ett något lägre underskott i det finansiella sparandet. Det strukturella sparandet prognostiseras däremot bli närmare 0,6 procentenheter starkare i förhållande till ursprungsscenarioet. Det beror främst på att BNP-gapet, skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP, bedöms vara djupare än i det ursprungliga scenariot. Utvecklingen av nettoutgifterna prognostiseras dock vara i linje med scenariot. Den högre nivån för Maastrichtskulden 2024 innebär att bruttoskulden även 2025 väntas bli högre än i den ursprungliga bedömningen.

2.5 Förhållandet mellan Sveriges prognoser i vårpropositionen och prognosen i nettoutgiftsbanan

Nedan jämförs de prognoser som redovisas enligt EU-ramverket och hur de förhåller sig till prognoserna i vårpropositionen. Redovisningen av den offentliga sektorns inkomster och utgifter utgår från EU:s regelverk för nationalräkenskaper (ENS 2010). Regeringens redovisning, som också används av Konjunkturinstitutet, skiljer sig dock delvis från ENS 2010. I huvudsak består skillnaderna i att delar av försäljningsintäkterna från offentlig verksamhet i den nationella statistiken redovisas på utgiftssidan, som en avdragspost i de offentliga konsumtionsutgifterna, medan dessa intäkter redovisas på intäkttssidan enligt ENS 2010. Däremot skiljer sig inte beräkningen av det finansiella sparandet.

Tabell 2.12 Strukturellt sparande och skattad utveckling av de nationellt finansierade primära nettoutgifterna 2023–2025 enligt EU-gemensam metodologi

	2023	2024	2025
Primärt strukturellt sparande ¹	0,8	0,3	0,2
Primära nettoutgifter ²		6,1	4,1
Strukturellt sparande¹	0,1	-0,3	-0,4

¹ Andel av potentiell BNP.

² Procentuell förändring.

Anm.: Utvecklingen baseras på den EU-gemensamma metodologin.

Källa: Egna beräkningar.

Nettoutgifterna och de strukturella balanserna skattas i enlighet med den EU-gemensamma metodologin, där en budgetelasticitet används för konjunkturjusteringen. Regeringens prognoser i 2025 års ekonomiska vårproposition utgår i stället från en uppdelning av respektive skattebas vid konjunkturjusteringen. Därutöver skattas konjunkturläget med olika metoder.

Skillnaderna medför att det strukturella sparandet blir något starkare för 2025 enligt den gemensamma EU-metodologin jämfört med prognosen i 2025 års ekonomiska vårproposition (se tabell 2.12 och tabell 2.13).

Tabell 2.13 Strukturellt sparande enligt prognosen i 2025 års ekonomiska vårproposition

	2023	2024	2025
Primärt strukturellt sparande	0,4	0,3	-0,1
Strukturellt sparande	-0,3	-0,3	-0,7

Källa: 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100).

3 Reformerna och investeringarna

I detta avsnitt redogörs för genomförandet av de initiativ och planerade reformer och investeringar (åtgärder) som beskrivs i Sveriges medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan 2025–2028 (Sveriges medelfristiga plan). Dessa nyckelåtgärder avses svara mot de landsspecifika rekommendationer som Sverige har fått inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2019–2024 och de i förordning (EU) 2024/1263⁷ identifierade EU-gemensamma prioriteringarna: en rättvis grön omställning, en rättvis digital omställning, social och ekonomisk resiliens, energitrygghet och, vid behov, uppbyggnaden av försvarsförmågor. Avsnittet inleds med en redogörelse för Sveriges landsspecifika rekommendationer 2024 samt en kortare beskrivning av rekommendationerna för 2019–2023. Därefter beskrivs det makroekonomiska obalansförloppet och de EU-gemensamma prioriteringarna. Vidare redogörs för genomförandet av de nyckelåtgärder som presenterades i Sveriges medelfristiga plan inom områden som Europeiska kommissionen och ministerrådet har bedömt utgöra huvudsakliga ekonomiska utmaningar för svensk ekonomi eller som adresserar EU-gemensamma prioriteringar. De nyckelåtgärder som svarar mot Sveriges landsspecifika rekommendationer rapporteras även in årligen i kommissionens rapporteringsverktyg (CeSaR), se bilaga 2. Utöver nyckelåtgärder rapporteras även andra åtgärder in i CeSaR som svarar mot Sveriges landsspecifika rekommendationer.

Sveriges landsspecifika rekommendationer kopplade till genomförandet av Sveriges återhämtnings- och resiliensplan (Sveriges återhämtningsplan) och partnerskapsöverenskommelse behandlas i avsnitt 4. I kommissionens rapporteringsverktyg Fenix rapporterar Sverige två gånger om året in genomförandet av de åtgärder som ingår i Sveriges återhämtningsplan.

Landsspecifika rekommendationer

I rådets beslut, som antogs under hösten 2024, rekommenderas Sverige att under 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i god tid. Minska riskerna kopplade till hushållens höga skuldsättning och obalanserna på bostadsmarknaden genom att minska ränteavdragen för bolån och höja fastighetsskatten, samtidigt som lämpliga verktyg utvecklas för bättre politisk bedömning och mer riktade åtgärder. Uppmuntra satsningar på bostadsbyggande för att åtgärda de mest akuta bristerna, främst genom att ta bort strukturella hinder för byggandet. Förbättra effektiviteten på bostadsmarknaden, bl.a. genom reformer av hyresmarknaden.
2. Mot bakgrund av förseningarna, avsevärt påskynda genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, och säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som man beaktar de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften.
3. Förbättra utbildningsresultaten, även för elever från mindre gynnade socioekonomiska grupper och elever med migrantbakgrund, genom att ta itu med den bestående bristen på kvalificerade lärare, säkerställa lika möjligheter till tillträde till skolsystemet och ge ytterligare stöd för att elever ska kunna gå vidare till gymnasiet. Utveckla arbetskraftens kompetens, särskilt vad gäller personer från mindre gynnade socioekonomiska grupper och med

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97.

migrantbakgrund, genom riktade politiska åtgärder och resurser för att underlätta deras integration på arbetsmarknaden.

4. Säkerställa att målen för minskade växthusgasutsläpp uppnås genom minskning av i synnerhet utsläpp från vägtransporter samt påskynda och effektivisera tillståndsförfaranden för användning av förnybara energikällor, särskilt för havs- och landbaserad vindkraft.

I de rekommendationer som Sverige har fått tidigare år, 2019–2023, uppmanas Sverige bl.a. att ta itu med risker kopplade till hushållens höga skuldsättning, att investera i utbildning, färdighetsutveckling, infrastruktur och forskning samt att säkerställa en effektiv tillsyn och tillämpning av regelverket mot penningtvätt.

Det makroekonomiska obalansförfarandet

Det makroekonomiska obalansförfarandet är en del av den europeiska planeringsterminen och den ekonomiskpolitiska samordningen inom EU. Genom kommissionens förvarningsrapport för 2025 inleddes det årliga makroekonomiska obalansförfarandet, som är ett verktyg för att kartlägga medlemsstaternas makroekonomiska obalanser. Rapporten innehåller en analys av om det finns en risk för obalanser i respektive medlemsstat och om det finns behov av en fördjupad granskning.

Under våren 2025 kommer fördjupade granskningar att utarbetas för de tio medlemsstater, inklusive Sverige, som identifierades ha obalanser eller alltför stora obalanser under 2024. Den fördjupade granskningen av Sverige motiveras, liksom tidigare år, av en hög privat skuldsättning och bostadsmarknadens funktionssätt. Kommissionen noterar att företagens och hushållens skuldkvoter har minskat något under 2023, men att de fortsatt är höga i jämförelse med andra medlemsstater. Vidare noteras att bostadspriserna föll i Sverige under 2023, men kommissionen bedömer att svenska huspriser fortsatt är övervärderade.

EU-gemensamma prioriteringar

De EU-gemensamma prioriteringarna är: en rättvis grön omställning, en rättvis digital omställning, social och ekonomisk resiliens, inbegripet den europeiska pelaren för sociala rättigheter, energitrygghet och vid behov uppbyggnaden av försvarsförmågor.

Prioriteringen en rättvis grön omställning inkluderar åtgärder som stödjer målen inom den europeiska gröna given och omställningen till klimatneutralitet senast 2050 i enlighet med förordning (EU) 2021/1119⁸. Åtgärderna ska även vara i linje med genomförandet av de nationella energi- och klimatplaner som har lämnats in enligt förordning (EU) 2018/1999⁹.

Prioriteringen energitrygghet inkluderar åtgärder för att uppnå diversifiering av energimixen eller försörjningskällor och stärka energisystemets motståndskraft. Att säkerställa energitrygghet kan också innefatta diversifiering eller ökning av försörjningskällor för nyckelkomponenter och råvaror för att främja teknologier som bidrar till minskade utsläpp.

Prioriteringen en rättvis digital omställning inkluderar åtgärder kopplade till policyprogrammet EU:s digitala decennium 2030, inrättat genom beslut (EU) 2022/2481¹⁰. Detta inbegriper åtgärder inom digitala färdigheter, digital transformation av företag, säkerställande av digital infrastruktur och digitalisering av offentliga tjänster. Åtgärder kan även vara sådana som bidrar till prioriteringar

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättandet av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag).

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 av den 14 december om 2022 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030.

inom den Europeiska plattformen för strategisk teknik som främjar den digitala omställningen enligt förordning (EU) 2024/795¹¹.

Prioriteringen social och ekonomisk resiliens ska bidra till någon av de prioriteringar som är i linje med genomförandet av principerna för den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Detta inkluderar även de tre nationella 2030-målen inom sysselsättning, utbildning och fattigdom eller social utestängning. Sveriges nationella mål framgår i avsnitt 5.

Prioriteringen uppbyggnad av försvarsförmågor innebär att medlemsstater vid behov ska redogöra för nödvändig uppbyggnad av försvarsförmågan. Detta kan bl.a. vara åtgärder som bidrar till att möta de utmaningar som behandlas i EU:s strategiska kompass för att stärka den europeiska säkerhets- och försvarspolitik till 2030.

I avsnitten nedan redogörs för genomförandet av nyckelåtgärder som ingår i Sveriges medelfristiga plan och som avser svara mot Sveriges landsspecifika rekommendationer 2019–2024 samt EU-gemensamma prioriteringar. Status för åtgärderna anges i tabell 3.14–tabell 3.17. Därutöver har genomförande av åtgärderna även rapporterats in i kommissionens rapporteringsverktyg CeSaR (bilaga 2). För åtgärder vars status är enligt tidsplan ges enbart ytterligare information om uppdateringar har skett i relation till de mål och delmål som även ingår i Sveriges återhämtningsplan. Om nya nyckelåtgärder har initierats, som svarar mot Sveriges landsspecifika rekommendationer eller EU-gemensamma prioriteringar, anges dessa i löptext efter tabell 3.14–tabell 3.17.

3.1 Bostadsmarknaden och hushållens skuldsättning

I detta avsnitt redogörs för genomförandet av de nyckelåtgärder inom området bostadsmarknad och hushållens skuldsättning som ingår i Sveriges medelfristiga plan. I tabell 3.14 framgår det vilka delrekommendationer åtgärderna svarar mot och status för åtgärderna. Ingen av åtgärderna ingår i Sveriges återhämtningsplan och åtgärderna svarar inte heller mot någon gemensam EU-prioritering. I stycket efter Tabell 3.14 beskrivs nya initiativ på området som adresserar landsspecifika delrekommendationer och EU-gemensamma prioriteringar.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241.

Tabell 3.14 Reformers och investeringar

Investering/reform	Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen	Landsspecifik delrekommendation	EU-gemensam prioritering	Status
Översyn av låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder		2019.1.1, 2022.1.4, 2023.1.5, 2024.1.2; Delrekommendationerna är relaterade till det makroekonomiska obalansförfarande.		Enligt tidsplan
Planeringsstimulanser för småhus och omvandling av lokaler till bostäder		2019.1.2, 2022.1.5, 2023.1.6, 2024.1.3; Delrekommendationerna är relaterade till det makroekonomiska obalansförfarande.		Enligt tidsplan
Utredning om avyttring av statlig mark för bostadsbyggande		2019.1.2, 2022.1.5, 2023.1.6, 2024.1.3; Delrekommendationerna är relaterade till det makroekonomiska obalansförfarande.		Enligt tidsplan
Medel till den gröna omställningen i norra Sverige		2019.1.2, 2022.1.5, 2023.1.6, 2024.1.3; Delrekommendationerna är relaterade till det makroekonomiska obalansförfarande.		Enligt tidsplan
Subventionering av kreditgarantiavgifter för byggande i etablerings- och omställningskommuner		2019.1.2, 2022.1.5, 2023.1.6, 2024.1.3; Delrekommendationerna är relaterade till det makroekonomiska obalansförfarande.		Enligt tidsplan
Enklare privatuthyrning och ändring av presumtionshyror		2019.1.3, 2022.1.6, 2023.1.7, 2024.1.4; Delrekommendationerna är relaterade till det makroekonomiska obalansförfarande.		Enligt tidsplan

Om det finns åtgärder som anges i både Sveriges medelfristiga plan och Sveriges återhämtningsplan uppges de mål och delmål som är aktuella i båda planerna i kolumnen Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen.

Sedan Sveriges medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan lämnades in till kommissionen har regeringen även initierat andra nyckelåtgärder inom området bostadsmarknaden och hushållens skuldsättning. Dessa åtgärder beskrivs nedan.

Begränsade möjligheter till avdrag för ränteutgifter svarar mot de landsspecifika delrekommendationerna 2019.1.1, 2022.1.4, 2023.1.5 och 2024.1.2, dvs. att åtgärda risker relaterade till hushållens höga skuldsättning genom att minska incitamenten till ökad skuldsättning. Detta genom att ränta endast får dras av för lån som uppfyller särskilda förutsättningar gällande värdering av ställda säkerheter och maximal belåningsgrad, som exempelvis lån med säkerhet i bostad, värdepapper och fordon. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2025 (prop. 2024/25:26, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49). Regeringen bedömer att det i nuläget inte är aktuellt att ändra fastighetsskatten eller att ytterligare begränsa möjligheten till avdrag för ränteutgifter på lån.

Propositionen en ny regel om ränteskillnadsersättning – minskade hinder mot förtidsbetalning av bostadslån (prop. 2024/25:97), svarar mot de landsspecifika delrekommendationerna 2019.1.1, 2022.1.4, 2023.1.5 och 2024.1.2, dvs. minska risker relaterade till hushållens höga skuldsättning genom att öka hushållens möjlighet att binda sina bostadslån vid behov. Dagens modell medför

omotiverade kostnader för många konsumenter som vill betala sitt bostadslån i förtid. Förslaget syftar till att stärka konsumentskyddet, öka konkurrensen på bolånemarknaden och minska hindren för konsumenter som har ett behov av att binda sin ränta. Propositionen beslutades av regeringen den 30 januari 2025, och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

3.2 En rättvis grön och digital omställning

I detta avsnitt redogörs för genomförandet av nyckelåtgärder inom området en rättvis grön omställning som ingår i Sveriges medelfristiga plan. Av tabell 3.15 framgår det vilka delrekommendationerna åtgärderna svarar mot och status för åtgärderna. Av tabellen framgår också vilka åtgärder som även är inkluderade i Sveriges återhämtningsplan och vilka EU-gemensamma prioriteringar som åtgärderna svarar mot.

Steg på vägen mot en mer effektiv miljöprövning, som svarar mot de landsspecifika delrekommendationerna, 2020.2.5, 2022.4.4, 2023.4.3 och 2024.4.2, dvs. att förenkla och skynda på tillståndsprocesserna, är slutförd. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen den 23 oktober 2024 och lagstiftningen trädde i kraft den 1 januari 2025 (prop. 2023/24:152, bet. 2024/25:MJU4, rskr. 2024/25:21). Åtgärden ingår även i Sveriges återhämtningsplan sedan den 10 december 2024.¹²

Bredbandsstödet går enligt tidsplan och svarar mot den landsspecifika delrekommendationen 2020.2.5, dvs. att fokusera investeringar på digital omställning. Detta genom att bredbandsstödet bidrar till ökad bredbandsuppkoppling för hushåll och verksamhetsställen. Åtgärden väntas även bidra till den EU-gemensamma prioriteringen En rättvis digital omställning. Bredbandsstödet övergripande mål är att bidra till regeringens vision om ett helt uppkopplat Sverige och ska genomföras genom att Post- och telestyrelsen under 2021–2027 tilldelar bredbandsstöd för uppkoppling av byggnader i områden där det saknas kommersiella förutsättningar för utbyggnad av bredband. Delar av bredbandsstödet ingår både i den medelfristiga planen och i Sveriges återhämtningsplan (se tabell 3.15). I samband med att Sverige lämnade in en begäran om att revidera den svenska återhämtningsplanen hösten 2024 ändrades de delmål som var kopplade till bredbandsstödet. Det aktuella målet (mål 45), om att bevilja stöd för bredbandsuppkoppling till minst 66 100 byggnader, genomfördes under fjärde kvartalet 2023.

Klimatklivet går enligt tidsplan och svarar mot de landsspecifika rekommendationerna 2020.2.5, 2022.1.2, 2022.4.1, 2022.4.3, 2023.4.1, 2023.4.2, 2023.4.5 och 2024.4.1, dvs. att vidta åtgärder för att utöka offentliga investeringar för den gröna omställningen och för att minska behovet av fossila bränslen. Detta genom att klimatklivet ger stöd till klimatinvesteringar, till direkta utsläppsminskningar på lokal och regional nivå i hela Sverige, till laddinfrastruktur och till åtgärder som främjar fossilfria drivmedel. Klimatklivet bidrar på så vis bl.a. till att uppnå en snabbare elektrifiering av fordonsflottan. Åtgärden väntas även bidra till den EU-gemensamma prioriteringen en rättvis grön omställning. Delar av klimatklivet ingår både i Sveriges medelfristiga plan och Sveriges återhämtnings- och resiliensplan (se tabell 3.15). Det ena målet (mål 4) är genomfört medan det andra målet (mål 5) går enligt tidsplan. Klimatklivet avses fortsätta till åtminstone 2030.

¹² Steg på vägen mot en mer effektiv miljöprövning ingick inte i Sveriges återhämtningsplan när Sveriges medelfristiga plan överlämnades till kommissionen den 11 oktober 2024. Tabell 1.2 har därför uppdaterats med det mål som numera ingår i båda planerna (mål 11).

Tabell 3.15 Reformers och investeringar

Investerings/reform	Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen	Landsspecifik delrekommendation	EU-gemensam prioritering	Status
Energipolitiska inriktningspropositionen		2020.2.5, 2022.1.2, 2022.4.1 2022.4.2, 2022.4.3, 2022.4.4, 2023.4.1, 2023.4.2, 2023.4.3, 2023.4.4, 2023.4.5, 2024.4.1, 2024.4.2	En rättvis grön omställning Energitrygghet	Enligt tidsplan
Justering av reduktionsplikten		2024.4.1	En rättvis grön omställning	Enligt tidsplan
Mer effektiv miljöprövning	RRF, mål 11 i bilaga till rådets genomförandebeslut om ändring av Sveriges återhämtningsplan av den 4 maj 2022	2020.2.5, 2022.4.4, 2023.4.3, 2024.4.2	En rättvis grön omställning En rättvis digital omställning	Slutförd
Klimatklivet	RRF, mål 4 och 5 i bilaga till rådets genomförandebeslut om ändring av Sveriges återhämtningsplan av den 4 maj 2022	2020.2.5, 2022.1.2, 2022.4.1, 2022.4.3, 2023.4.1, 2023.4.2, 2023.4.5, 2024.4.1,	En rättvis grön omställning	Enligt tidsplan
Industriklivet	RRF, mål 6, 6a och 6b i bilaga till rådets genomförandebeslut om ändring av Sveriges återhämtningsplan av den 4 maj 2022	2020.2.5, 2022.1.2, 2022.4.1, 2023.4.1, 2023.4.2, 2024.4.1	En rättvis grön omställning	Enligt tidsplan
Klimatpremierna		2020.2.5, 2022.1.2, 2022.4.1, 2023.4.1	En rättvis grön omställning, Energitrygghet	Enligt tidsplan
Bredbandsstödet	RRF, mål 45 i bilaga till rådets genomförandebeslut om ändring av Sveriges återhämtningsplan av den 4 maj 2022	2020.2.5	En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan
Ena		2022.1.2	En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan
SDK		2022.1.2 2020.2.5	En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan
SDG		2022.1.2 2020.2.5	En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan
En statlig e-legitimation och En digital identitetsplånbok		2022.1.2 2020.2.5	En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan

Om det finns åtgärder som anges i både Sveriges medelfristiga plan och Sveriges återhämtningsplan uppges de mål och delmål som är aktuella i båda planerna i kolumnen Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen.

3.3 Kompensatoriska insatser inom utbildning och arbetsmarknad

I detta avsnitt redogörs för genomförandet av nyckelåtgärder inom området Kompensatoriska insatser inom utbildning och arbetsmarknad som ingår i Sveriges medelfristiga plan. Av tabell 3.16 framgår det vilka delrekommendationerna åtgärderna svarar emot och status för åtgärderna. I tabellen framgår också vilka åtgärder som även är inkluderade i Sveriges återhämtningsplan och vilka EU-gemensamma prioriteringar som åtgärderna svarar mot. I stycket efter tabell 3.16 redogörs för nya initiativ på området som adresserar landsspecifika delrekommendationer och EU-gemensamma prioriteringar.

En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet är något försenad. Tidsfristen för slutrapporteringen av uppdraget har förlängts från den 1 april 2025 till den 17 juni 2025 (dir. 2025:23). Åtgärden svarar mot de landsspecifika delrekommendationerna 2019.2.1, 2020.2.2, 2022.3.1, 2023.3.1 och 2024.3.1, dvs. kompensatoriska insatser inom utbildning. Detta genom att en särskild utredare har fått i uppdrag att föreslå ett system för resursfördelning som utgår från en nationellt bindande skolpengsnorm för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola (dir. 2023:153). Syftet är att genom statlig styrning av finansieringen öka likvärdigheten i den svenska skolan i hela landet. Åtgärden väntas även bidra till den EU-gemensamma prioriteringen social och ekonomisk resiliens.

Det nationella professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare (prop. 2022/23:54, bet. 2022/23:UbU1, rskr. 2022/23:206) går enligt tidsplan och svarar mot de landsspecifika delrekommendationerna 2023.3.1 och 2024.3.1, dvs. kompensatoriska insatser inom utbildning. Detta genom att bidra till att förbättra utbildningsresultaten för bl.a. elever från mindre gynnade socioekonomiska grupper och elever med migrantbakgrund. Åtgärden väntas även bidra till den EU-gemensamma prioriteringen social och ekonomisk resiliens genom att öka likvärdigheten i utbildningen för eleverna. Sedan 10 december 2024 ingår åtgärden även i Sveriges återhämtningsplan.¹³

Omställningsstudiestödet infördes 2023 genom lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd och går enligt tidsplan. Åtgärden svarar mot de landsspecifika rekommendationerna 2019.2.1, 2020.2.1, 2020.2.2, 2023.3.2, 2023.4.5 och 2024.3.2, dvs. att utveckla arbetskraftens kompetens genom riktade politiska åtgärder och resurser för att underlätta deras integration på arbetsmarknaden. Detta görs genom att ge stöd till yrkesverksamma vuxna för att ta del av utbildning i omställnings- och vidareutbildningssyfte, inbegripet färdigheter som efterfrågas på arbetsmarknaden för att bl.a. klara den gröna omställningen. Åtgärden väntas även bidra till de EU-gemensamma prioriteringarna en rättvis grön omställning och en rättvis digital omställning. Delar av omställningsstudiestödet ingår både i Sveriges medelfristiga plan och Sveriges återhämtningsplan (se tabell 3.15). Det aktuella målet (mål 33) är slutfört men omställningsstudiestödet har under de senaste åren förstärkts. Ytterligare information om omställningsstudiestödet finns i avsnitt 5.2.

¹³ Det nationella professionsprogrammet ingick inte i Sveriges återhämtningsplan när Sveriges medelfristiga plan överlämnades till kommissionen den 11 oktober 2024. Tabell 1.2 har därför uppdaterats med det mål som numera ingår i båda planerna (mål 33bis).

Tabell 3.16 Reformers och investeringar

Investering/reform	Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen	Landsspecifik rekommendation	EU-gemensam prioritering	Status
En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet		2019.2.1 2020.2.2 2022.3.1 2023.3.1 2024.3.1	Social och ekonomisk resiliens	Försenad
Samverkan för bästa skolan		2019.2.1 2020.2.2 2022.3.1 2024.3.1	Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan
Statsbidrag till huvudmän för förskoleklasser och grundskolor		2019.2.1 2020.2.2 2022.3.1 2023.3.1 2024.3.1	Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan
Ett nationellt professionsprogram	RRF, mål 33bis i bilaga till rådets genomförandebeslut om ändring av Sveriges återhämtningsplan av den 4 maj 2022	2019.2.1 2020.2.2 2022.3.1 2023.3.1 2024.3.1	Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan
Fler vägar till arbetslivet		2022.3.1 2023.3.2	Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan
Expansion av yrkeshögskola		2020.2.2 2023.4.5	En rättvis grön omställning En rättvis digital omställning Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan
Utbyggnad av bl.a. civilingenjörsutbildningar för grön och digital omställning		2019.2.1 2020.2.1 2023.4.5	Social och ekonomisk resiliens En rättvis grön omställning En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan
Försöksverksamhet med kortare kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)		2022.3.1 2022.3.2 2024.3.1	Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan
Omställningsstudiestödet	RRF mål 33 i bilaga till rådets genomförandebeslut om ändring av Sveriges återhämtningsplan av den 4 maj 2022	2019.2.1 2020.2.1 2020.2.2 2023.3.2 2023.4.5 2024.3.2	Social och ekonomisk resiliens En rättvis grön omställning En rättvis digital omställning	Enligt tidsplan
Förstärkt stöd för att effektivt sammanföra långtidsarbetslösa med arbetsgivare		2022.3.2 2023.3.2 2024.3.2	Social och ekonomisk resiliens	Enligt tidsplan

Om det finns åtgärder som anges i både Sveriges medelfristiga plan och Sveriges återhämtningsplan uppges de mål och delmål som är aktuella i båda planerna i kolumnen Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen.

Utöver de nyckelåtgärder som har redovisat i Sveriges medelfristiga plan inom Kompensatoriska insatser inom utbildning och arbetsmarknad har regeringen även initierat andra nyckelåtgärder inom området som beskrivs nedan.

Regeringen gav i april 2024 Statens skolverk i uppdrag att ta fram förslag till kurser i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) samt yrkeskurser på grundläggande nivå (U2024/01043). Åtgärden svarar mot de landsspecifika rekommendationerna 2022.3.2, 2023.3.2,

dvs. utveckla mindre gynnade gruppers färdigheter, inbegripet personer med migrantbakgrund och 2024.3.2, dvs. utveckla arbetskraftens kompetens, särskilt vad gäller personer från mindre gynnade socioekonomiska grupper och med migrantbakgrund. Uppdragets övergripande mål är att förbättra individanpassningen inom SFI och att ge fler möjlighet att få sådana yrkeskunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 april 2026. Åtgärden svarar även mot den EU-gemensamma prioriteringen social och ekonomisk resiliens.

En pilotverksamhet med en ny nationell yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå, med utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan, introducerades i mars 2024. Åtgärden svarar mot den landsspecifika rekommendationen 2024.3.2, dvs. utveckla arbetskraftens kompetens. Detta genom att tillhandahålla utbildningsmöjligheter som svarar mot arbetslivets efterfrågan på kompetens och därmed öka matchningen på arbetsmarknaden. Verksamhetens övergripande mål är att förstärka kopplingen mellan arbetslivets kompetensbehov och yrkesutbildning för vuxna för en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Verksamheten pågår t.o.m. 2026. Satsningen för 2025 uppgår till 100 miljoner kronor och beräknas uppgå till 100 miljoner kronor även under 2026. Åtgärden svarar även mot den EU-gemensamma prioriteringen social och ekonomisk resiliens.

3.4 Uppbyggnad av försvarsförmågor

I detta avsnitt redogörs för genomförandet av nyckelåtgärder inom området uppbyggnad av försvarsförmågor som ingår i Sveriges medelfristiga plan. I tabell 3.17 framgår det att åtgärden svarar mot den EU-gemensamma prioriteringen Uppbyggnad av försvarsförmågor. Sverige har ingen delrekommendation på området. I stycket efter tabellen redogörs för nya initiativ på området som svarar mot den aktuella EU-gemensamma prioriteringen.

Tabell 3.17 Reformers och investeringar

Investering/reform	Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen	Landsspecifik rekommendation	EU-gemensam prioritering	Status
Den försvarspolitiska propositionen			Uppbyggnad av försvarsförmågor	Enligt tidsplan

Om det finns åtgärder som både finns i Sveriges medelfristiga plan och Sveriges återhämtningsplan anges de mål och delmål som är aktuella i båda planerna i kolumnen Faciliteten för återhämtning och resiliens eller Partnerskapsöverenskommelsen.

Utöver de nyckelåtgärder som har redovisats i Sveriges medelfristiga plan inom uppbyggnad av försvarsförmågor har regeringen även initierat andra viktiga åtgärder inom området sedan planen lämnades in till kommissionen.

Regeringen beslutade den 19 december 2024 om tre inriktningsbeslut (Fö2024/02054) som ska omsätta försvarsbeslutet (prop. 2024/25:34) till konkreta åtgärder hos myndigheter för det militära försvaret och beredskapsmyndigheter inom det civila försvaret. Det första inriktningsbeslutet Gemensamma planeringsförutsättningar för utveckling av totalförsvaret 2025–2030 riktar sig till både myndigheter inom det militära försvaret och beredskapsmyndigheter.

Planeringsförutsättningarna betonar bl.a. att ett väpnat angrepp är den dimensionerande faktorn för totalförsvaret. Detta innebär att myndigheterna ska förbereda och planera för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet.

Det andra inriktningsbeslutet är för det militära försvaret 2025–2030 och riktar sig till myndigheter inom det militära försvaret. Beslutet betonar utvecklingen av krigsförbanden och att berörda myndigheter ska bidra till att öka Försvarsmaktens operativa förmåga. Det tredje inriktningsbeslutet avser inriktningen för det civila försvaret 2025–2030 och riktar sig till beredskapsmyndigheter. Beslutet betonar myndigheternas arbete med planering och förberedelse inför höjd beredskap som ska genomföras i syfte att stärka förmågan och öka takten i utvecklingen av det civila försvaret.

Besluten väntas bidra till att försvarsbeslutet omsätts till konkreta åtgärder hos de berörda myndigheterna och de väntas även bidra till den EU-gemensamma prioriteringen uppbyggnad av försvarsförmågor.

Slutligen har regeringen i propositionen Vårändringsbudget för 2025 lagt fram förslag om ett bemyndigande på 25 miljarder för att stärka det militära försvaret genom anskaffning av ny materiel samt ett förslag om ett riktat åtgärds paket mot hybridhot på totalt 96 miljoner (prop. 2024/25:99, utg. omr. 6). Därutöver har Regeringen öppnat upp för möjligheten att finansiera nya militära försvarsutgifter genom statliga lån, för att möjliggöra en omfattande upprustning på kort tid.

4 Sveriges återhämtnings- och resiliensplan samt partnerskapsöverenskommelse

I detta avsnitt redogörs för Sveriges återhämtnings- och resiliensplan (återhämtningsplanen) samt Sveriges partnerskapsöverenskommelse, inklusive regeringens bedömning av de landsspecifika rekommendationer som rör genomförandet av de åtgärder som är kopplade till dessa EU-fonder.

4.1 Sveriges återhämtningsplan

Den 4 maj 2022 antog rådet genomförandebeslutet för Sveriges återhämtningsplan. Den 9 november 2023 antog rådet ett uppdaterat genomförandebeslut med en ändring som bl.a. innebar att återhämtningsplanen utökades med ett REPowerEU-kapitel som innehåller åtgärder för att skynda på den gröna omställningen. Den 10 december 2024 antog rådet ytterligare ett uppdaterat genomförandebeslut. Ändringen innebar i huvudsak att reformen Förändrad reduktionsplikt togs bort och att två nya reformer lades till – Effektivisering av miljötillståndsförfaranden och Nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskolelärare – som adresserar utmaningar kopplade till den gröna omställningen respektive utbildningsområdet.

Centrala åtgärder i Sveriges återhämtningsplan är bl.a. investeringsprogrammen Klimatklivet, som ska finansiera lokala och regionala aktiviteter för att bl.a. minska utsläppen av koldioxid, samt Industriklivet, som ska finansiera projekt som bidrar till utsläppsminskningar inom industrisektorn. Programmen bidrar till att påskynda den gröna omställningen av ekonomin. I planen återfinns också åtgärder för att öka energieffektiviseringen av flerbostadshus och en reform för att snabba upp tillståndsförfarandet för elnätsbyggnation för att stärka elnäten inom Sverige och åtgärda inhemska och gränsöverskridande flaskhalsar vid energiöverföring. Vidare finns åtgärder för att stödja utbyggnaden av bredbandsnät som bidrar till att förbättra tillgången till snabbt bredband i områden där det saknas kommersiella förutsättningar för utbyggnad (oftast i glesbygd), samt åtgärder för att höja kompetensen hos personal inom äldreomsorgen som kommer att bidra till de äldres välfärd och därmed till att förbättra den sociala sammanhållningen.

Arbetet med att genomföra de åtgärder som ingår i återhämtningsplanen är prioriterat och fortskrider enligt plan. Den 12 december 2024 beslutade regeringen om att ansöka om en första utbetalning för delbetalning 1 och 2. Ansökan avser de mål och delmål som har måldatum under perioden 2020–2022 och omfattar totalt 1,646 miljarder euro. Regeringen planerar att under hösten 2025 skicka in en andra ansökan som omfattar mål och delmål med måldatum under 2023–2024 (delbetalning 3 och 4), och under 2026 skicka in en sista betalningsansökan för mål och delmål med måldatum 2025–2026 (delbetalning 5).

4.2 Sveriges partnerskapsöverenskommelse

Den 25 maj 2022 godkände kommissionen Sveriges partnerskapsöverenskommelse för perioden 2021–2027. I den anges Sveriges strategiska inriktning för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

I partnerskapsöverenskommelsen framgår val av politiska mål¹⁴ för de svenska programmen.

¹⁴ Politiska mål i enlighet mer artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en Rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

- Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling samt regional digitalisering och digital infrastruktur (Eruf).
- En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigt Europa genom främjande av en ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar mobilitet i städer (Eruf, EHFVF).
- Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet (Två Erufprogram).
- Ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter (ESF+).

FRO ska stödja det specifika målet att göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, sysselsättningsrelaterade, ekonomiska och miljömässiga effekterna av omställningen i riktning mot unionens klimat- och energimål för 2030 och en klimatneutral ekonomi i unionen senast 2050, med utgångspunkt i Parisavtalet.

I Sverige genomförs Eruf i åtta regionala program (de åtta s.k. Nuts 2-områdena) och ett nationellt program. Insatserna inom programmen ska bidra till en hållbar regional utveckling. Det nationella FRO-programmet fokuserar på län vars industrier är koldioxidintensiva eller fossilberoende och ska motverka negativa effekter av klimatomställningen.

ESF+ genomförs i ett nationellt program och omfattar insatser som leder till att tillgången till sysselsättning förbättras, livslångt lärande främjas, aktiv inkludering uppmuntras och social inkludering främjas.

Insatserna inom Sveriges EHFVF-program stödjer genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik, bl.a. genom att främja ett hållbart fiske och adressera miljöproblem samt främja hållbar tillväxt inom vattenbrukssektorn.

Genomförandet av partnerskapsöverenskommelsen fortskrider i huvudsak enligt plan. Bedömningar av resultatet av halvtidsöversyn av programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning skulle lämnas till EU-kommissionen senast 31 mars 2025 i enlighet med regelverket inklusive vissa förslag till programändringar.

En halvtidsöversyn av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+¹⁵ lämnades till kommissionen den 21 mars. Regeringen bedömer där att det programmet i stort uppfyller de faktorer som ska beaktas i halvtidsöversynen och föreslår vissa revideringar av målen för 2029 för utfallsindikatorerna, bl.a. med anledning av en justerad valutakurs.

Kommissionen presenterade den 1 april 2025 lagstiftningspaketet En moderniserad sammanhållningspolitik: Halvtidsöversynen¹⁶. Tillsammans med ett meddelande presenterades även förslag till ändringar¹⁷ av förordningarna om den Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden samt Fonden för en rättvis omställning¹⁸. Förslagen syftar till att öka sammanhållningspolitikens bidrag till vissa strategiska EU-prioriteringar. För att medlemsstaterna ska kunna utnyttja de möjligheter som ges i förslaget och rikta resurser till unionens strategiska

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

¹⁶ Communication from the Commission to the European parliament and the council, A modernised Cohesion policy: The mid-term review, COM(2025) 163 final.

¹⁷ Proposal for a regulation of the European parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2021/1058 and (EU) 2021/1056 as regards specific measures to address strategic challenges in the context of the mid-term review, COM(2025) 123 final.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden, (EU) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056 av den 24 juni 2021 om inrättande av Fonden för en rättvis omställning.

prioriteringar föreslår kommissionen att de ska få lämna in sin halvtidsöversyn på nytt senast två månader efter ikraftträdandet av föreliggande förslag till ändring av förordningarna om den Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden samt Fonden för en rättvis omställning.

För Sveriges nio program för Europeiska regionalfonden liksom det nationella programmet för Fonden för en rättvis omställning har Sverige valt att avvakta med inlämnandet av halvtidsöversynen. En analys av lagstiftningsförslagen från kommissionen avseende fonderna, inklusive Europeiska socialfonden+, pågår. I analysarbetet ingår även att bedöma om Sverige bör utnyttja de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik¹⁹ erbjuder inom ramen för sammanhållningspolitiken.

För havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet²⁰ har ett förslag till programändring lämnats till EU-kommissionen den 13 februari 2025. Detta med anledning av att det har uppstått behov av att göra vissa ändringar av programmets budget och mål. Programmet berörs dock inte av de lagförslag som kommissionen presenterade den 1 april.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP).

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1139 av den 7 juli 2021 om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

5 De nationella målen på det sociala området

I följande avsnitt redogörs för framstegen med att nå de nationella målen inom ramen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter (den sociala pelaren). Åtgärder som bidrar till genomförandet av den sociala pelarens principer anges i bilaga 3.

I kommissionens handlingsplan för den sociala pelaren föreslogs tre övergripande EU-mål på det sociala området som ska uppnås senast 2030 och som ska bidra till att vägleda nationell politik och nationella reformer. Stats- och regeringscheferna ställde sig bakom de övergripande målen vid det informella mötet i Porto i maj 2021, vilket sedan bekräftades av Europeiska rådet den 24–25 juni samma år. Målen är för områdena sysselsättning, utbildning och fattigdomsminskning eller social utestängning, och är i överensstämmelse med FN:s mål för hållbar utveckling. På EU-nivå har målet för sysselsättning formulerats som att minst 78 procent av befolkningen i åldrarna 20–64 år ska vara sysselsatta 2030. EU:s övergripande mål för utbildning är att minst 60 procent av alla vuxna ska delta i utbildning varje år och det övergripande målet för fattigdom eller social utestängning är att minska antalet personer som lever i risk för fattigdom eller social utestängning med minst 15 miljoner (i förhållande till 2019 års nivå) innan 2030.

Medlemsstaterna uppmanades att fastställa nationella mål inom samma områden med hänsyn till deras respektive utgångslägen och nationella förutsättningar och i enlighet med deras nationella beslutsprocesser. Sveriges nationella mål för att bidra till de övergripande EU-målen på det sociala området fastställdes i 2022 års ekonomiska vårproposition (prop. 2021/22:100). Genomförandet av målen ska redovisas till kommissionen i de nationella lägesrapporterna.

Enligt 2022 års ekonomiska vårproposition ska Sveriges nationella mål vara ambitiösa, realistiska, konsistenta och förenliga med hållbar och inkluderande tillväxt samt sunda offentliga finanser. Det ska finnas en tydlig koppling till de övergripande europeiska målsättningarna. Det är viktigt att alla medlemsstater tar sitt ansvar för att bidra till att de övergripande målen uppnås men de medlemsstater som ligger längre ifrån målnivåerna bör bidra mer. De nationella målen ska integrera ett jämställdhetsperspektiv.

5.1 Sysselsättning

Sveriges nationella mål för sysselsättning är att minst 82 procent av befolkningen i åldrarna 20–64 år ska vara sysselsatta 2030. Sysselsättningsgapet mellan kvinnor och män ska minska väsentligt genom en ökning av kvinnors sysselsättningsgrad, särskilt i gruppen utrikes födda kvinnor.

Målet om en sysselsättningsgrad (20–64 år) på minst 82 procent är högre än EU-målet och uppnåddes 2022 och 2023, men under 2024 sjönk sysselsättningsgraden till 81,9 procent. Det var en nedgång med 0,7 procentenheter jämfört med 2023. Nedgången i andelen sysselsatta kan förklaras av den pågående lågkonjunkturen i Sverige. Bland kvinnor var andelen sysselsatta 79,9 procent, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år och bland män var andelen sysselsatta 83,9 procent, vilket är en minskning med 1,0 procentenhet jämfört med 2023. År 2001 var skillnaden i sysselsättningsgrad mellan kvinnor och män 5,2 procent och 2024 var skillnaden 4,0 procent, dvs. en minskning med 1,2 procentenheter. I en internationell jämförelse har Sverige en hög sysselsättningsgrad bland kvinnor.

År 2024 sjönk sysselsättningsgraden (20–64 år) med 0,5 procentenheter bland inrikes födda och 1,2 procentenheter bland utrikes födda jämfört med 2023. Minskningen var störst bland utrikes födda män på 2,4 procentenheter. År 2024 var sysselsättningsgraden bland utrikes födda kvinnor 14,3 procentenheter lägre än bland inrikes födda kvinnor och 8,3 procentenheter lägre än bland

utrikes födda män. Nedan redogörs för Sveriges huvudsakliga åtaganden för att uppfylla Sveriges nationella mål avseende sysselsättning.

Regeringen har ingått en treårig överenskommelse (2023–2025) med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om öppen förskola som verktyg för att öka utrikes födda kvinnors möjligheter till inträde på arbetsmarknaden. Inom ramen för överenskommelsen genomför SKR ett riktat processstöd till ett urval kommuner och lokala aktörer samt sprider erfarenheterna så att andra kommuner också kan ta initiativ i framtiden. Redovisning av uppdraget ska ske den 15 februari 2026.

I juli 2023 fick Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Socialstyrelsen och Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att i samverkan genomföra en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors arbetsmarknadsetablering (A2023/00923). Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2026.

Med anledning av de utmaningar som finns kopplade till integrationen av utrikes födda har regeringen beslutat att lägga om inriktningen för integrationspolitiken och föreslog därför i propositionen Vårändringsbudget för 2024 (prop. 2023/24:99) ett nytt mål och delmål. Riksdagen beslutade enligt förslaget (bet. 2023/24: FiU21, rskr. 2023/24:250). Ökad sysselsättning är en av flera viktiga delar för att uppnå en förbättrad integration. Ett av delmålen handlar därför om ekonomisk integration och har bl.a. som syfte att öka sysselsättningsgraden bland utrikes födda. Andelen utrikes födda kvinnor och män som arbetar och försörjer sig själva ska öka. I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg. omr. 13, avsnitt 3.5) föreslog regeringen också att uppföljningen av integrationspolitiken ska stärkas, vilket på sikt förväntas bidra till mer träffsäkra åtgärder. Riksdagen beslutade enligt förslaget (bet 2024/25:AU1. rskr. 2024/25:109)

Myndigheten för arbetsmiljökunskap (Mynak) har haft i uppdrag att redovisa hur ökat distansarbete efter covid-19 pandemin fortsatt påverkar jämställdheten mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden. Uppdraget slutrapporterades den 22 februari 2025 och bereds nu i Regeringskansliet.

Arbetsförmedlingen har i regleringsbrev för budgetåret 2025 (A2024/01430) fått i uppdrag att förbättra matchningen och stödja kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden. Myndigheten ska bl.a. senast den 30 april 2025 redovisa en plan till Regeringskansliet för myndighetens arbete med att öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning.

Arbetsförmedlingen har också fått i uppdrag att förbättra matchningen och kontrollen av arbetssökande. Som en del i detta ska Arbetsförmedlingen även fortsätta arbetet med att öka den yrkesmässiga och geografiska rörligheten bland arbetssökande. En åtgärd kopplad till detta är att regeringen har beslutat om att höja ersättningsnivåerna för intervjuresor samt program- och utredningsresor inom arbetsmarknadspolitiken (A2024/01312).

Arbetsförmedlingen har även fått i uppdrag att, med egen personal, lokalt och regionalt effektivt sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft. Personer som har varit utan arbete i mer än två år ska prioriteras, däribland utrikes födda kvinnor och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Arbetsförmedlingen har vidare fått i uppdrag att ge personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga förbättrat stöd. Myndigheten ska bl.a. öka kännedomen hos arbetsgivare om stöd till personer med funktionsnedsättning, snabbare identifiera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga hos arbetssökande och öka antalet deltagare med lönebidrag. Arbetsförmedlingen ska även anvisa personer med nedsatt arbetsförmåga som varit utan arbete länge till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall.

För att stärka kommunernas möjligheter att skapa sommarjobb och jobb för ungdomar ska 250 miljoner kronor i statliga medel avsättas. Se avsnitt 2.2 för information om insatser inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027.

Arbetslöshetsförsäkringen ska på ett bättre sätt bidra till omställning mellan arbeten vid arbetslöshet. Rätten till arbetslöshetsersättning kommer, enligt den nya lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring, att baseras på inkomster i stället för arbetad tid och den som ansöker om arbetslöshetsersättning ska uppfylla ett inkomstvillkor. Samma inkomster som har använts för att kvalificera sig för rätt till arbetslöshetsersättning ska användas vid beräkningen av ersättningens storlek. Beräkningen av arbetslöshetsersättningen görs per månad. Arbetslöshetsersättning ska lämnas med olika ersättningsnivåer utifrån tiden som en sökande har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa. Arbetslöshetsersättningen ska även trappas ner under tiden den sökande är arbetslös och ersättningsperiodens längd ska differentieras utifrån sökandens arbetsmarknadsförankring. Den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring och därtill kopplade följändringar träder i kraft den 1 oktober 2025 (prop. 2023/24:128, bet. 2023/24:AU9, rskr. 2023/24:267).

5.2 Utbildning

Sveriges nationella utbildningsmål är att minst 60 procent av alla vuxna ska delta i utbildning varje år. Av de deltagande bör minst 40 procent vara män och minst 40 procent kvinnor.

Utbildning innefattar i detta avseende både formell och informell utbildning. Formell utbildning avser organiserad utbildning inom ramen för det reguljära utbildningsväsendet. Informell utbildning avser såväl personalutbildning på arbetstid, arbetsmarknadsåtgärder och kortare kurser, seminarier och studiecirklar på fritiden. Det nationella målet är på samma nivå som EU-målet. Den senaste tillgängliga statistiken från Adult Education Survey är att 66,5 procent av vuxna personer i åldern 25 till 64 år deltagit i någon formell och/eller icke formell utbildning i Sverige. Bland kvinnor är andelen deltagande 70,2 procent och bland män 62,9 procent. Nedan redogörs för Sveriges huvudsakliga åtaganden för att uppfylla Sveriges nationella mål avseende utbildning.

Yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom den kommunala vuxenutbildningen (regionalt yrkesvux) har byggts ut kraftigt de senaste åren. Vuxna som saknar rätt utbildning behöver ökad tillgång till gymnasial yrkesutbildning som möter näringslivets behov. Yrkesutbildning är också viktigt för utrikes födda som ännu inte har kommit in på den svenska arbetsmarknaden för att påskynda ekonomisk integration och motverka utanförskap. Anslaget har ökat med 594 miljoner kronor för 2025, vilket motsvarar ca 11 000 ytterligare utbildningsplatser 2025 (prop. 2024/25:1 utg. omr. 16, avsnitt 4.6.2).

Yrkehögskolan har en viktig roll när det gäller att möta de fortsatt stora kompetensbehoven i hela Sverige, möjliggöra omställning och främja matchningen på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer att det fortsatt finns en hög efterfrågan på yrkehögskoleutbildning. Regeringen har sedan 2024 satsat på en utbyggnad av yrkehögskolan, som exklusive studiemedel uppgår till 236 miljoner kronor 2025 och beräknas uppgå till 528 miljoner kronor 2026 (prop. 2023/24:1 utg. omr. 16 avsnitt 4.6). Sedan 2024 pågår även en pilot om Nationell yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå, enligt yrkehögskolans modell. Satsningen för 2025 uppgår till 100 miljoner kronor och beräknas uppgå till 100 miljoner kronor 2026.

Införandet av ett nytt omställningsstudiestöd 2023 genom lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd, medför att omställning eller vidareutbildning för vuxna underlättas. Omställningsstödet tillkom i nära samarbete med arbetsmarknadens parter. Utgångspunkten för stödet är att det ges för utbildning som kan antas stärka den stödsökandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Stödet utökades efter förslag i budgetpropositionen för 2025 till ca 4,88 miljarder kronor (prop. 2024/25:1 utg. omr. 15 avsnitt

2.11.3, bet. 2024/25: UbU2, rskr. 2024/25:103). Efterfrågan på stödet har varit betydligt högre än väntat, vilket bidragit till långa handläggningstider för den ansvariga myndigheten Centrala studiestödsnämnden (CSN). Mot den bakgrunden har CSN efter förslag från regeringen fått ett förstärkt anslag med 50 miljoner kronor för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15 avsnitt 2.11.8, bet. 2024/25: UbU2, rskr. 2024/25:103). För att långsiktigt komma till rätta med de långa handläggningstiderna har ett flertal regelförenklingar genomförts som ska leda till kortare handläggningstider.

Inom ramen för ett särskilt ingenjörspaket har regeringen i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.6.3, bet. 2023/24:UbU1, rskr 2023/24:103) gjort en förstärkning om 74 miljoner kronor på utbildning på avancerad nivå för vidareutbildning och omställning inom teknik och naturvetenskap. Det görs mot bakgrund av den snabba teknikutvecklingen, som ställer stora krav på kompetensförsörjningen under kommande år. Omställningen till ett fossilfritt energisystem medför att möjligheterna till omställning och vidareutbildning för den som redan läst t.ex. en ingenjörsutbildning behöver förbättras. Som en del av det särskilda ingenjörspaketet ingår också en förstärkning på 23 miljoner kronor för att bygga ut basårutbildningar vid vissa lärosäten. Genom basårutbildning kan studenter läsa in ämnen för att bli behöriga till bl.a. ingenjörsutbildningarna. På så vis stärks rekryteringen till utbildningarna och fler ges möjlighet att få relevant behörighet.

Yrkesverksamma med specialistkompetens behöver få bättre möjligheter att vidareutveckla sin kompetens, framför allt genom kortare kurser med högt kvalificerat innehåll. För att möjliggöra detta behöver lärosätena utvecklingsmedel så de kan ta risken att ta fram utbildningar på smalare områden där antalet framtida studenter kan vara mer osäkert. Därför satsar regeringen särskilt på korta kurser för yrkesverksamma och avsatte 30 miljoner kronor för 2024 och 60 miljoner kronor för 2025 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.6.3, bet. 2023/24:UbU1, rskr 2023/24:103). Syftet är att medlen ska kunna bidra till att utveckla ett särskilt kvalificerat utbildningsutbud som på sikt kan ges som uppdragsutbildning eller poänggivande högskoleutbildning. Inledningsvis bör inriktningen vara kurser som kan stödja samhällets klimatomställning.

Inför 2023 har styrningen av högskolornas arbete med kompetensförsörjning stärkts genom att lärosätena särskilt ska redovisa hur de utvecklat utbildningsutbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning. Under 2024 tillsattes en utredare som ska biträda Utbildningsdepartementet med att lämna förslag på en modell för hur universitet och högskolors utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behov som den föränderliga arbetsmarknaden ger upphov till och som är bakgrunden till det nya omställningsstudiestödet (U 2024:C). Lärosätena har tillförts betydande resurser genom budgetpropositionen i flera omgångar sedan 2015 för att möjliggöra fler utbildningsplatser inom bl.a. vårdutbildningar, förskolläro- och lärarutbildningar och ingenjörsutbildningar. Resurser för att möta efterfrågan på utbildning vid universitet och högskolor ingår som en åtgärd i Sveriges återhämtningsplan.

5.3 Fattigdom och social utestängning

Sveriges mål för fattigdom och social utestängning är att antalet kvinnor och män, flickor och pojkar som lever i risk för fattigdom eller social utestängning innan 2030 ska minska med minst 15 000 i förhållande till 2019 års nivå. Av dessa bör minst en tredjedel vara barn.

Under en längre tid har andelen personer som lever i risk för fattigdom eller social utestängning i Sverige legat på en relativt stabil nivå. År 2023 uppgick andelen till 18,4 procent, mätt med EU:s indikator Risk för fattigdom eller social utestängning. År 2024 sjönk andelen till 17,5 procent, vilket är lägre än genomsnittet för EU som år 2023 uppgick till 21,3 procent. Statistiken för genomsnittet för EU år 2024 är inte tillgänglig än. År 2024 sjönk antalet personer som lever i risk för fattigdom

eller social utestängning i Sverige med 36 000 i jämförelse med 2019 års nivå. Det innebär att Sverige år 2024 nådde det mål som löper fram till år 2030.

Utöver de initiativ och åtgärder som tas på det socialpolitiska området, bidrar även åtgärder på de sysselsättnings- och utbildningspolitiska områdena, såsom jobbskatteavdraget, till uppfyllelsen av målet om att minska risken för fattigdom och social utestängning, se avsnitt 3.1 och 3.2. Nedan redogörs för ytterligare åtaganden för att uppfylla Sveriges nationella mål avseende fattigdom och social utestängning.

Regeringen har beslutat om en proposition till en ny förebyggande socialtjänstlag (prop. 2024/25:89). Det nya lagförslaget innebär bl.a. att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och fänga upp behov innan de blivit för stora samt att socialtjänsten ska vara lättare att nå och få hjälp ifrån när det behövs. Socialtjänsten ska även kunna erbjuda insatser snabbare genom att fler insatser kommer att kunna erbjudas utan individuell behovsprövning. Syftet med förslagen är att insatserna ska komma tillräckligt snabbt och när behovet är som störst. Socialtjänstens verksamhet ska även bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet samt kontinuerligt följas upp och utvecklas. Barnens rättigheter stärks också genom att lagen anpassas till barnkonventionen. Det förtydligas även att socialtjänsten ska främja jämställda levnadsvillkor. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Drivkrafter för att fler ska lämna bidragsberoende och försörja sig själva är av stor betydelse för uppfyllelsen av det nationella målet. Regeringen arbetar därför med flera reformer för att stärka incitamenten för personer att tillträda eller återgå till arbete.

I betänkandet Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15) lämnas förslag på åtgärder som syftar till att fler personer snabbare ska nå arbetsmarknaden, underlätta integrationen för utrikes födda kvinnor och män samt bryta segregationen och långvarigt biståndsmottagande. Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet.

I promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29) föreslås att det ska införas ett krav på att vuxna kvinnor och män som tar emot försörjningsstöd ska delta i aktiviteter på heltid. Aktiviteterna ska vara utformade så att personer som deltar är oförhindrade att ta en anställning och även i övrigt kan stå till arbetsmarknadens förfogande. Promemorian har remitterats och bereds i Regeringskansliet.

För att stärka drivkrafterna för personer som kommer till Sverige att snabbt uppnå en egen försörjning har regeringen även tillsatt utredningen En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och ickemedborgare (S 2023:12). Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2025.

Regeringen har även beslutat om flera satsningar för att förbättra stödet för återgång i arbete efter sjukskrivning. Satsningarna syftar till att underlätta för personer att återgå till arbetsmarknaden tidigare, vilket stärker arbetslinjen och möjliggör en egen försörjning. Från och med 2025 tillförs drygt 100 miljoner kronor för att förbättra stödet för återgång i arbete (prop. 2024/25:1 utg.omr. 10 avsnitt 3.8). Det handlar bl.a. om att stärka Försäkringskassans arbete med att följa upp arbetsgivares plan för återgång i arbete samt stärka samordningen av rehabiliteringsinsatser. Försäkringskassan har getts i uppdrag (S2023/03241) att ge fler personer med aktivitetsersättning arbetsförberedande eller arbetslivsinriktade insatser. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har också fått i uppdrag (S2023/03241) att ta tillvara arbetsförmåga hos långtidssjukskrivna. Regeringen har samtidigt höjt ersättningarna till personer med sjukpenning i särskilda fall och rehabiliteringspenning i särskilda fall från och med den 1 januari 2025. Förstärkningen rör en särskilt utsatt grupp som på grund av nedsatt arbetsförmåga har små ekonomiska marginaler.

Regeringen satsar även på barn och unga samt barnfamiljer. I april 2024 lämnade regeringen in den första återrapporten till kommissionen där det redovisas vilka framsteg som gjorts i de olika åtgärderna från den svenska handlingsplanen för att implementera den europeiska barngarantin.

Dessutom redovisas vissa helt nya åtgärder vars syfte i sak överensstämmer med barngarantins syfte.

För att värna barns och ungas tillgång till en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra avser regeringen att införa ett fritidskort. Särskilt barn och unga från ekonomiskt utsatta hushåll ska med fritidskortet få förbättrade möjligheter att delta i fritidsaktiviteter. Barn och unga med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd ska uppmärksammas så att fritidskortet kommer dem till godo i lika stor utsträckning som för andra barn och unga. Fritidskortet väntas införas under 2025 och från 2025 beräknas årligen 792 miljoner kronor för detta ändamål.

Regeringen genomför satsningar för att stärka föräldraskapsstödet och har sedan 2023 avsatt 400 miljoner kronor årligen för att förstärka föräldraskapsstödjande insatser. För att föräldraskapsstödet i högre utsträckning ska nå fram till de målgrupper som är i störst behov av det har regeringen 2025 avsatt ytterligare 5 miljoner kronor för att tillgängliggöra och målgruppsanpassa stödet.

Regeringen har gett länsstyrelser i län med utsatta områden, särskilt utsatta områden och riskområden som har identifierats av Polismyndigheten ett uppdrag att under 2023–2026 erbjuda stöd till kommuner, regioner och andra relevanta aktörer. Syftet med stödet är att utveckla ett kunskapsbaserat, samordnat och långsiktigt stöd i föräldraskapet till föräldrar (Fi2021/02746). Uppdraget ska bidra till att bekämpa och förebygga kriminalitet bland barn och unga.

Det ekonomiska läget har bidragit till att många hushåll fått kraftigt ökade levnadsomkostnader. Med anledning av detta har ett tillfälligt tilläggsbidrag lämnats till barnfamiljer med bostadsbidrag under perioden 1 juli 2022–30 juni 2025.

Vidare har flera olika satsningar och uppdrag beslutats utifrån den nationella hemlöshetsstrategins syfte. För att stärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet har regeringen bland annat riktat ett flerårigt statsbidrag under strategiperioden för att förstärka och implementera metoden Bostad först. Kronofogdemyndigheten har fått i uppdrag (Fi2022/00714) av regeringen att verka för att ett avhysningsförebyggande samarbete etableras med socialtjänst och hyresvärdar i samtliga kommuner. På lång sikt är målet att samverkan ska bidra till färre avhysningar och till att minska antalet avhysningar som berör barn. Uppdraget ska slutredovisas i myndighetens årsredovisning för 2024. Socialstyrelsen har fått i uppdrag (S2024/01823 (delvis)) att i nära dialog med kommunerna stötta dem i deras arbete för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer. I uppdraget ingår även att lämna förslag på åtgärder för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer. Uppdraget ska delredovisas senast den 2 december 2025 och slutredovisas senast den 31 maj 2027.

6 Framsteg mot FN:s globala mål för hållbar utveckling

I följande avsnitt redogörs för regeringens arbete för att uppfylla Agenda 2030. Målet för Sveriges genomförande av Agenda 2030 är att Sverige ska genomföra agendan för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt. Genomförandet ska präglas av agendans princip att ingen ska lämnas utanför. I bilaga 4 anges konkreta åtgärder för att möta de globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

Regeringens arbete inom ramen för Agenda 2030 utgår från de stora samhällsutmaningar som finns i Sverige och det övergripande arbetet vägleds av det riksdagsbundna målet för genomförandet av Agenda 2030 (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154). Arbetet med att genomföra redan riksdagsbundna mål är avgörande för genomförandet av agendan. I propositionen Sveriges genomförande av Agenda 2030 understryks att agendan ska integreras i ordinarie processer, med ett balanserat och integrerat förhållningssätt till hållbarhetens tre dimensioner så att regeringen kan föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling, mellan lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154). Den första skrivelsen (skr. 2021/22:247) om Sveriges genomförande av Agenda 2030 överlämnades till riksdagen 2022. Den 5 december 2024 överlämnade regeringen den senaste skrivelsen (skr. 2024/25:66). I skrivelsen konstateras att regeringen tagit initiativ till ett flertal satsningar som tar Sverige närmare målens uppfyllande både på nationell och global nivå men att flera utmaningar kvarstår. En rad samhällsproblem som hotar möjligheten att nå agendans mål har över tid växt sig starkare. Kampen mot den organiserade brottsligheten kräver extraordinära åtgärder under mycket lång tid. Sverige behöver återupprätta en stark kunskapsskola, öka den fossilfria elproduktionen samt förbättra transportinfrastrukturen. Regeringen arbetar med att lösa dessa utmaningar genom genomförandet av Tidöavtalet, ett samarbetsavtal mellan de svenska regeringspartierna och samarbetspartiet Sverigedemokraterna. Genomförandet av Tidöavtalet tar på så sätt Sverige närmare en del av agendans mål.

I den senaste skrivelsen konstateras att den globala utvecklingen präglas av geopolitiska motsättningar, demokratisk tillbakagång och ett polariserat multilateralt samarbete. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har satt den regelbaserade världsordningen under tryck. De humanitära behoven i världen har ökat kraftigt med fler och längre väpnade konflikter, vilket har lett till ökat mänskligt lidande, materiell förstörelse, fördrivning av civila och flyktingströmmar. Otrygg livsmedelsförsörjning har ökat undernäring, hunger och svält. Covid-19-pandemin orsakade den största globala fattigdomsökningen på flera decennier och har fortfarande kännbara konsekvenser för hälsa, utbildning, ekonomier och samhällen. Den globala medeltemperaturen fortsätter att stiga. Ett krympande demokratiskt utrymme i många länder, utan god förvaltning och med en svag rättsstat, har försämrat förutsättningarna för ekonomisk utveckling och ökat korruption och fattigdom. Dessa utmaningar har lett till stora bakslag i genomförandet av Agenda 2030. Regeringen kommer att fortsätta arbeta för att EU på ett effektivt sätt genomför Agenda 2030, inom och utanför EU:s gränser. Genom utrikes-, bistånds- och handelspolitiken bidrar Sverige aktivt till verksamhet som syftar till att möjliggöra det globala genomförandet av Agenda 2030. Regeringen betonar varje lands ansvar för sin utveckling och för sina medborgares välbefinnande för att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling globalt. Sverige är samtidigt en stark röst och aktör globalt för demokrati, rättsstatens principer, mänskliga fri- och rättigheter och jämställdhet. Sverige fortsätter att vara en av de mest generösa biståndsgivarna i världen. Sverige deltar även i förberedelserna inför den kommande fjärde konferensen om utvecklingsfinansiering (FfD4) 2025. Konferensens syfte är att se över och stärka den resursmobilisering, inklusive utökade privata investeringar för grön och digital omställning, som krävs för att genomföra Agenda 2030.

Bilaga 1 Bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens

Tabell 0.18 RRF bidrag

Utfall t.o.m. 2024 prognos 2025 och 2026. Procent av BNP

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster från RRF-bidrag							
1 RRF-bidrag inkluderade i inkomstprognoser	0,01	0,12	0,13	0,10	0,06	0,14	0,01
2 Kassamässig utbetalning av RRF-bidrag från EU	–	–	–	–	–	0,28	0,28
Utgifter finansierade av RRF-bidrag							
3 Totala löpande utgifter	0,01	0,12	0,13	0,10	0,06	0,14	0,01
4 investeringar P.51g	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
5 kapitaltransfereringar D.9	0,00	0,04	0,07	0,07	0,04	0,09	0,00
Totala kapitalutgifter, (4+5)	0,00	0,04	0,08	0,07	0,04	0,09	0,00
Övriga kostnader finansierade med RRF-bidrag							
Minskade skatteinkomster	–	–	–	–	–	–	–
Övriga kostnader som påverkar inkomster	–	–	–	–	–	–	–
Finansiella transaktioner	–	–	–	–	–	–	–

Anm. RRF-bidrag inkluderade i inkomstprognoser är periodiserade enligt NR-definitioner samt beräknade utifrån växelkursen 10,125 SEK/EUR samtliga år. Kassamässig utbetalning av RRF-bidrag från EU baseras på aktuell växelkursprognos. Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Bilaga 2 Utdrag ur Sveriges rapportering om de landsspecifika rekommendationerna, utdrag från CeSaR

Sweden's contribution to the Country-specific recommendations (CSR) assessment

Semester Cycle 2025

CSR.2024.1

CSR 1 Subpart 1: Submit the medium-term fiscal-structural plan in a timely manner.

Measures
Comments
State of play

CSR 1 Subpart 2: Reduce risks related to high household debt and housing market imbalances by reducing the tax deductibility of mortgage interest payments and increasing recurrent property taxes, while developing appropriate tools for better policy assessment and targeting.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (06/03/2025 10:14 AM)</p> <p>A committee has been tasked with reviewing borrower-based macroprudential policy. The Committee has mainly analysed the macroeconomic risks associated with household indebtedness and how borrower-based macroprudential measures can counteract macroeconomic risks. The assignment included evaluating measures that are already in place, such as mortgage caps and amortization requirements. The assignment was reported to the government on November 4, 2024. The Government offices analyses the Committee's proposals, also in a broader context. The Government has the ambition to return to these issues in the spring of 2025. No suggested day for implementation yet.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 09:45 AM)</p> <p>No measures regarding mortgage deductibility or property taxes have been taken in the 2025 Budget Bill. However, the government agrees with the assessment that high household debt levels create vulnerabilities. To counteract risky indebtedness, the possibilities for interest deduction have been limited since January 1, 2025. It is now only possible to get deductions for interest expenses related to loans that meet certain specific conditions regarding the valuation of collateral and maximum loan-to-value ratio. The government continuously analyzes the need for reforms for a better functioning housing market, such as the need for measures to increase both</p>

	<p>new construction and the efficiency of the rental market. Several measures have been implemented, such as planning incentives to increase house construction and the conversion of commercial properties into housing. At present, there are no plans to change the property tax or the possibilities for deductions for interest expenses arising from loans with collateral.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:13 AM)</p> <p>Strengthened consumer protection on the mortgage market. SE gov have proposed a new way to calculating the interest difference compensation (prop. 2024/25:97). The current model entails unjustified costs for many consumers who want to repay their mortgage early. The regulation aim to strengthen the consumer protection, increase the competition in the mortgage market and reduce the barriers for consumers who wants a fixed borrowing rate. The Riksdag can be expected to take a position on the proposal in the spring of 2025. Expected date for implementation 2025-07-01.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 3: Stimulate investment in residential construction to ease the most urgent shortages, in particular by removing structural obstacles to construction.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 10:15 AM)</p> <p>Planning stimulancess for single family housing and conversion into apartments from other uses. Changes (increase) in grant levels to be made in 2025 in order to make the grant more attractive for municipalities.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:23 AM)</p> <p>The Government proposed easing the building requirements for student housing. The intention is that a decision will be made during 2025</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:22 AM)</p> <p>State funding of certain housing provision measures in certain municipalities in northern Sweden. The intention is that a decision will be made during 2025</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:21 AM)</p> <p>The Government intends to introduce an opportunity for the National Board of Housing, Building and Planning to subsidize fees for public guarantees for loans for housing construction in certain regions. The intention is that a decision will be made during 2025.</p>

Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 10:19 AM)</p> <p>Coordinator for dispose of state owned land in order to create more available land for housing on strategic locations. Final report to be delivered in September 2025</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 4: Improve the efficiency of the housing market, including by introducing reforms in the rental market.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:28 AM)</p> <p>A proposal concerning the possibility to create owned apartments and the possibility to buy your rented apartment. Suggested day for implementation: 1 July 2026</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:28 AM)</p> <p>A proposal concerning how rents for newly produces apartments, where the rents have been determined in an agreement with at tenants organisation (so called presumption rents) can be adjusted. Suggested day for implementation: 1 January 2026</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:25 AM)</p> <p>A committe is reviewing how to facilitate for private individuals who wants to lease their apartments, including how the rent for such objects are to be determined. The committee will also review how to facilitate for companies who wants to rent apartments for their employees. To be reported in May 2025. No suggested day for implementation yet.</p>
Comments	
State of play	

CSR.2024.2

CSR 2 Subpart 1: In light of prolonged delays, significantly accelerate the implementation of the recovery and resilience plan, including the REPowerEU chapter, ensuring completion of reforms and investments by August 2026. Accelerate the implementation of cohesion policy programmes. In the context of their mid-term review continue focusing on the agreed priorities, while considering the opportunities provided by the Strategic Technologies for Europe Platform initiative to improve competitiveness.

Measures
Comments
State of play

CSR 3 Subpart 1: Improve educational performance, including of students with disadvantaged socio-economic and migrant backgrounds, by addressing the persistent shortage of qualified teachers, by ensuring equal access opportunities to the schooling system and by further supporting the transition of students to upper secondary school

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:40 AM)</p> <p>Better work environment for teachers in socio-economically disadvantaged areas. Improved working conditions for teachers in socio-economically disadvantaged areas. Skilled teachers are crucial, not least for pupils with disadvantaged socio-economic backgrounds. Therefore, the government has established a state grant (BP 2025) that will provide improved working conditions for teachers in socio-economically disadvantaged areas. The state grant will be allocated to selected schools for measures to improve the work environment and working conditions for teachers in preschool classes or compulsory schools with socio-economic challenges. During 2024–2026, the government has increased the state grant to SEK 570 million per year. State grant decided by the government in the budget for 2025.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:38 AM)</p> <p>10-Year Compulsory School. Making compulsory school ten years will result in a more cohesive schooling with more structured teaching from the very start. It will also entail a strengthened focus on early reading and writing education as well as basic skills in mathematics. The government is taking steps to introduce a ten-year compulsory school (Lrr January 30). The changes in the education act are proposed to come into force on July 1, 2026, and apply for the first time to education and other activities conducted after June 30, 2028.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:36 AM)</p> <p>Purchase of textbooks and staffed school libraries. Increased exposure among pupils to physical text books, improved reading skills (and reading habits) as well as staffed libraries that supports reading. The Swedish government has established a state grant for the purchase of textbooks (2023:86) and a state grant for the purchase of printed fiction and non-fiction literature (2024:62). Stategrant ongoing. Changes in the education act will also come into effect on July 1, 2025, which, among other things, require that pupils must have access to a staffed school library at their own school unit (Prop. 2023/24:164).</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:35 AM)</p> <p>Improved focus on basic skills such as reading, writing, and mathematics and less on uncritical usage of digital devices and screens in Swedish schools. Pupils with weaker socio-economic as well as those with migrant backgrounds are the ones who need school the most to advance in further education and</p>

	<p>the labour market. For all pupils and not least for this group, the Swedish government wants schools to focus more on factual knowledge and skills such as reading, writing, and mathematics. Today, screen time takes up too much space and reading time too little. To achieve this the Swedish National Agency for Education has been tasked by the government to develop general guidelines or recommendations and support materials on the selection and use of learning tools in teaching (U2023/03229). The government further proposes continued measures to reduce the use of digital devices that may negatively impact students' knowledge development. Within this context it should also be mentioned that the Swedish government is conducting an internal investigation to introduce a total ban mobile phones in Swedish schools (U2024/02039). There are different state of plays for U2023/03229 and U2024/02039. The first measure is already implemented (15 jan 2025) while the other has been announced but will be implemented on 3 March 2025.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 10:34 AM)</p> <p>In the budget for 2025, the Government allocated SEK 78,8 million in special funds for the trial activity of shorter supplementary pedagogical education (KPU), so that more academics can change career path to become teachers and so that the trial can be carried out at an increased number of universities. This is an increase of SEK 24 million compared to 2024. The increased funding means that more students can be admitted, and the quality of education can increase.</p>
Comments	
State of play	

CSR 3 Subpart 2: . Develop the skills of the labour force, particularly those from disadvantaged socio-economic and migrant backgrounds, through targeted policy measures and resources, to improve their integration into the labour market.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 10:43 AM)</p> <p>In 2025, approximately 280 million SEK were assigned for supplementary education for individuals with completed foreign education equivalent to a Swedish higher education degree. The education aims for students to obtain a degree that can be awarded after studies equivalent to their foreign education. The education can lead to the licence to practice a regulated profession.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:45 AM)</p> <p>In April 2024, the government tasked the Swedish National Agency for Education with developing proposals for courses in Municipal Adult Education in Swedish for immigrants (SFI) as well as vocational courses at</p>

	<p>basic level. The aim is to improve individual adaptation within SFI and provide more people with the opportunity to gain the kind of professional skills that are in demand on the labour market. A final report is to be submitted to the Government no later than April 15, 2026. (U2024/01043). The assignment was given in April 2024 and will be reported in April 2026.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 10:46 AM)</p> <p>The Government introduced a new form of vocational education for adults at Upper Secondary level in 2024. The pilot is based on the model applied in Higher Vocational Education, i.e. a strong labour market connection and that both the labour market and education providers jointly design the programmes. During the introduction of this new education form, it takes place as a pilot activity until 2026. 100 million SEK is invested yearly 2025 and 2026. (Ordinance 2024:107).</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 10:44 AM)</p> <p>Regional vocational education for adults has been greatly expanded over the past years to meet the needs of the labour market and to strengthen the integration of those born abroad. Not least funding for combined education, i.e. VET in combination with Swedish for immigrants or Swedish as a second language, has made it possible for more foreign-born adults to get a coherent language and vocational education that leads to work. The Government predicts a continued high demand for upper secondary vocational education and training for adults and increased the state grant for regional vocational education for adults with 594 million SEK for 2025, corresponding to around 11 000 additional study places, in the Budget Bill for 2025 (prop. 2024/25:1).</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 10:41 AM)</p> <p>The Public Employment Service's assignment 'Strengthened support for effective matching of the long-term unemployed with employers'. The PES, using its own staff, should effectively match jobseekers with employers at local and regional level. The aim is to get individuals into work or into regular education. The measures should be based on evidence-based methods and proven experience, including contacts with employers, as well as enhanced matching. The activities may also include cooperation with other actors, such as municipalities, and initiatives for more efficient transitions to education. People who have been out of work for more than two years, including women born abroad and persons with disabilities that reduce their ability to work, should be prioritised.</p>
Comments	
State of play	

CSR.2024.4

CSR 4 Subpart 1: Ensure the achievement of greenhouse gas emissions reduction targets by reducing in particular emissions from road transport,

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:47 AM)</p> <p>From the first on July 2025 the reduction obligations quotas on petrol and diesel will be raised from 6 to 10 percent, in order to increase the use of fossil free fuels in the transport sector. This measure has been announced in the budget bill for 2025, which was presented in September 2024. The final legislation was proposed to the parliament in March 2025.</p>
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 2: and accelerate and streamline permitting procedures for deploying renewables, in particular for offshore and onshore wind energy.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 10:49 AM)</p> <p>On 23 October 2024, the Parliament adopted Steps on the road to a more effective environmental assessment (prop. 2023/24:152). The new regulations entered into force on 1 January 2025.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:48 AM)</p> <p>In June 2023, the Swedish government appointed a committee of inquiry to submit a proposal on how permitting procedures according to the Environmental Code can be simplified and shortened. The purpose of the assignment has been, among other things, to promote an effective industrial climate transition. The assignment was partly reported in January 2025. The government is now processing the proposals of the inquiry. The assignment was initiated in 2023. Suggested day for implementation: 1 January 2028.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:47 AM)</p> <p>In May 2023, the Swedish government appointed a committee of inquiry to submit a proposal on how environmental permitting procedures for offshore wind power can be more efficient. The assignment was reported in December 2024. The committee proposes an auction system for offshore wind power like most of Sweden's neighboring countries in northern Europe. The government is now processing the proposals of the inquiry. The assignment was initiated in 2023. Suggested day for implementation: 1 July 2026.</p>

Comments

State of play

CSR.2023.1

CSR 1 Subpart 1: Wind down the emergency energy support measures in force, as soon as possible in 2023 and 2024. Should renewed energy price increases necessitate new or continued support measures, ensure that these are targeted at protecting vulnerable households and firms, fiscally affordable, and preserve incentives for energy savings.

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 13:51 PM) Support directed to electricity-intensive companies
Entry 2	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 13:50 PM) Support to households connected to the West Swedish gas network
Entry 3	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 13:49 PM) Support to households throughout Sweden for November and December 2022
Entry 4	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 13:49 PM) Support to businesses to compensate for high electricity prices during the period October 2021 to September 2022.
Entry 5	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 13:50 PM) Support to households in southern and central Sweden
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 2: While maintaining a sound fiscal position in 2024,

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 13:56 PM) In the budget bill for 2024, the structural balance is forecasted to be 0.3 percent of structural GDP for the fiscal year 2024. This is in line with Sweden's financial framework which states that the public finance should run a surplus of on average 1/3 percent of GDP over a business cycle. The public sector's consolidated gross debt was in the budget bill expected to decrease marginally in 2024, reaching 30.2 percent of GDP.

Comments
State of play

CSR 1 Subpart 3: preserve nationally financed public investment and ensure the effective absorption of RRF grants and other EU funds, in particular to foster the green and digital transitions.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 13:54 PM)</p> <p>Efforts are ongoing within the Erdf and JTF programmes. Regarding ERDF, by the end of 2023, 35 percent of the funds, just over SEK 2.7 billion msek, has been granted. Within Political objective 2 A smarter Europe, 40 percent of the funds has been granted. Within Political objective 2 - A greener and less carbon dioxide-efficient Europe 16 percent of the funds has been granted. It is partly due to fewer potential project owners in this area, who are also less used to working with regional fund projects. Regarding JTF, by the end of 2023, 315 msek has been granted, around 22 percent of the total fund.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 4: For the period beyond 2024, continue to pursue investment and reforms conducive to higher sustainable growth and preserve a prudent medium-term fiscal position.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 13:57 PM)</p> <p>Forecasts in the budget bill for 2024 indicate that the structural balance will be in line with Sweden's surplus target for the years 2025 and 2026, which would preserve prudent medium-term fiscal position. The public sector's consolidated gross debt is in the budget bill expected to continue its decrease when measured as a percentage of GDP, reaching 29.8 percent in 2025 and 28.6 percent in 2026.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 5: Reduce risks related to high household debt and housing market imbalances by reducing the tax deductibility of mortgage interest payments and/or increasing recurrent property taxes, while establishing adequate tools for better policy assessment and targeting.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (18/03/2024 13:59 PM)</p> <p>As regards measures to reduce the risks associated with high household indebtedness, a number of measures (macroprudential measures) have been taken to strengthen the resilience of households and the financial system. These include measures to ensure that the banks hold capital that covers the risks in their lending, such as the national weight floor for mortgages, which Finansinspektionen introduced in 2013 and subsequently has adjusted gradually. These also include so-called borrower-based measures, such as the mortgage cap that was introduced in 2010, the amortisation requirement that was introduced in 2016, and the strengthened amortisation requirement that was introduced in 2018. In April 2023 the Swedish Government announced that it was setting up a public inquiry to review the borrower-based macroprudential measures currently in place, to evaluate and analyse the measures. The findings of this review are expected to be published by October 2024 at the latest.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (18/03/2024 13:58 PM)</p> <p>No measures regarding mortgage deductibility or property taxes have been taken in the 2024 Budget Bill. It is of particular importance to maintain stable and predictable rules in the housing market. Any measure in this area must be seen in a long-term perspective. Changes must be handled with great care, due to the potential effects a change may have on household's financial position, household demand and economic growth.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 6: Stimulate investment in residential construction to ease the most urgent shortages, in particular by removing structural obstacles to construction and by ensuring the supply of buildable land.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (06/03/2025 13:41 PM)</p> <p>The Government has appointed an inquiry with the task of promoting the coordination of government efforts that enable sustainable community planning and rapid population development in the counties of Norrbotten and Västerbotten, in the societal transformation that takes place due to larger company establishments and company expansions. The inquiry shall i.a. propose government initiatives for increased residential construction in municipalities with rapid population growth to meet the need for sustainable housing and living environments in both the short and long term. In February 2024, the inquiry submitted an interim report and proposes a package of three measures: rent loss guarantee, credit guarantee and funds for the "Norrlandsfonden". Two of the three proposals are designed to make</p>

	it easier for other municipalities in the country as well that are facing similar challenges. The proposals will now be analyzed within the Government Offices.
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 13:41 PM)</p> <p>The National Board of Housing, Building and Planning has presented proposals for substantial relief in the construction requirements for student housing. The purpose was to investigate the possibilities of significantly reducing the costs of student housing construction and enable an increased and more differentiated supply of these in the short and long term. (Report was delivered in April 2024 and has been circulated for formal consultation). In a legislative council report in February 2025, the government proposed easing the building requirements for student housing. The changes mean that exceptions may be made from the requirements for accessibility and usability in a building that contains student housing. Exceptions to the requirements apply to a maximum of 80 percent of either the total number of student housing units in a building or the number of student housing units that are added to a building when a measure is taken. A student housing unit is a unit intended for students at a university, college, other post-secondary education or adult education. The proposed changes to the law will enter into force on July 1, 2025</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 14:02 PM)</p> <p>A "planning stimulance" has been put into place. Municipalities that adopt plans for single family housing or plans that enable conversion of existing non-residential buildings into dwellings may receive extra money for this, in proportion of the number of enabled houses or the amount of floor being possible to convert.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 7: Improve the efficiency of the housing market, including by introducing reforms to the rental market

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (06/03/2025 13:43 PM)</p> <p>The Government has appointed a committee of inquiry for higher productivity growth. The committee shall analyze which factors affect productivity growth and submit proposals to increase productivity growth in trade and industry and increase productivity in the public sector. The committee of inquiry shall i.a. analyze the need for reforms to increase productivity growth in trade and industry, i.a. in the housing market. In April 2024, the inquiry submitted an interim report focusing on proposals in the areas of regulatory simplification, housing and construction, permit processes, transport infrastructure, parts of the education system, municipalities and certain aspects of productivity in the public sector in general.</p>

Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (18/03/2024 14:05 PM)</p> <p>The Government has appointed an inquiry chair to propose how the rules on the renting of housing by private individuals can be changed to facilitate such renting. The inquiry chair shall also review the rules on changes to “presumptive rents”. The purpose is to promote better utilization of the existing housing stock and to ensure a well-functioning presumptive rental system that provides good conditions for new housing production. (The inquiry in the part that intends to review the rules on presumptive rent must be reported no later than September 2, 2024. The other parts must be reported in March 2025).</p>
Comments	
State of play	

10 March 2025

CSR.2023.2

CSR 2 Subpart 1: Proceed with the steady implementation of its recovery and resilience plan and swiftly finalise the REPowerEU chapter with a view to rapidly starting its implementation. Proceed with the speedy implementation of cohesion policy programmes, in close complementarity and synergy with the recovery and resilience plan.

Measures
Comments
State of play

CSR.2023.3

CSR 3 Subpart 1: Improve educational outcomes for pupils with disadvantaged socio-economic and migrant backgrounds by ensuring equal access opportunities in the schooling system and addressing the shortages of qualified teachers.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:10 PM)</p> <p>In the budget for 2024, the Government has increased the funds for the Student Finance Scheme for Transition and Retraining to SEK 2.836 billion. In 2023 SEK 10 million and in 2024 SEK 50 million was given the authority in charge of student finance to strengthen their capacity to handle the applications for the Student Finance Scheme. The Government is also working with regulatory simplifications so that the process of applications can be furthered automated, without changing the purpose of the Student Finance Scheme.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:44 PM)</p> <p>In the budget for 2024, the Government allocated SEK 54,8 million in special funds for the trial activity of shorter supplementary pedagogical education (KPU), so that more academics are able to change career path to become teachers and so that the trial can be carried out at an increased number of universities.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:09 PM)</p> <p>As a part of a larger investment in engineers, the Government added SEK 100 million to several universities as an investment in quality in science and technology. The investment covers teacher students in science and technology. The aim is to strengthen the quality of the education of teachers and ensuring good subject knowledge and didactic knowledge for teachers in science, mathematics and technology. The investment provides conditions for in-depth subject knowledge in the subjects for future teachers.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:08 PM)</p> <p>The Government has appointed an inquiry chair to propose measures to develop teacher and preschool teacher educations with the aim of raising the quality of the educations and the status and attractiveness of the professions. The inquiry is to report by 29 November 2024.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:07 PM)</p> <p>In the budget for 2024, the Government has increased the funds to the fundraising foundation Teach for Sweden with SEK 3 million to be able to continue developing its work with, amongst other things, a special leadership program for teacher students. The permanent funds for Teach for Sweden is SEK 15 million.</p>

Comments
State of play

CSR 3 Subpart 2: Develop the skills of disadvantaged groups, particularly people with migrant backgrounds, by adapting resources and methods to their needs, with a view to helping them integrate into the labour market.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:11 PM)</p> <p>Participants within the Job and Development Guarantee who need both studies in Swedish for immigrants (SFI) and other education primarily at basic or upper secondary level can be given the opportunity to study SFI for one year and then continue mainly in municipal adult education for a further year with retained benefits (activity support). By expanding the opportunity to study regular education including SFI, more jobseekers can take part in education that is relevant to getting work.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 14:11 PM)</p> <p>The national programme for the European Social Fund Plus 2021–2027 supports, among other things, measures for individuals who are far from the labour market and measures to strengthen individuals' skills so that they can get or keep a job.</p>
Comments	
State of play	

CSR.2023.4

CSR 4 Subpart 1: Reduce reliance on fossil fuels

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Announced (18/03/2024 14:12 PM) State credit guarantees for investments in nuclear power.
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 2: by accelerating the deployment of renewables, including by expanding and upgrading energy transmission networks,

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:13 PM) In the budget for 2024, the Government has allocated SEK 900 million for production support for biogas that is upgraded to biomethane in gas or liquid form and manure-based biogas. The updated rules will apply for the first time to aid relating to the 2024 production year.
Entry 2	MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 14:15 PM) In the budget for 2024, the Government has allocated SEK 265 million to develop the authorities ability for energy planning green transition and security of supply. Including improvements of the permitting process.
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 3: introducing reforms to simplify and speed up administrative and permitting procedures,

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 14:27 PM) In the budget for 2024, the Government has allocated SEK 5 million to the NRA to further improve the permitting process for grid investments.

Comments
State of play

CSR 4 Subpart 4: improving energy efficiency and

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:28 PM)</p> <p>The government invest SEK 120 million annually in municipal energy and climate advisory services that aim to provide objective, locally adapted and targeted information and advice about energy-efficiency measures, energy use and climate-related issues in buildings and households. The local energy and climate advisers are presented in nearly all of Sweden's 290 municipalities.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:28 PM)</p> <p>In the state budget for 2023 the government invested 1,2 billion SEK for the period 2023-2025 in grants for energy efficiency in single-family homes that are mainly heated with electricity or gas.</p>
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 5: stepping up policy efforts aimed at the provision and acquisition of skills and competences needed for the green transition.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:46 PM)</p> <p>According to its instruction the Swedish Public Employment Service is tasked to support competence provision in the labour market. In addition, the Public Employment Service is to cooperate with a number of other government agencies in contributing to an effective supply of skills.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:45 PM)</p> <p>The Swedish Public Employment Service is tasked to improve matching and support competence provision in the labour market, i.a, by increasing the number of participants in labour market training and the number of transitions to education and training. Ongoing</p>

10 March 2025

Comments
State of play

CSR.2022.1

CSR 1 Subpart 1: In 2023, ensure that the growth of nationally financed primary current expenditure is in line with an overall neutral policy stance, taking into account continued temporary and targeted support to households and firms most vulnerable to energy price hikes and to people fleeing Ukraine. Stand ready to adjust current spending to the evolving situation.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:09 PM)</p> <p>A temporary targeted support for the most financially vulnerable families has been extended until the 30 of June 2024. The purpose of the support is to strengthen the financial situation of vulnerable households during these times of increasing prices. On top of the regular budget bill, financial support to compensate households and firms for high energy prices have been adopted/announced. When considered as a whole, the budget bill of 2023 and temporary measures to support households and firms are deemed to constitute an overall neutral fiscal policy stance.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 2: Expand public investment for the green and digital transitions, and for energy security taking into account the REPowerEU initiative, including by making use of the Recovery and Resilience Facility and other Union funds.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Announced (17/02/2023 17:19 PM)</p> <p>The government has decided that it will return to the medium target (surplus target) in 2023. It is currently projected that the medium target will also be met in 2024 and 2025.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 3: For the period beyond 2023, pursue a fiscal policy aimed at achieving prudent medium-term fiscal positions.

Measures

Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 17:36 PM)</p> <p>In the 2023 Budget Bill both the Industrial Leap and the Climate Leap which support the green transition in Sweden was strengthened. Both instruments are partly funded through the Recovery and Resilience Facility.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 4: Reduce risks related to high household debt and housing market imbalances by reducing the tax deductibility of mortgage interest payments or by increasing recurrent property taxes.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 17:30 PM)</p> <p>Taxes: No measures regarding mortgage deductibility or property taxes have been taken in the 2023 Budget Bill.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 5: Stimulate investment in residential construction to ease the most urgent shortages, in particular by removing structural obstacles to construction and by ensuring the supply of buildable land.

Measures	
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 6: Improve the efficiency of the housing market, including by introducing reforms to the rental market.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:09 PM)</p> <p>A new dispute settlement arrangement is available for the collective parties on the rental market as from 1 January 2023. The reform aims to make the recurrent negotiations on rent change more efficient.</p>

Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (18/03/2024 15:10 PM)</p> <p>In 2023, the Swedish Gender Equality Agency has been commissioned to investigate the economic possibilities for young women and men to make an entry to the housing market, both in terms of rented property and in terms of owned property. Other issues to be considered are how the lack of housing affects young women's and young men's possibilities to move in order to take up a new position on the labour market. The report is to be submitted in 31 May 2025.</p>
Comments	State of play

10 March 2025

CSR.2022.2

CSR 2 Subpart 1: Proceed with the implementation of its recovery and resilience plan, in line with the milestones and targets included in the Council Implementing Decision of 4 May 2022.

Measures
Comments
State of play

CSR 2 Subpart 2: Swiftly finalise the negotiations with the Commission of the 2021-2027 cohesion policy programming documents with a view to starting their implementation.

Measures
Comments
State of play

CSR.2022.3

CSR 3 Subpart 1: Reduce the impact that pupils' socio-economic and migrant backgrounds have on their educational outcomes by providing equal access opportunities to schools and by addressing the shortages of qualified teachers.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:12 PM)</p> <p>Higher education institutions have received funds for an expansion of the initial teacher education. In the budget bill for 2021, an expansion over four years for more certified teachers through supplementary pedagogical training was also proposed, which is estimated to correspond to approx. 500 full-year students in 2021, 750 full-year students in 2022–2023 and 250 full-year students in 2024 (prop. 2020/21:1). Furthermore, more roads into the teacher profession have been created. To make it easier to change to the teaching profession, there is a trial activity (2023) with a new shorter supplementary pedagogical education (KPU) that leads to a general teacher or subject teacher degree. The training is aimed at those who have an academic degree which is relevant to one or some of the subjects that the future teacher will teach (SFS 2021:1336).</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:12 PM)</p> <p>For 2024, additional SEK 100 million for school providers to be able to offer school during holidays also to younger students has been allocated.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 17:44 PM)</p> <p>The possibility for teachers to expand their teacher certificate with new subjects, other school forms or special needs education with state grants was prolonged to 2025 (prop. 2019/20:1).</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:30 PM)</p> <p>In order for more children to participate in preschool, new legislation has been introduced in the Education Act (2010:800) by SFS 2022:833 Municipalities must contact guardians of children without a preschool place and inform them about the preschool's purpose and the child's right to preschool. Municipalities must also provide a reserved preschool place for children with a need of language development in the Swedish language, for example children who have lived in Sweden for a short time.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:29 PM)</p> <p>The decision to implement a professional programme for teachers and principals aims, among other things, to increase the attractiveness of the teaching profession, thus attract more people to teacher education programmes (prop. 2022/23:54). Expected to be implemented from 1 September 2025.</p>

Comments
State of play

CSR 3 Subpart 2: Develop skills of disadvantaged groups, including people from migrant backgrounds, by adapting resources and methods to their needs to help their integration into the labour market.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:14 PM)</p> <p>Assignment to the Swedish Employment Public Service (PES) for a better skills supply. The PES must develop and improve the work with employer contacts and to take the other necessary measures to increase the number of participants in Work Experience Placements, Labour Market Training, Wage Subsidies, and other Subsidised Employment. The PES must also specifically develop employer contacts to support job seekers who are far from the labour market.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:34 PM)</p> <p>In June 2022, a state inquiry was established with the task to explore and propose more paths to working life for youth in upper secondary education. The inquiry is tasked to take into account the needs of the labour market, as well as the different prerequisites to learning of pupils. The inquiry should also take into account that many pupils are not ready to choose a profession in the last year of elementary school (dir. 2022:74). The inquiry presented its proposals (SOU 2024:74) on November 20, 2024. The proposals are currently being processed within the government offices.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:13 PM)</p> <p>In June 2022, a state inquiry was established with the task to explore and propose how the adult vocational education within the municipal adult education can be more efficient and better correspond to the needs of the labour market and individuals (dir. 2022:84). The inquiry presented its report in February 2024 and the proposals will thereafter be reviewed by the Ministry of Education and Research.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:14 PM)</p> <p>Since 2021 funds have been allocated to the Swedish National Agency for Education for initiatives that aim to improve the knowledge of the Swedish language for employees within elderly care. In the budget bill for 2022, which was passed by parliament, (prop. 2021/22:1), the grant was increased to SEK 60 million per year 2022-2024 and the initiative was broadened to include employees within the whole welfare sectors.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 17:52 PM)</p>

	<p>Since 2015 study associations and folk high schools within the liberal adult education have received government grants for basic language courses within the initiative Swedish from day one. The courses are offered to asylum seekers and individuals with a residence permit who are living in the Migration Agency's accommodation facilities. Since July 2022, these courses are also available to individuals who have been granted a temporary residence permit under the EU Temporary Protection Directive. For 2022, the government grant amounted to SEK 110 million (prop. 2021/22:1, prop. 2021/22:252) and for 2023 to SEK 30 million (prop. 2022/23:1).</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 17:50 PM)</p> <p>In 2022, new legislation concerning validation within the adult education was adopted (prop. 2021/22:123, bet. 2021/22:UbU23). The legislation obliges the municipalities to offer introductory mapping and validation in municipal adult education. The measures will contribute to a more efficient management of skills, a faster establishment in the labour market and improve the possibilities to transitions during a working life. SEK 30 million per year has been allocated for the initiative 2022 and thereafter 60 million per year.</p>
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 1: Reduce overall reliance on fossil fuels

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:37 PM)</p> <p>Klimatpremierna are a market introduction support scheme for the purchase of zero greenhouse gas emission vehicles (buses, light trucks, heavy trucks and mobile machinery). For 2025, the government has allocated 2,3 billion SEK to Klimatpremierna.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:36 PM)</p> <p>The Climate Leap is a general climate investment support scheme and support various climate initiatives, including the development of charging infrastructure and the promotion of fossil-free fuels. In the budget bill for 2025, the Climate Leap was both strengthened and extended.</p>
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 2: by accelerating the deployment of renewables and boosting complementary investment in network infrastructure, strengthening internal grids within the country to ensure sufficient network capacity,

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:16 PM)</p> <p>In August 2021, changes in the Swedish Electricity Act became effective that enable faster permit processor regarding the Swedish electricity grid. Since then, public inquiries have formed proposals for law changes with potential to achieve faster permit processes. The proposals are now being processed within the Swedish Government Offices.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:02 PM)</p> <p>In the regulatory mandate for 2023, the Swedish Government gave the Swedish TSO (Svenska kraftnät) an assignment to expand the transmission network to also include the island of Gotland. Svenska kraftnät will report back on a plan for timeline and technology choices for the expansion on 29 September 2023 the latest.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 18:04 PM)</p>

	In the budget bill for 2023, the Government approved a guideline for investment plan for the Swedish TSO (Svenska kraftnät) of approx. 27 billion SEK between 2023-2025.
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 3: improving energy efficiency,

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:16 PM) In the state budget for 2023 the government invested 1,2 billion SEK for the period 2023-2025 in grants for energy efficiency in single-family homes that are mainly heated with electricity or gas.
Entry 2	MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:05 PM) The Swedish Government gave all government authorities an assignment to implement possible and suitable measures that lower their energy use until 31 March 2023. The Swedish Energy Agency will compile data from all authorities for overview on measures taken and energy savings during the period.
Comments	
State of play	

CSR 4 Subpart 4: and further streamlining permitting procedures in relation to renewable energy projects.

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 13:37 PM) In April 2022, the Swedish government appointed a special investigator to submit a proposal on how to strengthen municipalities' incentives for expansion of wind power, with the aim of coping with climate change and the increased electrification of society. The assignment was reported in April 2023. The government is now processing the proposals of the inquiry.
Comments	
State of play	

CSR.2021.1

CSR 1 Subpart 1: In 2022, maintain a supportive fiscal stance, including the impulse provided by the Recovery and Resilience Facility, and preserve nationally financed investment.

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:11 PM) In the budget bill for 2022, supportive measures of 1,5 percent were decided by the parliament.
Entry 2	MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:21 PM) In the budget bill for 2022, supportive measures of 1,5 percent were decided by the parliament.
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 2: When economic conditions allow, pursue a fiscal policy aimed at achieving prudent medium-term fiscal positions and ensuring fiscal sustainability in the medium term.

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 18:12 PM) The government has decided that it will return to the medium target (surplus target) in 2023
Entry 2	MEASURE TYPE: Adopted (11/02/2022 13:22 PM) The government has stated that it will return to the medium target (surplus target) in 2023
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 3: At the same time, enhance investment to boost growth potential. Pay particular attention to the composition of public finances, on both the revenue and expenditure sides of the budget, and to the quality of budgetary measures in order to ensure a sustainable and inclusive recovery. Prioritise

sustainable and growth-enhancing investment, in particular investment supporting the green and digital transition.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:15 PM)</p> <p>In order to maintain and increase Swedish biogas production, The Swedish government announced a long term biogas production investment support in mars 2022. 450 million SEK was set aside according to proposals in the budget bill for 2022 with the aim of increasing the production of biogas and strengthening the producers' competitiveness. In 2023, the support is proposed to increase to SEK 650 million for the same purpose. In 2024, a control station for the evaluation of aid design will be implemented to ensure a purpose according to and cost-effective aid.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:14 PM)</p> <p>Due to high fuel prices the reduction mandate for petrol and diesel is paused at 2022 levels for 2023 (prop. 2021/22:243).</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:23 PM)</p> <p>Reduction mandate for plane aviation kerosene has been introduced (Bill 2020/21: 135, amendment 2020/21: MJU20, rskr. 2020/21: 303). In 2021, the reduction level will be 0.8 percent and then increase to 27 percent in 2030.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:23 PM)</p> <p>New reduction levels in the reduction mandate for petrol and diesel has entered into force (prop. 2020/21:180, bet. 2020/21: MJU23, rskr. 2020/21:411). By 2030, reduction levels will increase to 66 percent for diesel and 28 percent for petrol.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/02/2022 13:25 PM)</p> <p>In order to maintain and increase Swedish biogas production, the government will set aside SEK 1 900 million in 2022–2024 to support the production of biogas. In 2024, a control station for the evaluation of aid design will be implemented to ensure a purpose according to and cost-effective aid.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 18:17 PM)</p> <p>1 090 million Swedish crowns for 2023, 1 billion Swedish crowns for 2024 and 505 million Swedish crowns for 2025 in fossil-free charging and refuelling infrastructure for cars and trucks to convert the transport sector to fossil-free.</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 18:16 PM)</p> <p>Adoption of a national electrification strategy.</p>

Comments
State of play

CSR 1 Subpart 4: Give priority to fiscal structural reforms that will help provide financing for public policy priorities and contribute to the long-term sustainability of public finances, including, where relevant, by strengthening the coverage, adequacy and sustainability of health and social protection systems for all.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:07 PM)</p> <p>From January 1 2022, the tax reduction for those with sickness- and activity compensation has been strengthened with the aim to remove the difference in taxation of such compensation and earned income.</p>
Comments	
State of play	

CSR.2020.1

CSR 1 Subpart 1: In line with the general escape clause, take all necessary measures to effectively address the pandemic, sustain the economy and support the ensuing recovery. When economic conditions allow, pursue fiscal policies aimed at achieving prudent medium-term fiscal positions and ensuring debt sustainability, while enhancing investment.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:19 AM)</p> <p>Vaccines against covid-19 are transported to Sweden. The Government and Sweden's municipalities and regions (SALAR) have signed an agreement with the aim that the regions are responsible for vaccinating the population. The state pays for vaccines and reimburses the regions for vaccination costs. In total, the government allocates several billion kronor for this. The regions carry out the vaccinations in accordance with the Swedish Public Health Agency's recommendations.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:17 AM)</p> <p>The government, several governmental agencies and the country's regions are working together to urgently offer the population vaccine against covid-19. The government has chosen to enter into several agreements for the purchase of different types of vaccine. Ongoing.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:08 AM)</p> <p>The total effect on the net lending for the measures taken in response of the pandemic sums up to about SEK 161 billion for 2020. During 2020 the Government assumed responsibility for municipalities' and regions' extraordinary Covid-19-related costs. During 2021 the compensation of this kind, has been limited to cover urgent transports of patients. In addition to this, the regions also received a standard compensation for covid-19 related healthcare in 2021 (and 2022). Funding has also been allocated to increase testing and contact tracing.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:51 PM)</p> <p>On March 15, 2021, new sickness benefit rules came into force. Changed rules aim at giving people on sick leave better opportunities to complete their rehabilitation and return to work. (The rules are general; they cover those with a reduced working capacity due to post-covid among others) The Government on 3 February 2022 proposed, in its bill to the Parliament, that employers that have received support for short-term work schemes earlier during the pandemic, shall be able to receive such support in the future as well, provided that the general conditions for support are met.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:53 PM)</p>

	<p>On March 15, 2021, new sickness benefit rules came into force. Changed rules aim at giving people on sick leave better opportunities to complete their rehabilitation and return to work. (The rules are general; they cover those with a reduced working capacity due to post-covid among others).</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/02/2022 13:52 PM)</p> <p>The Government on 3 February 2022 proposed, in its bill to the Parliament, that employers that have received support for short-term work schemes earlier during the pandemic, shall be able to receive such support in the future as well, provided that the general conditions for support are met.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 2: Ensure the resilience of the health system, including through adequate supplies of critical medical products, infrastructure and workforce.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Deleted (17/02/2023 19:01 PM)</p> <p>Agreement with the Swedish Association of Local Authorities and Regions to enable large-scale testing throughout the country. Includes large-scale testing with PCR-tests and rapid antigen tests. It was agreed that the state would bear the costs, at the same time as the regions undertake to carry out the testing based on the Public Health Agency of Sweden's recommendations.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:08 PM)</p> <p>The health care workforce is the most important resource in the health care sector. Actions are needed to address the shortage of health care workforce. The Government tasked the National Board of Health and Welfare in February 2022 with allocating funds to the regions annually between 2022 and 2024 to continue to stimulate an increase in the number of training positions for doctors. The agency was also tasked in June 2022 to stimulate an increase in the number of clinical placement training to ensure more registered nurses and specialized nurses.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:47 PM)</p> <p>Agreements have been made with the SALAR in order to make sure that those who have been vaccinated for covid-19 can obtain a vaccination certificate. The first agreement (decided in December 2020) was needed to ensure registration of all covid-19 vaccinations in the National vaccination register (implemented 1 January 2021). This agreement was revised early in 2021 in order to make the adaptations that were needed to align with the EU system for covid certificates (implemented 1 April 2021). Another agreement with the SALAR was made in order to enable</p>

	<p>issuance of recovery certificates (implemented 1 July 2021). Those agreements have been prolonged into 2022. In the end of 2021, an agreement was made on registration of data for persons without social security numbers or so called co-ordination numbers who would like to obtain a vaccination certificate (implemented 1 January 2022).</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:14 AM)</p> <p>In June 2021, national regulation came into place in addition to Regulation (EU) 2021/953 and Regulation (EU) 2021/954 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2021. The additional regulation was needed to establish a firm legal ground for the issuance of EU DCC in the Swedish context, from 1 July 2021.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:13 AM)</p> <p>During 2021, The Swedish E-health Agency, The Public Health Agency and The Agency for Digital Government were commissioned to establish a digital infrastructure for issuing EU DCC (EU Digital COVID Certificates). The system was implemented on 1 July for vaccination certificates and on 12 August for test and recovery certificates. During the Autumn of 2021, additional changes were made in the system to make sure that vaccination certificates can be issued to persons without social security numbers or so called co-ordination numbers as well as persons who have been vaccinated outside the EU.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:09 PM)</p> <p>Commission to the Medical Products Agency to secure access to medical products and devices: The Agency has, for instance, worked on specific amendments to its regulations, questions concerning the transfer of medical products between pharmacies and regions.</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:07 PM)</p> <p>Prognoses and changing scenarios (decided July 2020 and December 2020 implemented, prolonged into 2021): The National Board of Health and Welfare will assess what measures, both national and regional, may be necessary to strengthen health care services and the ability of social services to effectively manage new outbreaks.</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:05 PM)</p> <p>Restrictions on dispensing medications (decided March 2020 and implemented): Following proposals from the Medical Products Agency, the Government restricted the dispensing of medications to the quantities that patients need for three months. Exemptions can only be made for special reasons. Restrictions were valid through 2021.</p>
Entry 9	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:04 PM)</p>

	<p>In order to ensure the resilience of the health system, the Swedish National Board of Health and Welfare (NBHW) has been assigned responsibility for purchasing medical products in cause of national stock shortages. During 2021 several pharmaceuticals have been purchased through this system: bamlanivimab, casirivimab, sotrovimab and molnupuravir. NBHW is also responsible body for Swedish attendance in European JPA. For as long there as there is need for it, the Swedish government will empower NBHW to conduct this assignment task. A commission to the NHBW was adopted to help secure access to medicines that can be used for treating patients with covid-19 (decided March 2020). The Board is also commissioned to assist with redistribution of medicines, if needed. The commission to the NBHW from 2020 has been prolonged until June 2022, resulting in EU joint procurement and bilateral procurement of monoclonal antibodies and new antiviral treatments for covid-19.</p>
Entry 10	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:02 PM)</p> <p>Commission to the Public Health Agency of Sweden to quickly coordinate actors needed to provide enhanced covid-19 testing nationally (decided March 2020 and implemented, prolonged in parts for 2021 and 2022), to ensure flows of large-scale testing at national level (decided in June 2020 and implemented, prolonged for 2021 and 2022 in parts) and to assist the regions in large-scale testing (decided June 2020 and implemented, prolonged for 2021 and 2022 in parts), which expand the capacity for PCR testing for covid-19 within their respective geographical areas.</p>
Entry 11	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:00 PM)</p> <p>In June 2021, new legislation came into force enabling the Medical Products Agency to get access to the national register for vaccination and complete data in reports on adverse drug reactions (if data on vaccination is lacking). The new legislation was a prerequisite to conduct a commission to the Medical Products Agency in order to secure continuous monitoring of the covid-19 vaccines (decided in November 2020 and implemented prolonged into 2024): This includes collecting and analysing reports on adverse drug reactions from health care staff and private persons who have been vaccinated.</p>
Entry 12	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:59 PM)</p> <p>In the Budget Bill for 2022 the Government initiated a national centre of competence for care of older persons at the National Board of Health and Welfare. By doing so the Government is strengthening national work on care of older persons in order to clarify the importance of good and safe care of older persons.</p>
Entry 13	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:54 PM)</p> <p>In June 2021, new legislation came into force enabling the Medical Products Agency to get access to the national register for vaccination and complete data in reports on adverse drug reactions (if data on vaccination is lacking). The new legislation was a prerequisite to conduct a commission to the Medical Products Agency in order to secure continuous monitoring of the covid-19 vaccines (decided in November 2020 and implemented prolonged into 2024): This includes collecting</p>

	and analysing reports on adverse drug reactions from health care staff and private persons who have been vaccinated.
Entry 14	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:54 PM)</p> <p>Public service obligations on air routes: On April 6, 2020, The Swedish government decided to impose public service obligations on eight routes between Stockholm Arlanda and airports in the Northern region of Sweden as well as between Arlanda and the island of Gotland until September 6, 2020. At the same time, the Swedish Transport Administration was instructed to decide on further provisions on the public service obligations as well as to enter into agreements with air carriers on the selected routes. The ground for the decision was to mitigate the crisis caused by covid-19 by securing a minimum of service for example rescue service, health care, total defense and belly freight. The decision has been prolonged until December 31, 2020. The Swedish Parliament, following a proposal from the Swedish Government, has on 23 June 2020 taken a budgetary decision to temporary, limited to 2020, increase the yearly regular state funding to municipalities for operating aid to regional non state-owned airports. The temporary increased funding for 2020 is set to 100 million SEK. The funding from the State is intended to cover parts of the municipalities' costs connected to operating aid to airports.</p>
Entry 15	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:53 PM)</p> <p>To strengthen care for the elderly and health care, the Swedish Government introduced a special initiative in June of 2020, where the Central government finances part-time education to become care assistant or assistant nurse for up to 10,000 employees in the health care sector. Education will take place during paid working hours and according to an agreement between the social partners the participant shall be offered permanent full-time employment.</p>
Entry 16	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:52 PM)</p> <p>Commission to the Medical Products Agency in order to secure continuous monitoring of the covid-19 vaccines (decided in November and implemented prolonged into 2024): This includes collecting and analysing reports on adverse drug reactions from health care staff and private persons who have been vaccinated.</p>
Entry 17	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:51 PM)</p> <p>Commission to the Public Health Agency to ensure technical access to the national register for vaccinations. (decided in September and implemented, prolonged into 2021). In order to register vaccinations, the Public Health Agency has been commissioned to provide technical assistance in order to make possible a secure registration of these vaccinations.</p>
Entry 18	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:51 PM)</p> <p>New legislative proposals on registration of covid-19 vaccinations in a national registry from the 1st of January 2021 (decided in November by the government and</p>

	in December by Parliament). The legislative proposals make it obligatory for all health care providers to register information in a national register for vaccinations.
Entry 19	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:50 PM)</p> <p>Agreement with the Swedish Association of Local Authorities and Regions to enable large-scale testing throughout the country (decided June 2020 and implemented, prolonged into 2021). Which includes large-scale testing to detect active infection and antibody tests. It was agreed that the state would bear the costs, at the same time as the regions undertake to carry out the testing based on the Public Health Agency of Sweden's recommendations.</p>
Entry 20	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:49 PM)</p> <p>Commission the Public Health Agency of Sweden to quickly coordinate actors needed to provide enhanced covid-19 testing nationally (decided March 2020 and implemented, prolonged in parts into 2021), to ensure flows of large-scale testing at national level (decided in June 2020 and implemented, prolonged into 2021) and to the to assist the regions in large-scale testing (decided June 2020 and implemented, prolonged into 2021), which expand the capacity for serological testing and PCR testing for covid-19 within their respective geographical areas.</p>
Entry 21	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:48 PM)</p> <p>Commission to the Medical Products Agency to secure access to medical products and devices: The Agency has, for instance, worked on specific amendments to its regulations, questions concerning the transfer of medical products between pharmacies and regions.</p>
Entry 22	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:37 PM)</p> <p>Commission to the Medical Product Agency to help securing access to medicines that can be considered critical if supply chains were to be affected by the covid-19 pandemic (decided March 2020 and implemented).</p>
Entry 23	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:50 PM)</p> <p>Commission to the National Board of Health and Welfare to help securing access to medicines that can be used for treating patients with covid-19 (decided March 2020 and implemented): The Board is also commissioned to assist with redistribution of medicines, if needed. Until now, the Boards main contribution has been to represent Sweden in the EU joint procurement of remdesivir and channel information from the regions.</p>
Entry 24	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:36 PM)</p> <p>Restrictions on dispensing medications (decided March 2020 and implemented): Following proposals from the Medical Products Agency, the Government restricted</p>

	<p>the dispensing of medications to the quantities patients need for three months. Exemptions can only be made for special reasons.</p>
Entry 25	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:35 PM)</p> <p>Sweden to host EU reserves of protective and medical equipment (Implemented September 2020): Sweden is one of the six countries chosen to host the EU's reserves of emergency medical equipment and personal protective equipment (PPE).</p>
Entry 26	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:34 PM)</p> <p>Commissions to the National Board of Health and Welfare to coordinate medical supplies procurement (decided March 2020 and implemented), distribute and redistribute medical supplies (decided March 2020 and implemented) and secure access to medical devices and distribution of medical devices (decided March 2020 and implemented): The Board procures medical supplies and PPE on the open market and represent Sweden in the EU joint procurement of PPE.</p>
Entry 27	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:34 PM)</p> <p>Crisis support for staff in health and elderly care who worked with COVID-19 patients (decided November 2020 and implemented): Including government funds to support health care and elderly care staff for crisis support, counselling and trauma support.</p>
Entry 28	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 12:33 PM)</p> <p>The Government commissioned the National Board of Health and Welfare to support temporary reallocation of health care professionals (October 2020 and implemented).</p>
Entry 29	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 11:31 AM)</p> <p>Evaluation of care for long-term COVID-19 symptoms (decided July 2020 and implemented): On 16 July 2020, the Government instructed the Swedish Agency for Health Technology Assessment and Assessment of Social Services (SBU) to carry out a systematic review of patients with long-term COVID-19 symptoms.</p>
Entry 30	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:11 AM)</p> <p>SEK 4 billion to manage delayed care (announced): To help health care services get back on track after COVID-19, the Government proposes in the Budget Bill for 2021 that the regions will receive SEK 4 billion in extra funding 2021 and in 2022.</p>
Entry 31	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 11:30 AM)</p> <p>Prognoses and changing scenarios (decided July 2020 and December 2020 implemented): The National Board of Health and Welfare will assess what</p>

	<p>measures, both national and regional, may be necessary to strengthen health care services and the ability of social services to effectively manage new outbreaks.</p>
Entry 32	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 11:28 AM)</p> <p>Coordination of intensive care unit (ICU) beds (decided March 2020 and implemented): The Government has instructed the National Board of Health and Welfare (Socialstyrelsen) to establish a national coordination mechanism for ICU beds.</p>
Entry 33	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 11:26 AM)</p> <p>Increased appropriations (decided and implemented) for government agencies participating in action to limit the outbreak: The Public Health Agency of Sweden, the National Board of Health and Welfare and the Swedish Medical Products Agency have therefore had their appropriations increased.</p>
Entry 34	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 11:16 AM)</p> <p>Municipalities and regions will be compensated for extraordinary costs (decided April 2020 and implemented): The central government will cover all extraordinary costs arising as a result of the pandemic, e.g. higher costs for additional staff and protective equipment.</p>
Entry 35	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:06 PM)</p> <p>The Swedish National Board of Health and Welfare was in May 2024 assigned to provide training and competency-enhancing initiatives to strengthen preparedness in the healthcare sector. The goal is to ensure that healthcare professionals are equipped to handle crises, emergencies, and increased demands on the system. The initiative includes specialized training programs focused on emergency response, crisis management, and medical preparedness. It aims to enhance both individual skills and organizational readiness. By offering targeted education, the project seeks to improve coordination and decision-making in critical situations. The training also supports long-term resilience by ensuring that healthcare staff are prepared for future challenges. Ultimately, the objective is to build a stronger, more adaptable healthcare system capable of responding effectively in times of crisis.</p>
Entry 36	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:05 PM)</p> <p>An agreement was in November 2024 signed between the Swedish government and the Swedish Association of Local Authorities and Regions (SKR) to strengthen the supply preparedness for medical devices and personal protective equipment. The goal is to ensure a secure and stable supply of essential healthcare materials during crises and emergencies. The agreement outlines measures for improving stockpiling, procurement coordination, and distribution of critical supplies. It also emphasizes collaboration between national and regional levels to enhance resilience in the healthcare system. By securing access to necessary medical products, the initiative</p>

	aims to prevent shortages and disruptions. Additionally, it focuses on long-term preparedness strategies to ensure healthcare providers have the resources they need
Entry 37	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:05 PM)</p> <p>The Swedish National Board of Health and Welfare was in May 2024 assigned to establish a national coordination structure for the healthcare sector's supply preparedness. The goal is to ensure a reliable and resilient supply of critical medical resources during crises and emergencies. This includes improving coordination between national and regional levels to strengthen logistics, procurement, and stockpiling of essential supplies. The initiative aims to enhance Sweden's ability to manage disruptions in the supply chain. It also focuses on developing strategies for long-term preparedness and crisis response. By creating a structured national collaboration, the project seeks to secure healthcare supply resilience under all conditions.</p>
Entry 38	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:04 PM)</p> <p>The Swedish National Board of Health and Welfare was in May 2024 tasked with establishing a national reinforcement resource for disaster medical response. The purpose is to strengthen Sweden's ability to handle major accidents, crises, and disasters requiring advanced medical care. The initiative aims to improve coordination between national and regional authorities. Ultimately, the goal is to enhance Sweden's resilience in handling large-scale medical emergencies.</p>
Entry 39	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:03 PM)</p> <p>To strengthen care for the elderly and health care, the Swedish Government introduced a special initiative in June of 2020, where the state finances part-time education to become care assistant or assistant nurse. This reform has been extended and strengthened and is estimated to cover SEK 1.7 billion per year for 2022 and 2023. This reform has been extended and strengthened and is estimated to cover SEK 1.7 billion per year for 2022 and 2023. The Government has decided to extend the reform further with SEK 1.7 billion for 2024 and 2025 and intends to extend it for the year 2026.</p>
Entry 40	<p>MEASURE TYPE: Adopted (11/02/2022 13:54 PM)</p> <p>In the Budget Bill for 2022 the Government initiated a national centre of competence for care of older persons at the National Board of Health and Welfare. By doing so the Government is strengthening national work on care of older persons in order to clarify the importance of good and safe care of older persons.</p>
Entry 41	<p>MEASURE TYPE: Adopted (11/02/2022 13:53 PM)</p> <p>The Government has appointed an inquiry chair to propose a care of older persons act to supplement the Social Services Act with special provisions on health and social care of elderly and that contain provisions about a national social care plan. The inquiry chair was also charged with considering and presenting proposals that</p>

	strengthen access to medical expertise in care of older people and at service management level in municipalities. The inquiry is to report by 30 June 2022.
Comments	
State of play	

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:23 AM)</p> <p>Work has continued and intensified in the Government's innovation partnership programmes, including the Programme for Skills Supply and Lifelong Learning. The programme has contributed to strengthening the coordination between the educational system and labour market authorities, with the aim to make lifelong learning accessible. The aim of the programme is to contribute to • a greater will and ability among individuals to retrain and constantly develop in order to meet the demands of a rapidly changing labour market, and • that companies are able to grow and develop in Sweden by attracting and employing the broad skills they need to be competitive in a global market, but also to conduct world-leading research and develop world-leading innovations. The innovation partnership programmes gather a broad range of participants and make it a joint responsibility to stimulate skills development and lifelong learning through mutually reinforcing actions, both private and public, aiming for a common package and a common objective.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:13 PM)</p> <p>Directing more jobseekers to regular education</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:12 PM)</p> <p>Retained benefits (activity support)</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:53 PM)</p> <p>The government is proposing to introduce a new Student Finance Scheme for Transition and Retraining from 2023, for people with work experience who need further education or to participate in a completely new education to strengthen their position in the labour market. The new Student Finance Scheme aims to ensure that professionals can participate in education both for up-and reskilling purposes. The support is aimed at adults who have a labour market connection and ensures that the vast majority of those who are granted the support will be able to study with at least 80% of their previous salary for 44 weeks, including loans and grants. A prerequisite for participating in the new Student Finance Scheme is that the education strengthens the applicant's position in the labour market. This is an ambitious and alternative way of achieving the objectives and SE proposes that this is an approach that could be described in the recommendation to shed light on different ways of achieving the objective. The legislation (lag [2022:856] om omställningsstudiestöd) entered into force on 1 July 2022. The scheme is eligible to use for studies from January 1s 2023. In 2023 SEK 10 million and in 2024 SEK 50 million was given the authority in charge of student finance to strengthen their capacity to handle the applications for the Student Finance Scheme. The Government is also working with regulatory simplifications so that the process of</p>

	<p>applications can be furthered automated, without changing the purpose of the Student Finance Scheme. Ongoing.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 14:56 PM)</p> <p>To support the municipalities in arranging education where vocational education is combined with Swedish for immigrants or Swedish as a second language, and thus promote a faster integration of foreign-born, the government invests just over SEK 1.5 billion to 14,000 educational places in 2022</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 14:54 PM)</p> <p>A pilot project that will contribute to building a well-functioning infrastructure for mapping and validation started in municipal adult education during the autumn of 2021 and will last until 1 July 2023.</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 14:53 PM)</p> <p>Up-skilling boost with aim to increase climate related competence. The Government has allocated 100 million SEK for 2022 for this purpose and is ongoing until 2024</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 14:00 PM)</p> <p>Directing more jobseekers to regular education: Expansion of the possibility for jobseekers in the Job and Development Guarantee to study part-time in regular education in addition to their participation in the programme. The opportunity for part-time studies in addition to programme participation is extended from six to twelve months.</p>
Entry 9	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:59 PM)</p> <p>Retained benefits (activity support): Through an increased use of regular education, jobseekers' education needs can be met through a broader range of education and training. To increase the transitions to regular education, the Government has expanded opportunities for jobseekers to study with retained benefits (activity support). This was announced in the Budget Bill for 2021.</p>
Entry 10	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:59 PM)</p> <p>Labour Market Training: To meet the demand for shortages and strengthen the skills of jobseekers, the supply of shorter Labour Market Training has been increased. Funds have been added during 2020, 2021 and 2022. Evaluations from the Swedish Public Employment Service show that the efficiency of the initiative has increased, but that more needs to be done to make the initiative more efficient, strategic, and gender mainstream. The Swedish Public Employment Service is tasked with increasing the numbers of jobseekers in Labour Market Training, and with continue to make the training more efficient and making sure that it is used in</p>

	a strategical way. The Swedish Public Employment Service has and will continue to work with making the participation in Labour Market Training more gender equal.
Entry 11	MEASURE TYPE: Announced (11/02/2022 14:55 PM) In January 2022, the Government's initiative was presented on an obligation for municipalities to offer initial mapping and validation. The government allocates SEK 60 million for 2023.
Entry 12	MEASURE TYPE: Adopted (17/02/2023 19:11 PM) The government has commissioned the Swedish Public Employment Service, in collaboration with Sweden's innovation agency and other relevant authorities and stakeholders to find means to develop conditions for making data for skills supply and lifelong learning available, shared and utilized and to contribute to the development of a unified digital infrastructure that support lifelong learning. Budget: 15 million SEK 2021 and 17 million SEK 2022.
Entry 13	MEASURE TYPE: Adopted (11/02/2022 13:58 PM) The government has commissioned the Swedish Public Employment Service, in collaboration with Sweden's innovation agency and other relevant authorities and stakeholders to find means to develop conditions for making data for skills supply and lifelong learning available, shared and utilized and to contribute to the development of a unified digital infrastructure that support lifelong learning. Budget: 15 million SEK 2021 and 17 million SEK 2022.
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 2: and support education and skills development.

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:55 PM) A new Student Finance Scheme for Transition and Retraining has been introduced from 2023, for people with work experience who need further education or to participate in a completely new education to strengthen their position in the labour market. The new Student Finance Scheme aims to ensure that professionals can participate in education both for up-and reskilling purposes. The support is aimed at adults who have a labour market connection and ensures that the vast majority of those who are granted the support will be able to study with at least 80% of their previous salary for 44 weeks, including loans and grants. A prerequisite for participating in the new Student Finance Scheme is that the education strengthens the applicant's position in the labour market. The legislation (lag [2022:856] om omställningsstudiestöd) entered into force on 1 July 2022. The scheme is eligible to

	<p>use for studies from January 1s 2023. In 2023 SEK 10 million and in 2024 SEK 50 million was given the authority in charge of student finance to strengthen their capacity to handle the applications for the Student Finance Scheme. The Government is also working with regulatory simplifications so that the process of applications can be furthered automated, without changing the purpose of the Student Finance Scheme. Ongoing.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:58 PM)</p> <p>In 2022, new legislation aiming to improve the planning and dimensioning of upper secondary vocational education and adult vocational education in order to better correspond to the needs of the labour market, was adopted (prop. 2021/22:159, bet. 2021/22:UbU25, 2021/22:UbU27). According to the legislation, decisions regarding the supply of education must take into consideration the demand of the pupils as well as the needs of the labour market. Municipalities have to sign cooperation agreements concerning the planning, dimensioning and offering of education. For the measures, funds to the regions and the municipalities have been allocated. The legislation enters into force on 1 July 2023 and is applied on education that starts from 2025.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:12 PM)</p> <p>Since 2015 funds have been allocated for early measures aimed at giving asylum seekers and others Swedish language skills, understanding of society and other actions to promote integration, Swedish for day one (SFS 015:521). For 2022, the government grant amounted to SEK 110 million (prop. 2021/22:1, prop. 2021/22:252) and for 2023 to SEK 30 million (prop. 2022/23:1).</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:13 PM)</p> <p>To support the municipalities in arranging education where vocational education is combined with Swedish for immigrants or Swedish as a second language, and thus promote a faster integration of foreign-born, about SEK 1.5 billion has been allocated from the state budget in 2022 (prop. 2021/22:1).</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:56 PM)</p> <p>In 2018, an annual state subsidy of SEK 50 million was introduced to stimulate the development of learning centres, that can be applied for by cooperating municipalities. The state subsidy was increased to SEK 90 million for 2021 and 2022 and to SEK 85 million for 2023 (prop. 2017/18:1). For 2024 50 million SEK is allocated to the measure. Ongoing.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:40 AM)</p> <p>In 2022, new legislation concerning validation within the adult education was adopted (prop. 2021/22:123, bet. 2021/22:UbU23). The legislation obliges the municipalities to offer introductory mapping and validation in municipal adult education. The measures will contribute to a more efficient management of skills, a faster establishment in the labour market and improve the possibilities to transitions</p>

	during a working life. SEK 30 million per year has been allocated for the initiative 2022 and thereafter 60 million per year. Ongoing.
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:13 PM)</p> <p>A pilot project that will contribute to building a well-functioning infrastructure for mapping and validation started in municipal adult education during the autumn of 2021 and will last until 1 July 2023 (SFS 2021:744).</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:14 PM)</p> <p>Within Advanced Vocational Education, short courses that will offer skills development in a flexible way have been introduced. In 2023 the funds for the initiative amount to a total of SEK 150 million (prop. 2021/22:1). Introduced in 2020, significantly increased during the pandemic.</p>
Entry 9	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:56 PM)</p> <p>Several initiatives to make Advanced Vocational Education more flexible in 2020 have been implemented. A three-year pilot project was introduced, financed with SEK 35 million per year, which will provide a faster and more flexible path to a degree for those who already have extensive vocational skills that can be validated (prop. 2019/20:1). The pilot was successful and became a permanent measure in 2022. Ongoing.</p>
Entry 10	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:31 AM)</p> <p>To meet the demand for skilled labour, the initiative to provide people with a greater opportunity to obtain an education or training and a job is continuing (see e.g. prop. 2021/22:1). The initiative includes places in higher vocational education, regional adult vocational education, folk high school, universities, and other higher education institutions. The initiative includes higher education programmes in fields of importance to society, such as engineering, education, healthcare, and medicine. Ongoing. (Yearly implementation through the annual budget bill, allocation of funds through appropriation directions).</p>
Entry 11	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:28 AM)</p> <p>An increase of the Government grant to improve equity and knowledge in preschool classes and compulsory school was proposed in the Budget Bill for 2020 and passed in the parliament (prop. 2019/20:1). For 2022 the grant corresponds to SEK 6.5 billion and in 2023 it amounts to 6,658 billion Swedish crowns. The allocation of the grant to school organisers is based on pupils' socioeconomic background. Ongoing.</p>
Entry 12	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:27 AM)</p> <p>An increase of the Government grant to improve equity and knowledge in preschool classes and compulsory school was proposed in the Budget Bill for 2020 and passed in the parliament (prop. 2019/20:1). For 2022 the grant corresponds to</p>

	SEK 6.5 billion and in 2023 it amounts to 6,658 billion Swedish crowns. The allocation of the grant to school organisers is based on pupils' socioeconomic background. Ongoing.
Entry 13	MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:57 PM) Efforts are made to make the education offer within Higher Vocational Education more flexible and from 2020 courses and programmes shorter than one semester can also be offered. These courses are offered mainly through distance-learning and often as part-time studies in order to allow individuals to work and study in parallel. In 2023 380 courses with 17,500 study places were offered. Courses that support Agenda 2023 measures will be prioritized.
Entry 14	MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:11 PM) Efforts are made to make the education offer within Higher Vocational Education more flexible and from 2020 courses and programmes shorter than one semester can also be offered. These courses are offered mainly through distance-learning and often as part-time studies in order to allow individuals to work and study in parallel.
Entry 15	MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 13:04 PM) To strengthen care for the elderly and health care, the Swedish Government introduced a special initiative in June of 2020, where the state finances part-time education to become care assistant or assistant nurse for up to 10,000 employees in the health care sector. Education will take place during paid working hours and according to an agreement between the social partners the participant shall be offered permanent full-time employment.
Entry 16	MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:04 PM) When companies are experiencing temporary financial problems as a result of unexpected events the state may provide financial support for a limited time while employees reduce working hours, so-called short time work. The reduction in working hours provides scope which can be invested in competence development in order to strengthen employees' skills and thereby also the company. In the budget bill for 2021, the Government proposes that employers who have reduced employees' working hours with financial support from the state, may be compensated for up 60 percent of costs for competence initiatives implemented during the reduced working time.
Entry 17	MEASURE TYPE: Adopted (20/02/2023 10:46 AM) In recent years, investments motivated by the labour market situation, the covid 19-pandemic and to counter segregation have been targeting study associations within liberal adult education. SEK 10 million in 2020, SEK 40 million in 2021 and SEK 40 million in 2022 have been allocated to study associations for initiatives improving the Swedish language for those on parental leave (prop. 2019/20:1). Furthermore, SEK 50 million in 2021 and in 2022 have been allocated to measures

	to improve the integration of foreign-born women who are in a position far from the labour market (prop. 2020/21:1). Ongoing.
Entry 18	MEASURE TYPE: Adopted (18/03/2024 14:57 PM) In 2021 the government is planning to launch a professional program for teachers and principals, and it is expected to increase to 200 million SEK in 2023. A government bill for the measure was adopted in January 2023. The new legislation will come into effect on January 1, 2025.
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 3: Front-load mature public investment projects and

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 14:58 PM) A Government bill was passed to increase the scope of companies eligible for tax exempt employee stock options. The new rules apply from 1st of Jan. 2022.
Entry 2	MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:34 PM) In the Budget Bill for 2021 the Government proposed a further increase in the allocation for maintenance of the transport infrastructure. The Government proposed that the allocation for road maintenance is increased by SEK 500 million per year for the years 2021-2023 and that the allocation for railroad maintenance is increased by SEK 500 million per year during the period 2021-2023.
Entry 3	MEASURE TYPE: Adopted (12/12/2020 13:34 PM) According to the Governments proposal in an additional amending budget in May 2020, the Government decided to increase the allocation for road maintenance in 2020 with SEK 300 million and for railway maintenance with SEK 720 million. This in order to improve the functionality of the transport infrastructure and create new jobs.
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 4: promote private investment to foster the economic recovery.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:54 AM)</p> <p>A Government bill was passed to increase the scope of companies eligible for tax exempt employee stock options. The new rules apply from 1st of Jan. 2022.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:18 PM)</p> <p>The innovation program Advanced digitalization is a public-private partnership involving Sweden's Innovation Agency, the Association of Swedish Engineering Industries and major Swedish companies. The purpose of this program is applied research and development of sustainable digital solutions for the future.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:00 PM)</p> <p>As decided in the budget bill for 2022, 22,5 million SEK is allocated during 2022 to a state-aid scheme for improving mobile connections in railway tunnels. Good mobile connections on trains contribute to the ability to live and work all over Sweden.</p>
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 5: Focus investment on the green and digital transition, in particular on clean and efficient production and use of energy,

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Deleted (06/03/2025 13:15 PM)</p> <p>The Government decided to extend its investment (with an annual budget of SEK 23 million) on regional digitization coordinators and offers the regions to continue to maintain the function for the period of 2021-2025. entry 11 for period 2021-2023). The Government also instructs the Swedish Agency for Economic and Regional Growth to provide support to regional digitization coordinators, with a new amendment to the also coordinate digital innovation hubs and the candidates to become the Swedish European Digital Innovation Hubs (EDIH). The regional digitization coordinators can contribute to strategic coordination and collaboration between relevant actors (e.g. SME) to promote digitization on regional and local level. This includes promoting the use of digital working methods, tools and services.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:16 PM)</p>

	<p>The Swedish Government commissioned four national agencies (the Swedish Public Employment Service, the Swedish Companies Registration Office, the Swedish Agency for Digital Government and the Swedish Tax Agency) to promote the public administration's ability to use artificial intelligence (AI) in order to strengthen the welfare and competitiveness in Sweden within the public sector. Budget 3 million SEK 2021 and 5 million SEK 2022.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:04 PM)</p> <p>The Government of Sweden adopted a national data strategy to foster responsible public and private data sharing for digital innovation including AI, providing a proactive platform for Sweden's participation in the European data strategy. A series of Government assignments regarding electrification, health, space data etc. have been launched during 2021 as part of the associated action plan.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:15 PM)</p> <p>In the budget bill for 2022, 50 million SEK per year 2022-2024 is allocated to the development of the digital infrastructure in the welfare sector. From 2025, 20 million will be set aside annually for the same purpose. The funding can be used for initiatives such as improvements regarding electronic service credentials, common technical standards and secure messages between municipalities, regions, and the government. From 2024, this budget post will be used to develop and provide an infrastructure for the exchange of unstructured information in the public sector (secure digital communication).</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:03 PM)</p> <p>The Swedish Government commissioned four national agencies (the Swedish Public Employment Service, the Swedish Companies Registration Office, the Swedish Agency for Digital Government and the Swedish Tax Agency) to promote the public administrations ability to use artificial intelligence (AI) in order to strengthen the welfare and competitiveness in Sweden within the public sector. Budget 3 million SEK 2021 and 5 million SEK 2022.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 13:19 PM)</p> <p>The Government decided to extend its investment (with an annual budget of SEK 22 million) on regional digitization coordinators and offers the regions to continue to maintain the function for the period of 2021-2023. The Government also instructs the Swedish Agency for Economic and Regional Growth to provide support to regional digitization coordinators, with a new amendment to the also coordinate digital innovation hubs and the candidates to become the Swedish European Digital Innovation Hubs (EDIH). The regional digitization coordinators can contribute to strategic coordination and collaboration between relevant actors (e.g. SME) to promote digitization on regional and local level. This includes promoting the use of digital working methods, tools and services. (See entry 1)</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 15:01 PM)</p>

	<p>The government wants to facilitate investments to improve energy efficiency and renovate existing apartment buildings. Hence, the government proposes to set aside 900 million SEK in 2021 for a newly created support system for this purpose.</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 13:24 PM)</p> <p>In the budget bill for 2024 SEK 80 million is allocated for development in a government e-identification. In the budget bill the government has set aside SEK 76.8 million for 2025 (For 2026, SEK 69.8 million is estimated to be set aside and for 2027, SEK 110.55 million is estimated to be set aside) for development of a digital identity wallet.</p>
Entry 9	<p>MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:52 PM)</p> <p>The government proposes giving support to investments in solar panels for private households and companies. Funding is also proposed to be dedicated in the budget for infrastructure investments such as railways and electricity networks. In order to further facilitate private households' investments in green and efficient energy solutions the government wants to extend support to publicly available energy and climate advisory services provided by local governments.</p>
Entry 10	<p>MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:50 PM)</p> <p>Domestic transport is another important area for emissions reductions since it contributes with approximately a third of carbon dioxide emissions in Sweden and those emissions need to be reduced much faster in the years to come. Hence, it is proposed to allocate funds for a range of measures to incentivize emissions reductions.</p>
Entry 11	<p>MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:50 PM)</p> <p>The government also proposes financing measures for restoring and maintaining the environment as well as adapting to climate change. The money should be used for avoiding eradication of endangered species and encompasses measures to protect and maintain valuable nature as well as strengthening the work for a clean sea and water protection. Restoration of wetlands is also proposed to receive large funds. Emissions from former wetlands make up 11 million tons of carbon dioxide equivalents, which is more than Sweden's traffic emissions from private cars. Through wetland restoration one can halt the amount of emissions from reaching the atmosphere.</p>
Entry 12	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:25 PM)</p> <p>The government allocated SEK 84.6 million in 2023 in order to achieve the requirements of the European Parliament and Council Regulation (EU) 2018/1724 on the establishment of a common digital gateway for the provision of information, procedures and assistance and problem-solving services. For 2024, it was decided that SEK 71 million will be set aside for the same purpose and SEK 66 million 2025.</p>

Entry 13	<p>MEASURE TYPE: Adopted (11/02/2022 15:02 PM)</p> <p>In the budget bill for 2022, 50 million SEK per year 2022-2027 is allocated to support and co-finance participation in the Digital Europe Programme (DIGITAL). The national co-financing proposed by the Government ensures that Swedish organisations are given the opportunity to take part in EU investments in infrastructure and capacity-enhancing projects for e.g. cloud services, data and AI. Sweden can also, with the help of early participation in the program, increase the opportunity to be able to participate in and influence EU-joint projects. The government is also increasing the incentives for other actors to match the national sum and thereby increase the chances of being able to receive additional funds from the program.</p>
Entry 14	<p>MEASURE TYPE: Adopted (20/02/2023 10:56 AM)</p> <p>As decided in the budget bill for 2021, 25 million SEK is allocated during 2022 to a state-aid scheme for improving mobile connections on long-distance trains. Good mobile connections on trains contribute to the ability to live and work all over Sweden. Part of budget bill 2021</p>
Entry 15	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:22 PM)</p> <p>In the budget bill for 2021 the government proposes a total budget of 2,2 billion SEK between 2021-2025 for broadband expansion. The aid scheme for broadband investment later became a part of the recovery and resilience plan for Sweden. The aim is to speed up broadband expansion and to facilitate the government's goal that the whole of Sweden should have access to fast broadband. There is a need to increase the availability particularly in sparsely populated areas. The Swedish Post and Telecom Agency distributes the support through annual calls in which various actors can apply for funds for broadband projects. The government's investments in expanding broadband infrastructure continues. The implementation of the investment included in the recovery and resilience plan for Sweden was completed by 31 December 2023. The broadband investment aid scheme has been prolonged and is planned to last until 2027.</p>
Comments	
Entry 1	Se updated text for entry 13, new entry 14 and 15 (2025-03-06).
State of play	

CSR 2 Subpart 6: high-tech and innovative sectors,

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:53 PM)

	Sweden is a small export-dependent country where there are many jobs with exporting companies. Foreign investment therefore plays an important role in the economic recovery. In order to strengthen investment promotion initiatives, funding of SEK 25 million is proposed for 2021, through Business Sweden.
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:53 PM)</p> <p>As private investment in research and innovation temporarily declines as a result of the COVID-19 pandemic, central government is increasing its funding to secure research, innovation and the supply of skills. It is therefore proposed that Vinnova receives an increase in its appropriation for 2021 of SEK 545 million to mainly make systemic innovation investments. Furthermore, industrial research institutes conduct needs-driven research and development in global collaboration with universities, the business sector and the public sector. The institutes play an important role in the utilisation and commercialisation of research and innovation. The focus is on developing sustainable solutions, which are the pillars of the business community's climate transition, competitiveness and growth. It is therefore proposed that RISE AB receive an increase of its appropriation for 2021 of SEK 95 million to implement initiatives that contribute to system solutions where many actors collaborate.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Adopted (06/03/2025 13:27 PM)</p> <p>To strengthen long-term competitiveness and the green and digital transition of industry, Sweden participates in so-called Important Projects of Common European interest (IPCEI). Sweden is participating in two projects in the battery area, and the Swedish Energy Agency has a government assignment to prepare Swedish participation in hydrogen projects. In the budget bill for 2022, the Government proposes 100 million SEK in 2022 and estimated 70 million SEK in 2023 and 2024. This is in addition to the 200 million SEK in 2022 and an estimated 70 million SEK in 2023–2027 already set aside in the 2021 budget bill.</p>
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 7: 5G networks

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (20/02/2023 11:05 AM)</p> <p>In 2021 the Swedish Parliament decided on a bill regarding how much funds should be allocated to investments in the transport infrastructure for the period 2022-2033. This is an investment that amounts to a total of SEK 881 billion. The investment will include developing and maintaining the Swedish transport infrastructure. The investments will contribute to increased accessibility, expanded labour market regions, regional development, increased cohesion in the country, improved</p>

	competitiveness and the achievement of climate goals. In 2022, the Government decided on a new national plan for the transport infrastructure, in which it is specified how the SEK 881 billion shall be distributed on different measures.
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 8: and sustainable transport.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (12/12/2020 13:56 PM)</p> <p>The Swedish Parliament, following a proposal from the Swedish Government, has on 3 June 2020 taken a budgetary decision to grant SEK 3 billion to regional competent authorities responsible for organising public passenger transport services to compensate for reduced income during the corona pandemic. For the 2021 budget the government proposes SEK 2 billion for the same purpose.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Announced (12/12/2020 13:56 PM)</p> <p>The Government has taken further actions to promote sustainable transport. According to the Governments proposal in an additional amending budget in May 2020, the Government decided to increase the allocation for railway maintenance with SEK 720 million. In the Budget Bill for 2021 the Government proposed a further increase in the allocation for maintenance of the transport infrastructure. The Government proposed that the allocation for railroad maintenance is increased by SEK 500 million per year during the period 2021-2023. The Government also proposed to increase the governments co-financing of municipal and regional investments in infrastructure for cycling with SEK 300 million for 2021 and SEK 250 million for 2022.</p>
Comments	
State of play	

CSR.2020.3

CSR 3 Subpart 1: Improve the effectiveness of anti-money laundering supervision and effectively enforce the anti-money laundering framework.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 19:25 PM)</p> <p>Swedish crowdfunding service providers have been subjected to AML/CFT supervision through the act (2021:899) with supplementary provisions to the EU regulation on European crowdfunding service providers.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 15:20 PM)</p> <p>In the budget bill for 2021, Sweden's financial supervisory authority Finansinspektionen received an additional 10m SEK exclusively for anti-money laundering supervision. In the budget bill for 2022, several AML supervisory authorities received additional grants: Finansinspektionen (2 m SEK,) the Swedish Estate Agents Inspectorate (0,5m sek), the Swedish Gambling Authority (0,5m sek) and the County Administrative Boards in Skåne (0,5 m sek), Stockholm (0,5 m sek) and Västra Götaland (0,5m sek). Also, the Police Authority received grants to combat i.a. money laundering (2,5 m SEK).</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 15:19 PM)</p> <p>Swedish crowdfunding service providers have been subjected to AML/CFT supervision through the act (2021:899) with supplementary provisions to the EU regulation on European crowdfunding service providers</p>
Comments	
State of play	

CSR.2019.1

CSR 1 Subpart 1: Address risks related to high household debt by gradually reducing the tax deductibility of mortgage interest payments or increasing recurrent property taxes.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (20/02/2023 09:36 AM)</p> <p>No measures regarding mortgage deductibility or property taxes have been taken in the 2022 Budget Bill. It is of particular importance to manage changes in housing taxes carefully. Any measure in this area must be seen in a long-term perspective. Changes must be handled with great care, due to the potential effects a change may have on household's financial position, household demand and economic growth.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:04 PM)</p> <p>Regarding the risk-weight floor, the FSA decided in 2018 to change the application of the risk-weight floor for Swedish mortgages by replacing the current Pillar 2-approach with a requirement within the framework of Article 458 of CRR. This change was implemented on 31 December 2018 and is valid through 30 December 2020. The FSA has assessed that the underlying risks necessitating the risk-weight floor remain to the extent that the measure continues to be necessary and has therefore notified the EU regarding extension of the existing risk-weight floor for Swedish mortgages. The European Commission, the EBA and the ESRB has announced that they do not object to an extension of the risk-weight floor. The FSA will make its final decision on the matter before the measure expires.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:03 PM)</p> <p>There are also upcoming changes in the capital requirements due to the EU banking package (CRR II / CRD V). National legislative changes due to the banking package will mainly be implemented in Sweden on 29 December 2020. The banking package will introduce a number of changes to the capital regulation of banks, such as the implementation of a leverage ratio requirement alongside the risk-based capital requirement (applicably by end-of-June 2021). For the major banks, the total capital requirement, in nominal terms, is not expected to be significantly impacted. Mid-sized and smaller banks are expected overall to see an increase in their capital requirements of around 10–15 per cent, primarily due to the new so-called Pillar 2-guidance. This guidance aims to cover risks and manage future financial disruptions that the other main components of the capital requirement do not cover.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:02 PM)</p> <p>Due to the spread of the coronavirus and the economic and financial uncertainties resulting from its spread, the FSA decided on 16 March 2020 to reduce the countercyclical capital buffer from 2.5 per cent to 0 per cent. This measure is intended to create scope for banks to maintain or increase their lending to businesses and households, thereby supporting the Swedish economy. The FSA will establish at</p>

	the beginning of 2021 its position on both the rate at which the countercyclical buffer requirement will be raised and the target rate itself
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:02 PM)</p> <p>The design of the amortization requirements enables banks and other mortgage companies to grant exemptions from the requirement when there are special reasons. On account of the spread of the coronavirus the FSA announced on 17 March 2020 that income-loss linked to the virus would be one such special reason for being granted an exemption from amortization. On 14 April 2020 the FSA decided that mortgage companies have the possibility to offer all new and existing mortgagors an exemption from the amortization requirement in view of the spread of the coronavirus and its effects on the Swedish economy. Individual decisions whether to grant a temporary exemption still rest with banks on the basis of individual customer assessments. The exemption applies to amortization payments through 31 August 2021. The FSA will communicate no later than at the end of April 2021 whether this date will continue to apply or if the circumstances prevailing at that time will require an extension.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 2: Stimulate investment in residential construction where shortages are most pressing, in particular by removing structural obstacles to construction.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (20/02/2023 09:46 AM)</p> <p>Simplify the regulations for building permits. A proposal has been drawn up with comprehensive reforms for building permits.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Not Defined (20/02/2023 09:39 AM)</p> <p>The National Board of Housing, Building and Planning has the Government's task of working with rule development and working for an efficient and uniform application of the Planning and Building Act in a digital environment. The authority has produced regulations for digital detailed plans and plan descriptions. In February 2021, the county administrative boards were commissioned to develop uniform digital process support and common routines for their participation in community planning.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 10:55 AM)</p> <p>On behalf of the Government, six national authorities have reviewed their respective claims in areas of national interest. The assignment has led to a reduction in the total national interest claims and to more up-to-date and well-defined claims. The county administrative boards have also been commissioned to identify areas of national interest for nature conservation and the cultural environment that need to be tested</p>

	<p>for timeliness. The assignment was reported in December 2021. The National Heritage Board and the Swedish Environmental Protection Agency have been commissioned to reconsider the national interests in cultural environmental protection and nature conservation that the county administrative boards have identified shortcomings regarding timeliness and distribution.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:11 PM)</p> <p>Inquiry to propose legislative amendments to make it easier to build close to the beach in rural areas The Government appointed in July 2019 an inquiry to review beach protection legislation. The inquiry will propose amendments that will make it much easier to build close to the beach in rural areas. The proposals shall also aim to improve conditions for housing and business activities, primarily for small businesses, in rural areas. The Inquiry will report on its remit on 14 December 2020.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:09 PM)</p> <p>Amendments to the Planning and Building Act In February 2020 the Riksdag adopted the Government Bill Enhanced comprehensive planning proposing amendments to the Planning and Building Act. The proposals are intended to ensure better continuity in comprehensive planning and to make sure that the comprehensive plan will facilitate subsequent planning and examination, e.g. in detailed development planning and in the examination of building permits and advance notices, to a greater extent than it currently does. The legislative amendments entered into force on 1 April 2020.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:36 PM)</p> <p>In the 2021 Budget Bill the Government proposed a new form of support for energy efficiency improvements and renovation of multi-dwelling buildings. The Government finds that major investments are needed to achieve better energy performance and to address the renovation needs of the existing building stock. Improving quality and energy-efficient buildings are also important for improving the housing market and the opportunities to use the dwelling stock. The Government proposes SEK 0.9 billion for 2021, SEK 2.4 billion 2022 and SEK 1 billion for 2023.</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:18 PM)</p> <p>The investment grant for rental apartments and apartments for students was announced in 2016. So far (by 31 November 2020), the support has been granted to slightly more than 38 000 housing units, of which almost 32 500 are rental apartments and almost 6 000 are apartments for students. The investment grant was abandoned in the budget bill for 2019 but is a part of the January agreement and is now destined to continue. The investment grant appropriation proposed in the budget bill is SEK 3.15 billion for 2021. In accordance with the January agreement the ordinance (2016: 881) has been amended with the aim to make the investment grant more efficient. The amendments entered into force 1 February 2020.</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Announced (06/03/2025 10:56 AM)</p> <p>Inquiry for simplified and effective regulations for building permits In January 2020, the Government appointed an inquiry for simplified and effective regulations for</p>

	<p>building permits etc to conduct a systematic review of the regulatory framework for building permits etc. (Terms of reference 2020:4); this is to be done against the background that the effectiveness of the regulatory framework for permits is of great importance for municipalities and for developers and other private parties, as well as for the planning and building process as a whole. The purpose of the inquiry is to devise a simpler, more effective and more appropriate regulatory framework while securing important public and private interests and long-term sustainable construction of housing and other works. The inquiry reported on its remit 14 June 2021. The report has been circulated for formal consultation and the proposals are being prepared in the Government offices. In a legislative council report in February 2025, the government proposed changes to the Planning and Building Act which means a new, simpler, more efficient and more appropriate regulatory framework for building permits and more. The proposals mean that the number of measures that can be carried out without the requirement for a building permit and that can be permitted without obstacles in detailed development plans and area regulations will be increased, with the aim of both creating more housing and increasing property owners' opportunities to decide how their own property will be developed. The changes to the law are proposed to enter into force on October 1, 2025.</p>
Comments	
State of play	

CSR 1 Subpart 3: Improve the efficiency of the housing market, including by introducing more flexibility in rental prices and revising the design of the capital gains tax.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:31 PM)</p> <p>As of January 1, 2021, the interest rate on deferred capital gains from housing is abolished. Capital taxation is one of several factors that affect individuals' choice of housing, and the abolishment of the interest rate reduces the transaction costs for moving. More individuals can then be expected to realize relocation plans, which contributes to an increased mobility in the housing market.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:41 PM)</p> <p>A new dispute settlement arrangement is available for the collective parties on the rental market as from 1 January 2023. The reform aims to make the recurrent negotiations on rent change more efficient.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:35 PM)</p> <p>As of January 1, 2021, the interest rate on deferred capital gains from housing is abolished. Capital taxation is one of several factors that affect individuals' choice of housing, and the abolishment of the interest rate reduces the transaction costs for</p>

	<p>moving. More individuals can then be expected to realize relocation plans, which contributes to an increased mobility in the housing market.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:30 PM)</p> <p>As of July 1, 2020, the ceiling for the maximum deferral amount was raised from SEK 1.45 million to SEK 3 million for sales of private homes made after June 30, 2020. The aim of the abolition was to increase mobility in the housing and labor market and achieve a more efficient use of the existing housing stock. In the 2021 Budget Bill the government proposes to abolish the interest rate on deferred capital gains from housing. The deferral of capital gains tax can then be considered as an interest rate free loan and enhances the effect stemming from the raised ceiling for deferrals. The new rules are proposed to cover both existing and future deferrals and will enter into force on 1st of January 2021. Capital taxation is one of several factors that affect individuals' choice of housing, and the abolishment of the interest rate reduces the transactions costs for moving. More individuals can then be expected to realize relocation plans, which contributes to an increased mobility in the housing market. In 2020 a Committee of Inquiry was assigned to investigate and analyze how the location and quality of rental apartments are considered by the parties on the rental market when setting rental prices. The Committee presented its findings in June 2021. It emphasized that the collective parties are responsible for setting rental prices and for determining fair and reasonable rental prices that reflects how tenants value apartments. The Committee presented some legislative proposals that could facilitate the work of the parties.</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 20:25 PM)</p> <p>Yet another inquirer is commissioned to investigate how the collective rental lease negotiations can be made more efficient. The purpose is to improve the function of the negotiations when it comes to annually setting rents for a large number of existing apartments and to establish long-term sustainable rental levels. The Inquiry was appointed in December 2019 and is to report on its remit not later than by 30 December 2020.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Announced (18/03/2024 14:37 PM)</p> <p>Another inquirer analyses how the location and quality of the flats in the existing stock is taken into account, relative to other factors in rent setting (Terms of reference 2020:70). The Inquiry was appointed in June 2020 and reported on its remit 6 July 2021.</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Announced (18/03/2024 14:39 PM)</p> <p>In April 2020 the Government appointed the inquiry Free rent setting in newly produced residential dwellings (Terms of reference 2020:45). One focal starting point for the inquiry is that free rent setting is to be introduced in newly produced residential dwellings. The new model shall contribute to the long-term well-functioning of the rental market and the efficient use of the stock of new rental buildings. Conditions should be provided for a sustainable and continuous supply of rental apartments. The model will provide residential areas with different conditions, opportunities to develop and accommodate the local demand for housing. The</p>

	Inquiry reported on its remit 4 June 2021. In June 2021, the report was circulated for formal consultation but in July 2021 the Government decided to withdraw it.
Comments	
State of play	

CSR.2019.2

CSR 2 Subpart 1: Focus investment related economic policy on education and skills

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 10:58 AM)</p> <p>In 2022, a new legislation aiming to improve the planning and dimensioning of upper secondary vocational education and adult vocational education in order to better correspond to the needs of the labour market was adopted (prop. 2021/22:159, bet. 2021/22:UbU25, 2021/22:UbU27). According to the legislation, decisions regarding the supply of education must take into consideration the demand of the pupils as well as the needs of the labour market. Municipalities have to sign cooperation agreements concerning the planning, dimensioning and offering of education. For the measures, funds to the regions and the municipalities have been allocated. The legislation entered into force on 1 July 2023 and is applied on education that starts from 2025.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (06/03/2025 10:57 AM)</p> <p>The initiative to provide people with a greater opportunity to obtain an education or training and a job is continuing (see e.g. prop. 2021/22:1). The initiative includes places in higher vocational education, regional adult vocational education, folk high school, universities, and other higher education institutions. The initiative includes higher education programs in fields of importance to society, such as engineering, education, healthcare, and medicine.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:41 PM)</p> <p>In 2022, a new legislation concerning validation within the adult education was adopted (prop. 2021/22:123, bet. 2021/22:UbU23). The legislation obliges the municipalities to offer introductory mapping and validation in municipal adult education. The measures will contribute to a more efficient management of skills, a faster establishment in the labour market and improve the possibilities to transitions during a working life. SEK 30 million per year has been allocated for the initiative 2022 and thereafter 60 million per year.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (18/03/2024 14:43 PM)</p> <p>In the Budget bill for 2023 (prop. 2022/23:1), which was passed in parliament, the government grant to regional adult vocational education was increased with SEK 270 million for 2023. The total level of government grant to adult vocational education is lower 2023 in comparison with 2022, since temporary pandemic-related measures 2020-2022 have expired. The level 2023 is however significantly higher than before the pandemic. The Budget bill for 2024 allocates SEK 905 million to the measure (prop.2023/24:1).</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:39 PM)</p> <p>Several grants aimed at stimulating teacher career opportunities in order to increase effectiveness were merged. Some of the funds are allocated so that highly qualified</p>

	<p>teachers that work in the schools with the toughest challenges receive a twice as big wage increase as before (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:UbU1 and also SFS 2019:1288).</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:38 PM)</p> <p>An increase of the Government grant to improve equity and knowledge in preschool classes and compulsory school was proposed in the Budget Bill for 2020 (prop. 2019/20:1) and passed in parliament. For 2022 the grant corresponds to SEK 6.5 billion and in 2023 it amounts to 6,658 billion Swedish crowns. The allocation of the grant to school organizers is based on pupils' socioeconomic background.</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:37 PM)</p> <p>An increase of the Government grant to improve equity and knowledge in preschool classes and compulsory school was proposed in the Budget Bill for 2020 and passed in parliament. For 2022 the grant corresponds to SEK 6.5 billion and is suggested to increase to SEK 7.6 billion for 2023. The allocation of the grant to school organisers is based on pupils' socioeconomic background.</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:36 PM)</p> <p>Activity support in the Job and Development Guarantee. The Government has expanded the possibilities of studying with activity support at basic and upper secondary level in the Job and Development Guarantee in order to get jobseekers to study.</p>
Entry 9	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:31 PM)</p> <p>To strengthen care for the elderly and health care, the Government introduced a special initiative in June 2020, where the Central government finances part-time education to become care assistant or assistant nurse for up to 10,000 employees in the health care sector. Education will take place during paid working hours and according to an agreement between the social partners the participant shall be offered permanent full-time employment. Efforts are made to make the education offer within Higher Vocational Education more flexible and from 2020 onwards courses and programmes shorter than one semester can also be offered. These courses are offered mainly through distance-learning and often as part-time studies in order to allow individuals to work and study in parallel.</p>
Entry 10	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 20:30 PM)</p> <p>When companies are experiencing temporary financial problems as a result of unexpected events the Central government may provide financial support for a limited time while employees reduce working hours, so-called short time work. The reduction in working hours provides scope which can be invested in competence development in order to strengthen employees' skills and thereby also the company. In the budget bill for 2021, the Government proposes that employers who have reduced employees' working hours with financial support from the Central</p>

	government, may be compensated for up 60 percent of costs for competence initiatives implemented during the reduced working time.
Entry 11	MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 20:28 PM) An increase of the Government grant to improve equity and knowledge in preschool classes and compulsory school was proposed in the Budget Bill for 2020. For 2020 the grant corresponds to SEK 4.9 billion and it is expected to increase to over SEK 6 billion for 2021. The allocation of the grant to school organisers is based on pupils' socioeconomic background.
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 2: , maintaining investment in sustainable transport to upgrade the different transport modes, in particular railways

Measures	
Entry 1	MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 20:35 PM) In the budget bill for 2021, the government plans to increase the allocation for maintenance of railways by 500 million per year during the period 2021-2023.
Entry 2	MEASURE TYPE: Adopted (11/02/2022 13:44 PM) In 2021 the Swedish Parliament decided on a bill regarding how much funds should be allocated to investments in the transport infrastructure for the period 2022-2033. This is an investment that amounts to a total of SEK 881 billion. The investment will include developing and maintaining the Swedish transport infrastructure. The investments will contribute to increased accessibility, expanded labour market regions, regional development, increased cohesion in the country, improved competitiveness and the achievement of climate goals. In 2022, the intention is to decide on a new national plan for the transport infrastructure, in which it is specified which projects should be built 2022-2033. As a complement, under the period 2019-2022, the Swedish Government has made extra investments in maintenance of the railway of a total SEK 3 billion.
Comments	
State of play	

CSR 2 Subpart 3: , and research and innovation, taking into account regional disparities.

Measures

Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:01 AM)</p> <p>In November 2022 increased investments in the research infrastructure European Spallation Source were presented (prop. 2022/23:1). In 2023 the increase will be 356 mn SEK, in 2024 569 million SEK and in 2025 528 million SEK. Ongoing.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:00 AM)</p> <p>In December 2020 a research and innovation bill with both budgetary and legal measures was presented (prop. 2020/21:60). The bill was adopted by Parliament in spring 2021. According to the bill, the intention for the period 2021-2024 is to increase public funding by 3,75 bn SEK which means a 10 percent increase. High quality in research is an overarching goal. The funding is directed towards societal challenges related to climate change, environment, health, digitalization, working life and democracy. In terms of legislation the bill contained (for example) a new regulation concerning academic freedom. As announced in the research and innovation bill, a National Strategy for Swedish participation in Horizon Europe was decided in October 2021. Ongoing.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:43 PM)</p> <p>In December 2020 the government presented a research and innovation bill with both budgetary and legal measures. The period 2021-2024 the public funding will increase by 3,75 bn SEK which means a 10 percent increase. High quality in research is an overarching goal. The funding is directed towards societal challenges related to climate change, environment, health, digitalization, working life and democracy. In terms of legislation the bill contained (for example) a new regulation concerning academic freedom. As announced in the R&I bill, the Government decided on a National Strategy for Swedish participation in Horizon Europe in October 2021.</p>
Comments	
State of play	

CSR.2019.3

CSR 3 Subpart 1: Ensure effective supervision and the enforcement of the anti-money laundering framework.

Measures	
Entry 1	<p>MEASURE TYPE: Implemented (17/02/2023 18:48 PM)</p> <p>MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 21:16 PM) The Government has appointed a Committee of Inquiry to propose further legislative reforms in AML area. The Committee presented several legislative on 31 May 2021. The Committee had a broad remit: to analyse and propose changes in several key areas of AML/CFT supervision. More specifically, the Committee has presented proposals on how information and data exchange between and within the public and private sectors for the purposes of combatting money laundering and terrorist financing could be improved. o It has also analysed the supervisory tools available to the Financial Supervisory Authority, Finansinspektionen, how its supervision is carried out and how it could be improved. • The Committee has also taken a look at the bigger picture of the Swedish AML/CFT supervisory structure, and analysed its pros and cons.</p>
Entry 2	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/02/2022 13:51 PM)</p> <p>In the budget bill for 2021, Finansinspektionen receives an additional 10m SEK for anti-money laundering supervision exclusively.</p>
Entry 3	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 21:46 PM)</p> <p>On the intelligence side, Sweden's Financial Intelligence Unit has implemented the GoAML IT system which has increased both the quantity and the quality of submitted suspicious transaction reports. There has been a substantial increase in staff in 2020, and a 50% increase in staff since 2017.</p>
Entry 4	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 21:28 PM)</p> <p>In terms of national interagency cooperation, Finansinspektionen and the Police Authority recently signed an MoU in order to be able to share intelligence information and to better coordinate their work. This has already provided results in operational terms (see e.g. media reporting on a coordinated raid against "underground banks:"</p>
Entry 5	<p>MEASURE TYPE: Implemented (20/02/2023 10:05 AM)</p> <p>The Government has appointed a Committee of Inquiry to propose further legislative reforms in AML area. The Committee is expected to deliver its legislative proposal no later than 31 May 2021. The Committee's remit is broad; it has the mandate to analyse and propose changes in several key areas of AML/CFT supervision. Because the Committee is an independent agency under Swedish law, the specific details of any suggested changes are not yet public, even though the Committee's mandate is. More specifically, the Committee will look at how information and data exchange between and within the public and private sectors for the purposes of combatting money laundering and terrorist financing could be improved. It will also analyse the supervisory tools available to the Financial Supervisory Authority, Finansinspektionen,</p>

	<p>how its supervision is carried out and how it could be improved. In order to do this, the Committee is tasked with comparing the Swedish system of financial AML/CFT supervision with other countries. The Committee will also look at the bigger picture of the Swedish AML/CFT supervisory structure, and analyse its pros and cons. It will consider if the current structure is efficient, e.g. with respect to how involved agencies cooperate in the fight against ML/TF.</p>
Entry 6	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:58 PM)</p> <p>A new system for information on accounts and safe deposit boxes accessible by law enforcement authorities, the Tax Agency and the Enforcement Authority o This bill provides for a data retrieval system, as explicitly allowed for under the Anti-Money Laundering and Payment Services Directives, for information on accounts and safe deposit boxes in Sweden. o In contrast to a traditional register of bank accounts, which may not be updated very frequently, this data retrieval system provides for near-instantaneous access to updated information. The bill also represents a significant goldplating of applicable EU law requirements in that any law enforcement authority, the Enforcement Authority and the Tax Agency may access the information. That in turn provides for higher effectiveness. In force since September 2020. Please see https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2020/02/prop.-20192083/</p>
Entry 7	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:58 PM)</p> <p>More appropriate and clearer requirements for the Financial Intelligence Unit to provide feedback to reporting entities. This bill explicitly requires the Financial Intelligence Unit to provide feedback to reporting entities on the effectiveness and follow-up of suspicious transaction reports whenever possible. The bill also adjusts some of the definitions of the anti-money laundering framework and clarifies provisions on the identification of the beneficial owner of life insurance products. In force since April 2020. Please see https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/12/prop.-20192055/</p>
Entry 8	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:57 PM)</p> <p>Improved powers for the financial sector supervisor to take action against branches of foreign banks in Sweden. This bill overhauls the framework for supervisory intervention against branches of EEA banks, allowing the supervisor to intervene directly if necessary. The bill also contains a number of clarifications with regard to beneficial ownership. oIn force since January 2020. Please see https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/09/prop.-20192014/</p>
Entry 9	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:56 PM)</p> <p>Transposition of the 5th Anti-Money Laundering Directive. This bill provides for a complete, conform and timely transposition of the relevant provisions. Several instances of goldplating, most notably in relation to regulation of virtual currencies where the scope extend beyond the Directive's requirements. Sweden therefore meets the FATF's requirements in this regard (please see below—this was confirmed by the FATF in September 2020). In force since January 2020 (or, in the few cases where the transposition deadline is different, since that date). Please see</p>

	https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/06/prop.-201819150/
Entry 10	<p>MEASURE TYPE: Implemented (11/12/2020 20:56 PM)</p> <p>Overhaul of the supervision and sanction framework with regards to lawyers and law firms. This bill extends the scope of the supervisory and sanctions framework, and transfers the sanctions power from the Bar Association to the County Administrative Board of Stockholm. In force since November 2019. Please see https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/05/prop.-201819125/</p>
Entry 11	<p>MEASURE TYPE: Announced (20/02/2023 10:04 AM)</p> <p>The Police Authority has had large appropriation increases over recent years. For 2022, almost an additional 2,850 mSEK was granted compared to 2021, and an additional increase of more than 2,250 mSEK is planned for 2023. More people will be employed by the police. For the Financial Intelligence Unit, its staff has increased by more than 50% since 2017. Further increases are planned.</p>
Entry 12	<p>MEASURE TYPE: Announced (17/02/2023 18:46 PM)</p> <p>The Government has appointed another inquiry of Inquiry to review legislation on confiscation of the proceeds of crime. The inquiry submitted its report in January 2022 and the report has been sent to more than 100 authorities and organizations for consideration. The inquiry (Ny förverkandelagstiftning SOU 2021:100) has proposed, inter alia, that a new form of confiscation – non-conviction-based-confiscation of the proceeds of crime – should be introduced. Under the proposed regulations on non-conviction-based confiscation, property can be confiscated if it is shown that it derives from criminal activities. This form of confiscation would not require that it can be shown that a person has committed a specific offence, but rather – like extended confiscation – it would be based on a more general assessment of the circumstances in which the property is encountered, the person’s property and incomes, and other circumstances. The standard of proof should be the same as the usual standard of proof in civil law cases, i.e. non-conviction-based confiscation would require that it is proved or shown that the property derives from criminal activities. An investigation on non-conviction-based confiscation would be led by a prosecutor. During the investigation, the coercive measures of custody, sequestration, seizure of property and seizure of funds should be permitted in order to secure the property. Moreover, it should be permitted to search premises and undertake body searches if there is particular reason to assume that the search will lead investigators to encounter property that can be seized or taken into custody, or that is otherwise of relevance to the investigation. Within the framework of the investigation, the investigating authorities should also have access to information concerning incomes, bank balances and property holdings, etc.</p>
Entry 13	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 21:18 PM)</p> <p>the Government has appointed another Committee of Inquiry to review legislation on confiscation of the proceeds of crime. This Committee has been instructed to propose enhancements to the legislative framework on confiscation, including if appropriate</p>

	introducing provisions for non-conviction based confiscation. The Committee is expected to deliver its legislative proposals no later than 17 December 2021.
Entry 14	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 20:54 PM)</p> <p>The Police Authority has had large appropriation increases over recent years. For 2021, the Government is proposing that the appropriation is increased by roughly 1,900 mSEK. For 2022, an additional 1,650 mSEK has been proposed. These increases will benefit all parts of the police, including the Financial Intelligence Unit and other parts of the police working with combatting money laundering and terrorist financing. More people will be employed by the police (by Q3 2020, more than half of the 10,000 target had been hired). For the Financial Intelligence Unit, its staff has increased by 50% since 2017. Further increases are planned.</p>
Entry 15	<p>MEASURE TYPE: Announced (11/12/2020 20:53 PM)</p> <p>In the budget bill for 2021, Finansinspektionen receives an additional 10m SEK for anti-money laundering supervision exclusively.</p>
Comments	
State of play	

Bilaga 3 Rapportering om implementeringen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter: beskrivning av huvudsakliga åtgärder och deras beräknade påverkan

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
1. Utbildning och livslångt lärande	<p>1. Det nya omställningsstudiestödet, som först kunde nyttjas för studier från den 1 januari 2023, har byggts ut med ytterligare medel under 2025. Stödet syftar till att stärka enskilda personers framtida ställning på den svenska arbetsmarknaden, och möjliggör studier i omställnings- eller kompetensutvecklingssyfte mitt i livet genom att ersätta ett inkomstbortfall under studierna. Stödet har sökts i högre utsträckning än förväntat, vilket bidragit till långa handläggningstider hos den utbetalande myndigheten Centrala studiestödsnämnden (CSN). Mot den bakgrunden har resurser till CSN förstärkts och regelförenklingar som syftar till att effektivisera handläggningen införts.</p>	<p>1. Omställningsstudiestödet har sökts av betydligt fler än förväntat. Det kommer att leda till fler nya och återvändande studerande, och rekvisitet att studievalet måste stärka den enskilde på arbetsmarknaden säkerställer kopplingen till efterfrågade kompetenser. Stödet kommer att fortsätta byggas ut successivt fram till 2026. Ytterligare resurser till CSN och regelförenklingar kommer att leda till att fler kommer att kunna få sina ansökningar om stöd behandlade snabbare.</p>
	<p>2. Regeringen följer eventuella behov av förändringar i det offentligfinansierade utbildningsutbudet med anledning av det nya omställningsstödet. Som en del av det arbetet har statliga universitet och högskolor (U2022/02386) och Myndigheten för yrkeshögskolan därför haft i uppdrag att analysera sina utbildningsutbud både avseende innehåll och inom vilka former utbildningarna ges. Vidare angavs det i regleringsbrevet för 2025, precis som för 2023 och 2024, att lärosätena särskilt ska redovisa hur de utvecklade utbildningsutbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning.</p> <p>En utredare ska biträda Utbildningsdepartementet med att lämna förslag på en modell för hur universitet och högskolors utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behov som den föränderliga arbetsmarknaden ger upphov till och som är bakgrunden till det nya omställningsstudiestödet (U</p>	<p>2. Eftersom stödet kan ges med lägre studietakt och under en kortare tid än det reguljära studiemedlet, möjliggör det också för andra typer av flexibla utbildningar. Kartläggningen av utbildningsutbudet är en del av arbetet med att säkerställa att det finns ett relevant kursutbud för studenter med omställningsstudiestöd.</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	2024:C). Uppdraget ska redovisas i april 2025.	
	3 En fortsatt satsning genomförs genom statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning inom Komvux (regionalt yrkesvux), där anslaget ökas med 594 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1).	3. Regionalt yrkesvux har byggts ut kraftigt de senaste åren. Ett omfattande statligt stöd till kommunerna är fortsatt nödvändigt för att kunna möta behoven på arbetsmarknaden och för att stärka integrationen av utrikes födda. Inte minst har satsningen på kombinationsutbildningar, som innebär att yrkesutbildning kombineras med sfi eller svenska som andraspråk, gjort det möjligt för fler utrikes födda att få en sammanhållen språk- och yrkesutbildning som leder till arbete.
	4. I budgetpropositionen för 2025 har regeringen skjutit till ytterligare resurser till det s.k. särskilda utbildningsstödet i syfte att underlätta för studier på folkhögskola för personer med funktionsnedsättning. För 2025 handlar det om 25 miljoner kronor. För 2026 och 2027 beräknas förstärkningen uppgå till 30 miljoner kronor per år.	4. Folkhögskolan som utbildningsform fyller en viktig funktion i det svenska utbildningssystemet för såväl individers möjligheter till utbildning som för samhällets behov av kompetensförsörjning. Viktiga målgrupper för folkhögskolan är t.ex. utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och personer med kort utbildning.
	5. Regeringen gav i april 2024 Statens skolverk i uppdrag att ta fram förslag till kurser i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) samt yrkeskurser på grundläggande nivå (U2024/01043).	5. De nya kurserna ska förbättra individanpassningen inom sfi och därigenom ges fler möjligheten att få sådana yrkeskunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden. De nya sfi-kurserna ska vara anpassade till att elever har olika studiebakgrund, behov och mål med studierna. Yrkeskurser på grundläggande nivå kan ges de med svaga kunskaper i svenska språket och som saknar de förkunskaper som behövs för att kunna studera på gymnasial nivå. Yrkeskurserna ska bl.a. ge grundläggande yrkeskunskaper, innehålla praktiska inslag och kunna kombineras till hela yrkesutbildningar på grundläggande nivå som svarar mot kraven inom olika yrken och möjliggör arbete efter avslutad utbildning.
	6. Regeringen introducerade i mars 2024 en pilotverksamhet med en ny nationell yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå, med utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan. Satsningen för 2025 uppgår till 100 miljoner kronor och beräknas uppgå till 100 miljoner kronor 2026.	6. Det finns en stor brist på gymnasialt yrkesutbildad arbetskraft inom flera områden och arbetsgivarna har svårt att rekrytera rätt kompetens. Syftet med stödet är att förstärka kopplingen mellan arbetslivets kompetensbehov och yrkesutbildning för vuxna för en snabbare etablering på arbetsmarknaden. På så sätt kan matchningen på arbetsmarknaden öka.

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>7. Skickliga lärare är avgörande för elever med svagare studiebakgrund. Därför har regeringen avsatt ytterligare medel för statsbidrag till huvudmän för förskoleklasser och grundskolor med socioekonomiska utmaningar (förordning [2021:316] om statsbidrag till huvudmän för förskoleklasser och grundskolor med socioekonomiska utmaningar). Statsbidraget uppgår till 570 miljoner kronor per år 2024–2026.</p>	<p>7. Bättre arbetsmiljö och större attraktivitet att arbeta som lärare i utsatta områden.</p>
	<p>8. Regeringen tar steg för att införa en tioårig obligatorisk skola (prop. 2024/25:143). Förändringarna i skollagen (2010:800) föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och gäller första gången för utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.</p>	<p>8. En mer sammanhållen skolgång med mer strukturerad undervisning från början kommer att stärka fokus på tidig läs- och skrivundervisning samt grundläggande färdigheter i matematik.</p>
	<p>9. Regeringen har genom förordning (2023:86) om statsbidrag för inköp av läroböcker och lärarhandledningar inrättat ett statsbidrag som möjliggör för skolor i hela landet att söka stöd för att köpa in läromedel därutöver införs ett statsbidrag för inköp av tryckt skön- och facklitteratur (förordning [2024:62] om statsbidrag för inköp av litteratur). Den 1 juli 2025 träder även ändringar i skollagen i kraft, vilket bland annat innebär att alla elever måste ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek på sin egen skolenhet (Prop. 2023/24:164).</p>	<p>9. Bättre inläring genom ökad tillgång till fysiska böcker i skolan såväl läromedelslitteratur som övrig skön och facklitteratur. Bemannade skolbibliotek stöttar elever att i ökad utsträckning närma sig böcker och läsning.</p>
	<p>10. Regeringen har initierat ett statsbidrag för pilotprojekt med språkstärkande insatser under skollov för elever som behöver språkträning i svenska (Förordningen (2025:49) om statsbidrag för försöksverksamhet med språkstärkande insatser under skollov). Språkstärkande insatser avser undervisning och fritidsaktiviteter som organiseras i samband med undervisningen. För dessa elever som är i tidiga stadier av sin språkkunskapsutveckling uppstår ofta en kunskapslucka under skolloven. De övar på läsning i skolan men inte under loven, och tappar därför kunskap under loven. Lovskola kan hjälpa elever att inte halka efter i sin kunskapsutveckling och behöva börja om när en ny termin börjar. Pilotprojektet kommer att pågå i tre år och rikta sig till elever som behöver intensiv träning i det svenska språket. För</p>	<p>10. Elever med svagare kunskaper i svenska språket får förbättrade möjligheter att nå målen med språkinläringen.</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	2025 har 100 miljoner kronor avsatts för satsningen.	
2. Jämställdhet	1. Ett antal centrala myndigheter (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Socialstyrelsen och Jämställdhetsmyndigheten) har i uppdrag att i samverkan genomföra en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors arbetsmarknadsetablering (A2023/00923).	1. Den myndighetsgemensamma planen är nu under verkställande. Uppdraget slutredovisas senast den 31 mars 2026.
	2. Uppdrag till Myndigheten för arbetsmiljökunskap. Myndigheten för arbetsmiljökunskap, Mynak, ska redovisa hur ökat distansarbete efter covid-19 pandemin fortsatt påverkar jämställdheten mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden. (A2023/01759).	2. Rapporten förväntas ge underlag för att vid behov kunna vidta konkreta åtgärder för att motverka minskad jämställdhet på arbetsmarknaden. Uppdraget slutredovisades den 24 februari 2025 och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.
	3. Uppdrag till Medlingsinstitutet Medlingsinstitutet ska analysera hur de centrala kollektivavtalen har konstruerats för att underlätta de lokala parternas arbete med lönefrågor ur ett jämställdhetsperspektiv (A2023/01290). Uppdraget ska rapporteras senast den 26 mars 2026.	3 I uppdraget ingår att initiera en diskussion med arbetsmarknadens parter i syfte att främja deras arbete med att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män.
	4. Uppdrag till Medlingsinstitutet Medlingsinstitutet har sedan 2023 ett årligt uppdrag att göra jämställdhetsanalyser av löneinkomster och andra inkomster som påverkar individers disponibla inkomster över livet (A2024/01394). Uppdraget ska rapporteras senast den 1 oktober 2025	4. Resultatet bidrar till bättre kunskap och underlag för eventuella nya åtgärder.
3. Lika möjligheter	1. Regeringens har beslutat en ny handlingsplan för hbtqpersoners lika rättigheter och möjligheter för perioden 2024–2027 (A2025/00042). För 2025 har drygt 33 miljoner kronor avsatts för insatser inom ramen för handlingsplanen. Den nya planen har åtta fokusområden: våld, diskriminering och andra kränkningar, Hälsa, vård och sociala tjänster, Arbetslivet, Unga hbtqpersoner, Äldre hbtqpersoner, Privat- och familjeliv, Civila samhället respektive Kulturområdet. En rad konkreta åtgärder genomförs inom ramen för dessa fokusområden.	1. Med hbtqi-handlingsplanen som utgångspunkt fortsätter arbetet för att främja lika rättigheter och förbättra hbtqi-personers situation i Sverige. Handlingsplanen kompletterar den befintliga strategin och kraftsamlar arbetet med konkreta åtgärder för perioden 2024–2027. Regeringens målsättning för arbetet på området är att alla människor ska känna sig trygga att vara den de är och älska vem de vill, utan att riskera våld, trakasserier, diskriminering eller andra kränkningar.

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att samordna, stödja och följa upp de elva hbtqstrategiska myndigheternas arbete (A2025/00043).	
	<p>2. Regeringen har i december 2024 beslutat en ny handlingsplan mot rasism och hatbrott. Arbetet på området ska bli träffsäkert, utvärderingsbart och långsiktigt. För 2025 har 38 miljoner kronor avsatts av regeringens budgetmedel för insatser inom ramen för handlingsplanen.</p> <p>Ett särskilt fokus läggs på områdena skola, rättsväsende, välfärd samt arbetsliv. Till vart och ett av dessa finns ett delmål kopplat mot vilket arbetet ska följas upp och ett antal myndigheter som pekas ut som särskilt viktiga. Dessa är Arbetsmiljöverket, Brottförebyggande rådet, Diskrimineringsombudsmannen, Forum för levande historia, Polismyndigheten, Statens skolverk och Socialstyrelsen. Planen innehåller även ett antal konkreta åtgärder och uppdrag.</p>	<p>2. Genom den kraftsamling som planen utgör kan tydliga steg framåt tas i arbetet för ett Sverige fritt från rasism och hatbrott, vilket också är det övergripande målet med handlingsplanen. Därtill är målsättningen att arbetet ska stödjas av tydligare mål och bättre uppföljning, ge bättre stöd till arbetet på nationell, regional och lokal nivå och leda till att olika former av rasism synliggörs och motverkas, särskilt inom ramen för de fyra fokusområdena.</p>
4 Aktiva arbetsmarknadsåtgärder	<p>1. Uppdrag till Arbetsförmedlingen om förstärkt stöd för att effektivt sammanföra långtidsarbetslösa med arbetsgivare</p> <p>Arbetsförmedlingen ska, med egen personal, lokalt och regionalt effektivt sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft.</p> <p>I verksamheten ska personer som varit utan arbete i mer än två år prioriteras, däribland utrikes födda kvinnor och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (A2023/01742 och A2024/01430).</p>	<p>1. Målsättningen är att individen ska övergå till arbete eller påbörja reguljär utbildning, för att bl.a. bidra till att arbetsgivares arbetskrafts- och kompetensbehov tillgodoses.</p>
	<p>2. Förbättrat stöd för funktionsnedsatta</p> <p>Arbetsförmedlingen ska bl.a. öka kännedomen hos arbetsgivare om stöd till personer med funktionsnedsättning, snabbare identifiera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga hos arbetssökande och öka antalet deltagare med lönebidrag samt anvisa personer med nedsatt arbetsförmåga som varit utan arbete länge till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall (A2024/01430).</p>	<p>2. Förbättrade möjligheter till utbildning eller arbete för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>3. Fler arbetslösa ska gå en arbetsmarknadsutbildning.</p> <p>Arbetsförmedlingen ska öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar. Myndigheten har fått i uppdrag att senast den 30 april 2025 redovisa en plan för arbetet med att öka antalet deltagare i sådana utbildningar (A2024/01430).</p>	<p>3. Förbättrad matchningen och kompetensförsörjning på arbetsmarknaden.</p>
	<p>4. Förbättrad matchning och kontroll av arbetssökande.</p> <p>Arbetsförmedlingen ska vidareutveckla arbetet med aktivitetsrapporter, handlingsplaner, platsanvisningar och platsförslag för att ge stöd i arbetssökandet och kontrollera att arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete. Arbetsförmedlingen ska även fortsätta arbetet med att öka den yrkesmässiga och geografiska rörligheten bland arbetssökande samt utveckla den information om arbetssökandes erfarenhet och kompetens som myndigheten inhämtar (A2024/01430).</p>	<p>4. Förbättrad matchning och kompetensförsörjning på arbetsmarknaden.</p>
	<p>5. Sommarjobb för ungdomar</p> <p>250 miljoner kronor i statliga medel ska avsättas för att stärka kommunernas möjligheter att skapa sommarjobb för ungdomar och jobb för ungdomar. (A2025/00335).</p>	<p>5. Förbättrade möjligheter för ungas inträde på arbetsmarknaden.</p>
<p>5. Trygg och anpassningsbar anställning</p>	<p>1. Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2831 av den 23 oktober 2024 om förbättrade arbetsvillkor för plattformarbete (plattformsdirektivet).</p>	<p>1. Syftet med plattformsdirektivet är bl.a. att förbättra arbetsvillkoren för plattformarbetstagare. I direktivet finns bestämmelser som syftar till att en korrekt sysselsättningsstatus ska kunna fastställas för personer som utför plattformarbete. Det handlar i huvudsak om att kunna fastställa om en person som utför plattformarbete är arbetstagare. Regeringen tillsatte den 21 november 2024 en utredning som ska föreslå hur plattformsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2025.</p>
	<p>2. Ändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd</p> <p>Rätten att kvarstå i anställning har förlängts till 69 års ålder (tidigare 68 år) och gäller sedan den 1 januari 2023. Inom något år kommer den åldern att anpassas till riktåldern för pension med tillägg av två år.</p>	<p>2. Äldre personer som kan, vill och orkar arbeta bör ha möjlighet att göra det. På så sätt kan den enskilda individen i ökad utsträckning påverka storleken på sin egen allmänna pension och längden på pensionsuttaget kan minska. Därmed kan utgifterna i pensionssystemet minska samt godtagbara nivåer på pensionerna upprätthållas. För att utveckla pensionssystemet i syfte att säkra</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		<p>långsiktigt höjda och trygga pensioner blir därför fr.o.m. den 1 januari 2026 de pensionsrelaterade åldersgränserna i pensionssystemet och vissa andra trygghetssystem knutna till riktåldern för pension. Regeringen har gjort bedömningen att åldern för rätten att kvarstå i anställning bör knytas till riktåldern för pension. En utredning har därför tillsatts för att analysera utformningen av en sådan anpassning och lämna nödvändiga författningsförslag.</p>
6. Lön	<p>1. Om den svenska lönebildningsmodellen.</p> <p>En av grundpelarna i den svenska arbetsmarknadsmodellen är att arbetsmarknadens parter har ett huvudansvar för lönebildningen. Den svenska lönebildningsmodellen baseras på att den internationellt konkurrensutsatta sektorn är lönenormerande.</p>	<p>1. 2024 var ett "litet" avtalsår då endast 57 kollektivavtal omförhandlades. Sett till hur många som berörs av avtalen var det dock ca 1,1 miljon anställda. Reallönerna steg med 1,7 procent jämfört med 2023 (februari jämförelsemånad).</p>
7. Information om anställningsvillkor och skydd i händelse av uppsägning	Genomförande av arbetsvillkorsdirektivet	<p>Lagändringarna innebär bl.a. att det införs bestämmelser om att en arbetstagare som huvudregel under anställningen får ha en annan anställning och att en arbetsgivare ska lämna ett skriftligt svar om en arbetstagare begär en annan anställningsform eller en högre sysselsättningsgrad.</p> <p>Genom arbetsvillkorsdirektivet uppdateras bestämmelserna i upplysningsdirektivet om arbetsgivarens skyldighet att lämna information till arbetstagare om anställningsvillkor. Direktivet innehåller dessutom bestämmelser om vissa minimikrav i fråga om arbetsvillkor. Medlemsstaterna får tillåta arbetsmarknadens parter att genom kollektivavtal avvika från vissa av direktivets bestämmelser.</p>
8. Dialog mellan arbetsmarknadens parter och arbetstagarnas inflytande	<p>Kollektivavtalsäckning. Av anställda i åldern 16–66 år omfattades 88 procent av kollektivavtal 2023. Sedan mitten av 1990-talet har kollektivavtalsäckningen för hela arbetsmarknaden legat stabilt mellan 88 och 90 procent.</p> <p>Organisationsgraden för arbetsgivarna är ungefär lika hög.</p> <p>Den fackliga organisationsgraden har legat strax under 70 procent de senaste åren, vilket är högt sett ur ett internationellt perspektiv.</p>	<p>En effekt av hög kollektivavtalsäckning är hög grad av arbetsfred. Få arbetsdagar förloras årligen på grund av konflikt på arbetsmarknaden. 2024 sticker dock ut med ett stort antal förlorade arbetsdagar, 45 717 dagar. Majoriteten av dagarna, 35 579, förlorades under avtalsrörelsen i konflikt mellan Vårdförbundet och SKR/Sobona. På lokal nivå förlorades 12 760 dagar i konflikten mellan IF Metall och Tesla.</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
9. Balans mellan arbete och privatliv	<p>1. Ändring i lagen (1988:1465) om ledighet för närståendevård.</p> <p>2. Ändring i lagen (1998:209) om rätt till ledighet av trängande familjeskäl.</p> <p>3. Ändring i föräldraledighetslagen (1995:584).</p> <p>Föräldrar med barn upp till åtta år och vissa arbetstagare som vårdar en närstående svårt sjuk person ges vissa rättigheter vid en begäran om flexibla arbetsformer. Med flexibla arbetsformer avses förändringar av arbetsmönstret såsom distansarbete och flexibel arbetstid. Arbetstagare som begär flexibla arbetsformer omfattas av skydd mot missgynnande. Repressalieförbud införs till skydd för arbetstagare. Ändringarna gäller samtliga lagar ovan och gäller fr.o.m. 2 augusti 2022.</p>	<p>Ändringarna i lagarna i punkt 1–3 syftar till att uppnå jämställdhet mellan könen i fråga om möjligheter på arbetsmarknaden och behandling i arbetslivet genom att göra det lättare för arbetstagare som är föräldrar eller anhörigvårdare att förena arbete och familjeliv.</p>
	4. Flera förbättringar inom föräldraförsäkringen.	4. Den 1 juli 2024 utökades antalet möjliga dubbeldagar i föräldrapenningen och tiden för uttag förlängdes. Samtidigt infördes en möjlighet för föräldrar att överlåta föräldrapenning exempelvis till nära anhöriga. De nya reglerna innebär ett viktigt steg mot en flexiblare och mer jämställd föräldraförsäkring, arbetslinjen och föräldrars makt att utforma sitt eget liv.
10. Hälsosam, säker och välanpassad arbetsmiljö samt dataskydd	1. En god arbetsmiljö för ett förändrat arbetsliv (dir. 2024:56).	<p>1. Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett förslag till en ny arbetsmiljöstrategi för perioden 2026–2030. Syftet är att ange inriktningen för regeringens arbetsmiljöpolitik för de kommande fem åren. Utredningen ska bl.a. analysera genomslaget för den nuvarande arbetsmiljöstrategin med dess fyra delmål och bedöma om delmålen är ändamålsenligt utformade. Delmålen för nuvarande arbetsmiljöstrategi är följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ett hållbart arbetsliv – alla ska kunna, orka och vilja jobba ett helt arbetsliv. – Ett hälsosamt arbetsliv – arbetslivet ska bidra till utveckling och välbefinnande. – Ett tryggt arbetsliv – ingen ska riskera liv eller hälsa på grund av jobbet. – En arbetsmarknad utan brott och fusk. En bristfällig arbetsmiljö ska aldrig vara ett konkurrensmedel.

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	2. Uppdrag till Södertörns högskola att utarbeta en metod för att följa upp effekterna av arbetslivskriminalitet i samhället över tid (A2021/00857).	2. Den 16 januari 2025 gav regeringen Södertörns högskola i uppdrag att utarbeta en metod för att följa upp effekterna av arbetslivskriminalitet i samhället över tid. Högskolan ska lämna en delredovisning av uppdraget senast den 2 juni 2025 och en slutredovisning senast den 1 juni 2026.
	3. Lagen (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet.	3. Den 1 juli 2024 trädde en ny lagstiftning i kraft i syfte att undanröja sekreteshinder mellan vissa myndigheter, dvs. att det ska bli enklare för myndigheterna att dela information mellan varandra. Bland annat ställer lagen krav på att vissa myndigheter ska utbyta sådana uppgifter som behövs för att utföra myndighetsgemensamma kontroller mot arbetslivskriminalitet. Detta väntas bidra till mer effektivitet och träffsäkerhet i arbetet mot arbetslivskriminalitet.
	4. Ändring av uppdrag att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan (A2024/01109).	4. Sju regionala center mot arbetslivskriminalitet har inrättats vid vilka nio myndigheter samverkar. Centren är samlokaliserade med de regionala centren mot organiserad brottslighet. Uppdraget till de samverkande myndigheterna att utveckla en mer långsiktig och effektiv samverkan har förlängts fram t.o.m. den 31 december 2026. Arbetsmiljöverket är samordnande myndighet. I budgetpropositionen för 2025 avsattes dessutom 100 miljoner för myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet.
	5. Uppdrag att utveckla arbetet för en mera träffsäker och riskbaserad tillsyn.	5. I budgetpropositionen för 2025 avsatte regeringen medel för en skärpt och effektivare tillsyn mot dödsolyckor och andra allvarliga arbetsmiljörisker. Ingen ska dö eller skadas till följd av sitt arbete. Arbetsmiljöverket har mot bakgrund av det fått i uppdrag att utveckla sin tillsyn. Myndigheten ska lämna en skriftlig delredovisning i augusti 2025 med en redogörelse för det pågående arbetet.
	6. Från och med den 1 januari 2025 ska nya föreskrifter på arbetsmiljöområdet tillämpas.	6. Arbetsmiljöverket startade ett utvecklingsarbete med regelförnyelse 2016. Syftet är att det ska bli lättare att hitta, förstå och använda reglerna om arbetsmiljö. Ett tydligare och mer tillgängligt regelverk kan bidra till att ingen blir sjuk, skadas eller dör av jobbet.

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
11. Barnomsorg och stöd för barn	1. Uppföljning av Sveriges implementering av den nationella handlingsplanen för den europeiska barngarantin (S2022/01667).	1. Under våren 2024 lämnades den första rapporten som följer upp åtgärderna i den svenska handlingsplanen. De flesta grundläggande samhällstjänsterna är redan kostnadsfria eller subventionerade i hög grad. De åtgärder som finns i handlingsplanen bedöms kunna bidra till att den faktiska tillgången till samhällstjänsterna på sikt kommer att förbättras.
	2. Stärkt tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet.	2. Barn som befinner sig i riskzonen för att dras in i kriminalitet, samt deras familjer, behöver få stöd och hjälp från samhället. För att stärka föräldraskapsstödet har regeringen avsatt 400 miljoner kronor årligen sedan 2023, där 375 miljoner kronor årligen är statsbidrag till kommuner och regioner för förstärkta föräldraskapsstödjande insatser. Under 2025 har ytterligare 5 miljoner avsatt för att i högre utsträckning tillgängliggöra och målgruppsanpassa stödet.
	3. Fritidskort till barn och unga.	3. För att värna barns och ungas tillgång till idrotts- och föreningslivet avser regeringen att införa ett fritidskort. Särskilt barn och unga från ekonomiskt utsatta hushåll ska med fritidskortet få förbättrade möjligheter att delta i fritidsaktiviteter. Fritidskortet väntas införas under 2025 och från 2025 beräknas årligen 792 miljoner kronor avsättas för detta ändamål.
	4. Stöd till idrott för barn och ungdomar i utsatta områden.	4. Regeringen införde 2023 en ny permanent satsning på idrottsverksamhet i utsatta områden, särskilt för barn och unga. Att stärka idrottsrörelsens närvaro i dessa områden kan ge boende en mer aktiv och meningsfull vardag. Utöver de hälsovinster och den sociala gemenskap som föreningsidrotten ger för den enskilde bedömer regeringen att idrotten i sig fyller en viktig funktion i arbetet med att främja integration och i det brottsförebyggande arbetet.
	5. Ny socialtjänstlag	5. Regeringen har beslutat om en proposition till en ny socialtjänstlag där målet är en förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst (prop. 2024/25:89). Barnens rättigheter stärks genom att lagen anpassas till barnkonventionen. Socialtjänsten ska ta hänsyn till barnets åsikter vid bedömningen av vad som är barnets

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		bästa. Barnet har också rätt till information om sina insatser och socialtjänsten ska säkerställa att barnet förstår informationen. Det förtydligas också att socialtjänsten ska främja jämställda levnadsvillkor. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.
12. Socialt skydd	1. Tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget. I syfte att ge stöd till ekonomiskt utsatta barnfamiljer så att de kan klara konsekvenserna av höjda levnadsomkostnader lämnas ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget under perioden 1 juli 2022–30 juni 2025.	1. Tilläggsbidraget lämnas månadsvis med ett belopp om 25 procent av det preliminära bostadsbidraget, dvs. som mest 1 325 kronor per månad. Snittbeloppet beräknas till ca 680 kronor per månad under perioden januari 2025–juni 2025. Under perioden 1 juli 2023–31 december 2024 lämnades tilläggsbidraget i stället med 40 procent av det preliminära bostadsbidraget.
13. Arbetslöshetsförmåner	En inkomstrelaterad arbetslöshetsförsäkring. En ny lag (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring införs. Rätten till arbetslöshetsersättning baseras på inkomster och den som ansöker om ersättning ska uppfylla ett inkomstvillkor. Samma inkomster som har använts för att kvalificera sig för rätt till arbetslöshetsersättning ska användas vid beräkningen av ersättningens storlek. Beräkningen av arbetslöshetsersättningen görs per månad. Arbetslöshetsersättning ska lämnas med olika ersättningsnivåer utifrån tiden som en sökande har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa. Arbetslöshetsersättningen ska även trappas ner under tiden den sökande är arbetslös och ersättningsperiodens längd ska differentieras utifrån sökandens arbetsmarknadsförankring. Den nya lagen och följdändringarna träder i kraft den 1 oktober 2025.	Arbetslöshetsförsäkringen blir en tydligare omställningsförsäkring som stärker arbetslinjen och minskar risken för fusk och fel. För individer, arbetsgivare och arbetslöshetskassor minskar den administrativa bördan. Det skapar förutsättningar för kortare handläggnings- och väntetider. Fler bedöms kvalificera sig för arbetslöshetsersättning.
14. Minimiinkomst	Bättre drivkrafter för egen försörjning Det krävs bättre drivkrafter för att fler ska lämna bidragsberoende och försörja sig själva och genom det minska risken för fattigdom och social utestängning. Regeringen arbetar med flera reformer bl.a. betänkandet Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15), promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell	Syftet med dessa reformer är att ta fram förslag och åtgärder som kan bidra till att öka incitamenten för de som kan arbeta att ta ett arbete och minska långvarigt bidragsberoende.

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	likformighet (Ds 2024:29) och utredningen En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke medborgare (S 2023:12).	
15. Åldersinkomst och ålderspension	1. Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem.	<p>1. För att möta den demografiska utvecklingen har alla pensionsrelaterade åldersgränser i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem höjts. En första höjning av ett fåtal åldersgränser gjordes redan 2020.</p> <p>Under 2022 beslutade riksdagen om ytterligare höjningar som gäller sedan januari 2023. Från och med 2026 kommer samtliga åldersgränser att vara knutna till medellivslängdens utveckling, vilket innebär att de per automatik höjs i takt med att medellivslängden ökar. Höjningen av de pensionsrelaterade åldersgränserna väntas sammantaget bidra till högre inkomstgrundade pensioner och högre ekonomisk standard för pensionärer. Ett ökat arbetskraftsutbud genom ett förlängt arbetsliv är också avgörande för den långsiktiga finansieringen av den offentliga välfärden.</p>
	<p>2. Förstärkningar av ålderspensionärens inkomster (höjningar av garantipension och bostadstillägg, införande av inkomstpensionstillägg och skattesänkningar).</p> <p>Sedan 2020 har flera reformer som inneburit höjningar av olika delar av ålderspensionärens inkomst genomförts. Exempelvis har garantipension och bostadstillägg till pensionärer förstärkts vid flera tillfällen.</p> <p>År 2023 och 2024 har garantipensionen sammantaget ökat med 18,6 procent med anledning av prisindexering vilket kommer fortsätta sänka andelen med låg ekonomisk standard. Skatten på både arbete för äldre och på pension har den 1 januari 2024 respektive den 1 januari 2025 sänkts i syfte att stärka pensionärernas ekonomi.</p>	<p>2. Sedan 2020 har flera reformer som inneburit höjningar av olika delar av ålderspensionärens inkomst genomförts. Exempelvis har garantipension och bostadstillägg till pensionärer förstärkts vid flera tillfällen.</p> <p>Satsningarna syftar till att stärka pensionärernas ekonomi. Reformerna har bidragit till att sänka andelen med låg ekonomisk standard bland personer 65 år eller äldre från 12 procent 2020 till 9 procent 2023. Minskningen är betydligt större för kvinnor än för män.</p>
16. Hälso- och sjukvård	1. Ytterligare medel till regionernas arbete med att förbättra hälso- och sjukvården. 2 miljarder kronor tillförs i sektorsbidrag 2025.	1. De senaste årens ekonomiska situation har slagit hårt mot regionerna. Även om situationen nu förbättrats förväntas det dröja ytterligare innan det ekonomiska läget återhämtat sig helt. Medlen syftar till att stärka regionernas förutsättningar att bedriva en god vård.

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>2. Nationell vårdförmedling.</p> <p>Regeringen har avsatt 125 miljoner kronor under 2024 för nationell vårdförmedling och 250 miljoner kronor för 2025. Regeringen har sex pågående uppdrag för nationell vårdförmedling och samtliga uppdrag ska slutredovisas under första halvåret av 2025. Regeringen planerar att besluta om nya uppdrag för nationell vårdförmedling under 2025.</p>	<p>2. Syftet med satsningen är att korta vårdköerna. Genom nationell vårdförmedlingen ska fler väntande patienter snabbare kunna erbjudas vård hos en annan vårdgivare med kortare väntetider, oavsett var i landet denna vårdgivare finns.</p>
	<p>3. God och nära vård med primärvården som nav. Regeringen avsätter 3 miljarder kronor 2025 och beräknar att motsvarande summa avsätts årligen i syfte att stödja utvecklingen mot en nära och tillgänglig vård med fokus på primärvården. Vidare avsätter regeringen 544 miljoner kronor under 2025 för en förstärkt satsning på en utbyggd primärvård. Regeringen avsätter också 300 miljoner kronor för primärvård på landsbygder 2025.</p>	<p>3. Satsningen syftar till att öka tillgängligheten till primärvården i hela landet, säkra kompetensförsörjningen, stärka samverkan mellan olika delar av hälso- och sjukvårdssystemet och stärka det förebyggande och rehabiliterande arbetet i hälso- och sjukvården.</p>
	<p>4. Stärkt beredskap inom hälso- och sjukvården. Cirka 1,73 miljarder kronor har avsatts för 2025 till arbete inom hälso- och sjukvårdens beredskap och civilt försvar.</p>	<p>4. Medlen ska bl.a. användas för att finansiera åtgärder som stärker hälso- och sjukvårdens beredskap och motståndskraft samt förmåga att hantera höjd beredskap och då ytterst krig. Medlen ska även bl.a. finansiera myndigheters och statliga bolagsverksamhet avseende civilt försvar och beredskap, statsbidrag för att vidareutveckla och stärka hälso- och sjukvårdens beredskap och motståndskraft, samt till sjukvårdens säkerhet i kris och krig.</p>
	<p>5. Jämlik ambulanssjukvård.</p> <p>Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag (S2024:01310) att kartlägga och lämna förslag på åtgärder för att skapa en trygg arbetsmiljö för ambulanspersonal. Utifrån kartläggningen ska Socialstyrelsen identifiera och lämna förslag på åtgärder för att skapa en trygg arbetsmiljö och motverka att ambulanspersonal utsätts för hot och våld. Uppdraget kommer slutrapporteras den 30 maj 2025.</p>	<p>5. Syftet med uppdraget är att få en samlad bild över hur hot och våld mot ambulanspersonal ser ut för att utifrån det kunna identifiera åtgärder för att förbättra ambulanspersonalens arbetsmiljö.</p>
	<p>6. Nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvård. Regeringen har avsatt 77 miljoner kronor för 2024 och 123 miljoner kronor för 2025 för att bidra till att genomföra en nationell digital infrastruktur.</p>	<p>6. Syftet är att förbättra patientsäkerheten genom att säkerställa att rätt information om patienten finns tillgänglig i varje vårdssituation liksom att bidra till att minska den administrativa bördan för hälso- och sjukvårdens medarbetare.</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	7. Stärka cancer- och barncancervården. Regeringen avsätter under 2025 drygt 1 miljard kronor för att ytterligare stärka och utveckla cancervården. Av medlen är 50 miljoner kronor öronmärkta för arbete för att utrota livmoderhalscancer.	7. Medlen syftar till att genomföra en ambitionshöjning inom cancervården och barncancervården samt för att uppdatera den nationella cancerstrategin, som även ska innefatta barn och unga. Riktade satsningar har vidtagits för att stärka en jämlik tillgång till vård över hela landet.
	8. Jämställd vård, kvinnors hälsa och förlossningsvård. Regeringen avsätter 1,6 miljarder kronor år 2025 för området.	8. Medlen ska användas för att stärka jämställd vård, kvinnors hälsa och förlossningsvård. Det behövs ett fortsatt fokus på kvinnors hälsa när det gäller en jämlik och tillgänglig hälso- och sjukvård för tillstånd och sjukdomar som främst drabbar kvinnor och flickor samt förlossningsvård och vård för sexuell och reproduktiv hälsa. Ett led i detta handlar om att skapa tydliga vårdkedjor och att säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig utifrån flickors och kvinnors olika behov.
	9. Regeringen avsätter 7,5 miljarder kronor 2025 för att korta vårdköerna, stärka tillgängligheten och öka vårdkapaciteten.	9. Medlen är prestationsbaserade och betalas bl.a. ut genom förordningen (2024:1252) om statsbidrag till regioner för stärkt tillgänglighet och ökad vårdkapacitet inom den specialiserade hälso- och sjukvården. Genom förordningen ökar förutsägbarheten och långsiktigheten för regionerna. Regeringen har också aviserat att man avsätter 500 miljoner kronor för att genomföra de förslag om att korta vårdköerna som utredningen Behovsstyrd vård (S2024:05) presenterade i januari 2025.
	10. Åtgärder för att stärka och utveckla det nationella arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Regeringen gav Folkhälsomyndigheten i uppdrag (S2023/02102) att genomföra insatser för att bidra till spridning och implementering av den nationella strategin respektive den nationella handlingsplanen för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Uppdraget delredovisades den 1 februari 2024 och slutredovisades den 1 februari 2025.	10. Regeringen genomför åtgärder för att stärka och utveckla arbetet med SRHR. Handlingsplanen stödjer genomförandet av den nationella SRHR-strategin och utgör en gemensam plattform för SRHR-arbetet i Sverige under perioden 2023–2033. Arbetet bidrar till stärkt samordning och målfokus i arbetet med SRHR.
	11. Psykisk hälsa 11 a) Strategi för psykisk hälsa 11 b) Överenskommelser med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om psykisk hälsa och suicidprevention samt	11 a). Regeringen presenterade i januari 2025 en ny tioårig nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention (skr. 2024/25:77). Som komplement till strategin presenterade regeringen även en handlingsplan med

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri.</p>	<p>prioriterade insatser samt ett uppdrag till ca 27 myndigheter att stödja samordningen, genomförandet och uppföljningen av strategin. En ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention bedöms kunna ge stärkt samordning och målfokus i arbetet för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid i samhället.</p> <p>11 b.) För att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid satsade regeringen drygt 1,6 miljarder kronor under 2024 och satsar 1,6 miljarder kronor under 2025 för att stärka och utveckla arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention i kommuner och regioner.</p>
<p>17. Inkludering av personer med funktionsnedsättning</p>	<p>1. Nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken.</p> <p>I budgetpropositionen för 2025 aviserar regeringen att beredningen av en ny nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken ska påbörjas. Handlingsplanen bedöms kunna beslutas under 2026 och är tänkt att gälla för andra halvan av regeringens strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031. Regeringen har gett Myndigheten för delaktighet i uppdrag (S2024/02156) att ta fram ett förslag till nationell handlingsplan.</p>	<p>1. Syftet med handlingsplanen är att ta steg mot uppfyllandet av det nationella målet för funktionshinderspolitiken, som är att, med utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.</p>
	<p>2. Nationellt kompetenscentrum för frågor om intellektuell funktionsnedsättning och autism.</p>	<p>2. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag (S2025/00165) att förbereda inrättandet av ett nationellt kompetenscentrum för frågor om intellektuell funktionsnedsättning och autism. Syftet med kompetenscentrumet är att stärka förutsättningarna för ett verksamhetsnära arbete med syfte ge stöd i frågor och bidra till att höja kunskapen om funktionsnedsättningar hos ledning och personal som företrädesvis arbetar i bostad med särskild service för vuxna eller för barn och unga eller i verksamhet med korttidsvistelse enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Socialstyrelsen fick 7 miljoner kronor för uppdraget som redovisades den 7 april 2025.</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>3. Genomförande av tillgänglighetsdirektivet.</p> <p>I Sverige har Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet) genomförts genom lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet samt genom förordningen (2023:676) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet. Lagen träder i kraft den 28 juni 2025.</p> <p>Regeringen har beslutat att avsätta 87,5 miljoner kronor till marknadskontroll- och tillsynsmyndigheterna under 2025 för myndigheternas förberedelser och genomförandet av tillgänglighetsdirektivet.</p>	<p>3. Syftet med ändringarna är att göra fler produkter och tjänster tillgängliga för fler i samhället.</p>
18. Långvarig vård och omsorg	1. En fast omsorgskontakt.	<p>1. Sedan den 1 juli 2022 är landets kommuner skyldiga att erbjuda alla som har hemtjänst en fast omsorgskontakt om det inte bedöms vara uppenbart obehövt. Den fasta omsorgskontakten ska bidra till den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när hemtjänstinsatser verkställs. Regeringen avser utöka skyldigheten att erbjuda en fast omsorgskontakt till även dem som bor på särskilda boenden enligt socialtjänstlagen. Ambitionen är att lagändringen ska träda i kraft 1 juli 2026.</p>
	2. Äldreomsorgslyftet.	<p>2. Äldreomsorgslyftet innebär att ny och befintlig personal ges möjlighet att genomgå utbildning till bl.a. vårdbiträde eller undersköterska samt genomgå ledarskapsutbildning för första linjens chefer på betald arbetstid. Från 2024 kan medel även användas för validering av kunskap till undersköterskor och för språkkunskaper i svenska, minoritetsspråken och teckenspråk. Kompetenssatsningen fortsätter under 2025 och vidgas till att stärka kompetensen i det svenska språket inom äldreomsorgen.</p>
	3. Stärkt kunskapsstyrning för äldreomsorgen.	<p>3. Regeringen avser att satsa 100 miljoner kronor årligen under 2025–2027 för de regionala samverkans- och stödstrukturernas (RSS) arbete med att stödja kommunerna för en äldreomsorg</p>

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet och med fokus på vård och omsorg för personer som har en demenssjukdom.
	4. Språkrav för personal i äldreomsorgen.	4. Regeringen tog emot betänkandet Ett språkrav för språkutveckling i december 2024 som nu är på remiss till den 4 april (SOU2024:78). Utredningen föreslår bl.a. att det införs ett språkrav i socialtjänstlagen som handlar om att socialnämnden och verksamhet som utför en kommuns uppgifter, ska arbeta för att den personal som genomför insatser i socialtjänstens omsorg om äldre har en nivå av kunskaper i svenska språket som är relevant för insatserna.
	5. Satsning på stärkt stöd till anhöriga. Regeringen tog i augusti 2024 emot betänkandet Stärkt stöd till anhöriga – Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU 2024:60). I betänkandet lämnas ett flertal förslag för att stärka stödet till anhöriga. Betänkandet har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet. Regeringen föreslår att det satsas 150 miljoner kronor på stärkt anhörigstöd för 2026 och 300 miljoner kronor från 2027 och framåt.	5. Syftet med satsningen är att förbättra, stärka och vidareutveckla stöd till anhöriga, såväl vuxna som barn.
	6. Utvecklad nationell demensstrategi 2025–2028 (S2025/00121).	6. För att möta utmaningar samt tillvarata nya kunskaper och möjligheter, presenterade regeringen en utvecklad demensstrategi 21 januari 2025. Den utvecklade strategin syftar till att tydliggöra områden inom vården och omsorgen som är av särskild betydelse för personer som har en demenssjukdom, lyfta fram behov av utveckling och följa den utvecklingen. Utvecklingsområdena innefattar bl.a. kunskap, förebyggande insatser, behovsanpassad hälso- och sjukvård samt anhöriga.
	7. Satsningar på välfärdsteknik i äldreomsorgen.	7. Välfärdsteknik kan stärka äldreomsorgen och öka äldres livskvalitet. Regeringen har därför vidtagit flera åtgärder i syfte att öka användningen av välfärdsteknik. Under 2024 har Kompetenscenter Välfärdsteknik som tillhör Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) fått 20 miljoner kronor. Regeringen har tillsatt en utredning (S2023:11) som bl.a. ska lämna förslag som syftar till att personer

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		<p>med nedsatt beslutsförmåga ska kunna ta del av välfärdsteknik på samma villkor som andra. Uppdraget redovisades den 1 april 2025. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag (S2024/00641) att kartlägga och analysera lokala erfarenheter av välfärdstekniker i äldreomsorgen. Uppdraget ska redovisas senast 1 september 2025.</p> <p>Den 1 mars 2024 trädde en lagändring i kraft för att förtydliga möjligheten att använda välfärdsteknik inom hemtjänsten och särskilda boendeformer för äldre.</p>
19. Boende och stöd för hemlösa	1. Nationell hemlöshetsstrategi (S2022/03255).	1. Regeringen beslutade i juli 2022 om en nationell hemlöshetsstrategi för 2022–2026. Målet med strategin är att hemlöshet ska förebyggas, ingen ska bo eller leva på gatan, metoden Bostad först ska införas nationellt och att det sociala perspektivet i samhällsplaneringen ska stärkas.
	2. Bostad först.	2. För att stärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet har regeringen riktat ett flerårigt statsbidrag under strategiperioden för att förstärka och implementera metoden Bostad först.
	3. Avhysningsförebyggande arbete.	<p>3. Kronofogdemyndigheten har fått i uppdrag (Fi2022/00714) att verka för att ett avhysningsförebyggande samarbete etableras mellan socialtjänst och hyresvärdar i samtliga kommuner. På sikt är målet att samverkan ska bidra till färre avhysningar och till att minska antalet avhysningar som berör barn. Uppdraget ska slutredovisas i myndighetens årsredovisning för 2024.</p> <p>Socialstyrelsen har fått i uppdrag (S2024/01823) att i nära dialog med kommunerna stötta dem i deras arbete för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer. I uppdraget ingår även att lämna förslag på åtgärder för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer. Uppdraget ska delredovisas senast den 2 december 2025 och slutredovisas senast den 31 maj 2027.</p>
20. Väsentliga tjänster	Nationell plan för transportinfrastrukturen.	Regeringen beslutade i juni 2022 om att fastställa en ny nationell, trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033. Planen ska bl.a. bidra till att uppfylla transportpolitikens övergripande mål som är att säkerställa en

Pelarprincip	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet. Riksdagen beslutade, i enlighet med regeringens förslag, i december 2024 om nya, ökade, ekonomiska ramar för perioden 2026–2037. Regeringen planerar att fastställa en ny nationell, trafikslagsövergripande plan för perioden 2026–2037 under nästa år.

Bilaga 4 Rapportering om de globala målen för hållbar utveckling: beskrivning av huvudsakliga framåtsiktande åtgärder och deras beräknade påverkan

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
1. Ingen fattigdom	1. Utredning om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (SOU 2021:101).	1. Utredningen föreslår bl.a. att nya inkomstunderlag, baserade på uppgifter i de månatliga arbetsgivardeklarationerna, ska införas för beräkning av bostadsbidrag och betalningsskyldighet för underhållsstödet. För hushåll som får bostadsbidrag bedöms detta kunna minska återkraven med mer än 90 procent – vilket skulle minska risken för skuldsättning hos barnfamiljer och unga. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma med förslag.
	2. Höjt underhållsstöd och höjd inkomstgräns i bostadsbidraget.	2. Bostadsbidragets inkomstgränser och underhållsstödet har höjts i flera steg de senaste åren. Förmånerna är träffsäkra och betalas i stor utsträckning ut till barnfamiljer med låga inkomster. Bland ensamstående, särskilt utrikesfödda, kvinnor med barn är risken för ekonomisk utsatthet särskild hög. I augusti 2022 höjdes underhållsstödet ytterligare till barn som är sju t.o.m. tio år, med 150 kronor till 1823 kronor per månad, vilket innebär en förstärkning av ekonomin för föräldrar som mottar stödet. Många barn med låg ekonomisk standard lever i dessa hushåll och gynnas av förstärkningen.
	3. Tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget.	3. I syfte att ge stöd till ekonomiskt utsatta barnfamiljer så att de kan klara konsekvenserna av höjda levnadsomkostnader lämnas ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget under perioden 1 juli 2022–30 juni 2025. Tilläggsbidraget lämnas månadsvis med ett belopp om 25 procent av det preliminära bostadsbidraget, dvs. som mest 1 325 kronor per månad. Under perioden 1 juli 2023–31 december 2024 lämnades tilläggsbidraget med 40 procent av det preliminära bostadsbidraget.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>4. Förstärkningar av ålderspensionärens inkomster (höjningar av garantipension och bostadstillägg, införande av inkomstpensionstillägg och skattesänkningar).</p> <p>Sedan 2020 har flera reformer genomförts som inneburit höjningar av olika delar av ålderspensionärens inkomst. Exempelvis har garantipension och bostadstillägg till pensionärer förstärkts vid flera tillfällen.</p> <p>År 2023 och 2024 har garantipensionen sammantaget ökat med 18,6 procent med anledning av prisindexering vilket kommer fortsatt sänka andelen med låg ekonomisk standard. Skatt på både arbete för äldre och på pension har den 1 januari 2024 respektive den 1 januari 2025 sänkts i syfte att stärka pensionärernas ekonomi.</p>	<p>4. Satsningarna syftar till att stärka pensionärernas ekonomi. Reformerna har bidragit till att sänka andelen med låg ekonomisk standard bland personer över 65 år från 12 procent 2020 till 9 procent 2023. Minskningen är betydligt större för kvinnor än för män.</p>
	<p>5. Nationell hemlöshetsstrategi (S2022/03255).</p>	<p>5. Strategin gäller för perioden 2022–2026 och omfattar förebyggande arbete, åtgärder mot akut hemlöshet och vägen till ett eget boende som ett sätt att motverka social och strukturell hemlöshet.</p>
	<p>6. Bättre drivkrafter för egen försörjning</p>	<p>6. Det krävs bättre drivkrafter för att fler ska lämna bidragsberoende och försörja sig själva och genom det minska risken för fattigdom och social utestängning. Regeringen arbetar med flera reformer, bl.a. betänkandet Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15), promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29) och utredningen En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och ickemedborgare (S 2023:12). Syftet med dessa reformer är att ta fram förslag och åtgärder som kan bidra till att öka incitamenten för arbete och minska långvarigt bidragsberoende.</p>
	<p>7. Höjda ersättningar för personer med sjuk- och rehabiliteringspenning i särskilda fall.</p>	<p>7. Från och med den 1 januari 2025 har sjuk- och rehabiliteringspenningen i särskilda fall höjts från 160 kronor till 230 kronor per dag. Samtidigt höjdes även det kompletterande boendetillägget med 1 700 kronor per månad och barnstillägget för hushåll med barn med 500 kronor per barn, upp till 3 barn. Förstärkningen rör en särskilt utsatt grupp som på grund av nedsatt arbetsförmåga har små ekonomiska marginaler.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>8. Ökat stöd för återgång i arbete och vid långa sjukskrivningar.</p> <p>Från och med 2025 tillförs drygt 100 miljoner kronor för att förbättra stödet för återgång i arbete.</p> <p>Försäkringskassan har fått i uppdrag (S2023/03241) att ge fler personer med aktivitetsersättning arbetsförberedande eller arbetslivsinriktade insatser.</p> <p>Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har också fått i uppdrag (S2023/03241) att ta tillvara arbetsförmåga hos långtidssjukskrivna.</p>	<p>8. Syftet med satsningarna är att stärka stödet för återgång i arbete och vid långa sjukskrivningar. Det handlar bl.a. om att stärka Försäkringskassans arbete med att följa upp arbetsgivares planer för återgång i arbete samt stärka samordningen av rehabiliteringsinsatser.</p>
2. Ingen hunger	<p>1. En strategisk plan för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken genomförs under perioden 2023–2027 och har en budget på drygt 60 miljarder kronor (LI2024/00833).</p>	<p>1. Den strategiska planen förväntas under perioden 2023–2027 bidra till att förbättra den hållbara utvecklingen av jordbruk, livsmedel och landsbygdsområden.</p>
	<p>2. Under året har det inom den gemensamma jordbrukspolitiken betalats ut ca 12,3 miljarder kronor, bl.a. för att stärka jordbrukarnas inkomster, miljö- och klimatinsatser inom jordbruket och för att stimulera investeringar, innovationsarbete och kompetensutveckling. Huvudsakliga stödmottagare var jordbruksföretag.</p>	<p>2. Stöden inom den gemensamma jordbrukspolitiken har under året bl.a. bidragit till skäligen inkomster för jordbrukarna, ett hållbart och konkurrenskraftigt jordbruk, stärkt miljö- och klimatarbete inom jordbruket, förbättrad djurvälstånd och förnying av jordbrukarkären.</p>
	<p>3. Regeringen har gett Socialstyrelsen och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell strategi inom allergiområdet (S2024/00482). I uppdraget ingår bl.a. att kartlägga ansvarsfördelning mellan myndigheter och identifiera samordningsbehov mellan området matallergi samt området IgE-förmedlad allergi samt ytterligare områden som identifieras inom ramen för uppdraget, att formulera övergripande mål som främjar och tydliggör allergivården utifrån ett patientperspektiv och att ta fram ändamålsenligt kunskapsstöd.</p>	<p>3. En hållbar livsmedelskonsumtion ger på sikt förutsättningar för bättre hälsa utan att det går ut över miljö, ekonomi eller skapar orättvisor i samhället.</p>
	<p>4. Regeringen har fortsatt arbetet som syftar till att företag ska kunna växa längs hela den blå värdekedjan, från fisket och vattenbruket till beredningsindustrin samt samtliga förädlingssteg till marknad och konsument. Den svenska beredskapen ska beaktas och genom en kombination av landsbygds- och infrastrukturpolitik ska förutsättningarna förbättras för att kunna landa, odla och bereda fisk.</p>	<p>4. Arbetet förväntas leda till att mer av fångsterna ska kunna landas i svenska hamnar och beredas i Sverige för humankonsumtion.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	5. Regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag att sammanställa och sprida kunskap om mat och måltiders betydelse för att motverka ohälsa hos äldre personer (S2024/01012). Kunskapsstöden ska vara riktade till personal och beslutsfattare inom äldreomsorgen. Livsmedelsverket ska i samarbete med organisationer på äldreområdet ta fram och sprida informationsmaterial om maten och måltidens betydelse för att främja hälsa och motverka ohälsa, riktat till äldre personer. Informationsmaterialet ska också tillgängliggöras på de nationella minoritetsspråken.	5. Uppdraget förväntas bidra till minskade risker för undernäring och bidra positivt till äldres psykiska och fysiska hälsa.
3. God hälsa och välbefinnande	1. Hälsöfrämjande och förebyggande insatser för att uppnå en god folkhälsa.	1. För att främja barns och ungas hälsa har Socialstyrelsen i uppdrag (S2023/02379) att tillsammans med berörda myndigheter ta fram ett nationellt hälsoprogram för barn och unga t.o.m. 20 års ålder. Programmet ska bl.a. främja barns och ungas hälsa och utveckling förebygga ohälsa. Vidare har Socialstyrelsen i uppdrag (S2023/01608) att stödja och stimulera barnhälsovårdens arbete med hembesöksprogram inom områden med socioekonomiska utmaningar. För utökade hembesöksprogram avsatte regeringen 50 miljoner kronor under 2023 och avsätter 100 miljoner kronor under 2024. Från och med 2025 planeras 200 miljoner kronor avsättas årligen för detta ändamål.
	1a) Fritidskort. För att värna barns och ungas tillgång till en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra avser regeringen att införa ett fritidskort, med lansering 2025. Satsningen uppgår till ca 790 miljoner kronor. Denna åtgärd bidrar även till uppfyllandet av mål 10.	1a) Införandet av ett fritidskort främjar fysisk aktivitet och motverkar stillasittande. Familjens ekonomi ska inte vara avgörande för om barn kan delta i fritidsaktiviteter. Särskilt barn och unga från ekonomiskt utsatta hushåll ska med fritidskortet få förbättrade möjligheter att delta i fritidsaktiviteter. Barn och unga med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd ska uppmärksammas så att fritidskortet kommer dem till godo i lika stor utsträckning som för andra barn och unga. Fritidskortet väntas införas under 2025 och från 2025 beräknas årligen 792 miljoner kronor för detta ändamål.
	1 b) Fysisk aktivitet på recept. Regeringen har avsatt medel från 2023 och framåt för att utveckla användningen av Fysisk Aktivitet på recept (FaR) Satsningen uppgår	1 b) Satsningen på Fysisk Aktivitet på recept (FaR) främjar fysisk aktivitet och återgång till arbetslivet bland sjukskrivna. Regeringen avsatte 50 miljoner kronor under 2023 för att utveckla användningen

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	till 100 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2025.	av FaR samt avsätter 75 miljoner kronor under 2024 och 100 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2025 för detta ändamål.
	1 c) Idrott i utsatta områden Regeringen införde 2023 en ny satsning på idrottsverksamhet i utsatta områden, särskilt för barn och unga. Satsningen är permanent och uppgår till 100 miljoner kronor per år.	1 c) Reformen bedöms främja fysisk aktivitet i grupper med sämre hälsa, och bidrar därmed till att öka jämlikheten i hälsa.
	1 d) Åtgärder för att bryta och förebygga ofrivillig ensamhet och isolering. Regeringen har gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag (S2023/01137) att ta fram en nationell strategi för att motverka ensamhet som presenterades den 28 februari 2025. Regeringen har även gett Socialstyrelsen i uppdrag (S2023/00676) att fördela medel till kommuner för att öka eller utveckla befintliga s.k. äldresamtal eller hälsosamtal genom vilka kommuner och regioner söker upp äldre för att diskutera den enskildes livssituation. Från och med 2024 avsätts 100 miljoner kronor årligen i detta syfte.	1 d) Regeringen har genomfört ett flertal insatser och åtgärder med syfte att stärka gemenskap och utveckla arbetet för att bryta och förebygga ofrivillig ensamhet och isolering.
	2. Psykisk hälsa 2.a Strategi för psykisk hälsa Regeringen presenterade i januari 2025 en ny tioårig nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention (Skr. 2024/25:77). Som komplement till strategin presenterade regeringen även en handlingsplan med prioriterade insatser samt ett uppdrag till ca 27 myndigheter att stödja samordningen, genomförandet och uppföljningen av strategin.	2a) En ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention bedöms kunna ge stärkt samordning och målfokus i arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid i samhället.
	2 b) Överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om psykisk hälsa och suicidprevention samt ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri.	2 b) För att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid satsade regeringen drygt 1,6 miljarder kronor under 2024 och satsar 1,6 miljarder kronor under 2025 för att stärka och utveckla arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention i kommuner och regioner.
	3. SRHR Åtgärder för att stärka och utveckla det nationella arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Regeringen gav Folkhälsomyndigheten i uppdrag (S2023/02102) att genomföra insatser för att bidra till spridning och implementering av den nationella strategin respektive den nationella handlingsplanen	3. Regeringen genomför åtgärder för att stärka och utveckla arbetet med SRHR. Handlingsplanen stödjer genomförandet av den nationella SRHR-strategin och utgör en gemensam plattform för SRHR-arbetet under perioden 2023–2033. Arbetet bidrar till stärkt samordning och målfokus i arbetet med SRHR.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Uppdraget delredovisades den 1 februari 2024 och slutredovisades den 1 februari 2025.	
	<p>4. Arbeta mot Antimikrobiell resistens (AMR).</p> <p>Regeringen förlängde i december 2023 den nationella strategin för arbetet mot antibiotikaresistens (S2023/03149) som sträcker sig t.o.m. 2025. Regeringen har gett ett 20-tal myndigheter i uppdrag att ingå i en nationell samverkansfunktion som även involverar ickestatliga aktörer. Under 2024 har Statskontoret (S2024/01259) respektive samverkansfunktionen (S2020/09284) haft i uppdrag att utvärdera nuvarande arbete och komma med förbättringsförslag inför en ny strategi. Myndigheterna i samverkansfunktionen genomför en rad aktiviteter utifrån en gemensam handlingsplan, där bl.a. Sveriges omfattande satsningar på forskning och innovation ingår.</p> <p>Regeringen tillsatte 2024 en ambassadör för global hälsa med placering på Utrikesdepartementet. Ambassadören har också till uppgift att arbeta med AMR. Arbeta pågår för att implementera EU:s rådsrekommendation från 2023 om antibiotikaresistens. Under 2024 deltog Sverige aktivt i förberedelserna inför Generalförsamlingens särskilda högnivåmöte om antibiotika där en deklaration antogs. Vidare stod Sverige värd för ett möte inom Global Leaders Group on AMR. Sverige prioriterar även frågan inom ramen för Nordiska Ministerrådet genom att ministrarna i Nordiska Ministerrådet beslutade en tvärasektoriell deklaration om AMR-arbetet.</p>	<p>4. Syftet med satsningarna är att utveckla arbetet med att bromsa uppkomst och spridning av antibiotikaresistens samt att förebygga och hantera dess konsekvenser.</p>
	<p>5. Satsningar för utvecklad och förbättrad cancervård.</p> <p>Av budgetpropositionen för 2025 framgår att regeringens direkta bidrag till cancervårdens utveckling omfattar drygt 1 miljard kronor under 2025. Dessa medel ska gå till att utveckla och förbättra cancervården för barn och vuxna. Av medlen är 50 miljoner kronor öronmärkta för arbetet för att utrota livmoderhalscancer.</p>	<p>5. Medlen syftar till att genomföra en ambitionshöjning inom cancervården och barncancervården samt till att uppdatera den nationella cancerstrategin, som även ska innefatta barn och unga. Syftet med överenskommelsen är att cancervården ska bli mer jämlik och effektiv med kortare väntetider.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>Regeringen slöt en överenskommelse med SKR i januari 2025 vid namn ”Jämlig och effektiv cancervård med kortare väntetider 2025” (S2025/00104). Insatserna i överenskommelsen delas in i fyra områden som motsvarar den nationella cancerstrategin och EU:s cancerplan: Prevention och tidig upptäckt, Tillgänglig och god vård med mera, med fokus på patienten</p> <p>Kunskapsutveckling, kompetensförsörjning och forskning samt Tillgång till och användning av medicinska teknologier.</p> <p>Till varje område kopplas ett antal insatser som ska genomföras under 2025. Bland annat omfattar överenskommelsen riktade insatser kopplade till prevention, rehabilitering och tillgång till nya teknologier. Överenskommelsen uppgår 2025 till 817 miljoner kronor.</p> <p>I november 2024 överlämnade den utredning som uppdragits att ta fram ett förslag till en uppdaterad nationell cancerstrategi sitt förslag till regeringen (S2024/02100). Förslaget remitterades fram till den 17 mars 2025 och planeras färdigställas under 2025.</p>	
	<p>6. Sällsynta hälsotillstånd. Regeringen har gett Socialstyrelsen ett uppdrag (S2024/00038) att ta fram ett förslag på en nationell strategi för sällsynta hälsotillstånd.</p>	<p>6. Regeringen har gett Socialstyrelsen ett uppdrag att ta fram ett förslag på en nationell strategi för sällsynta hälsotillstånd. Socialstyrelsens förslag till strategi ska syfta till att stärka patienternas tillgång till en jämlig hälso- och sjukvård av god kvalitet och särskilt uppmärksamma de utmaningar och behov som patienter med sällsynta hälsotillstånd möter i kontakt med hälso- och sjukvården. Fokus ska även vara att tydliggöra samordnande och kunskapsspridande funktioner.</p>
	<p>7. God och nära vård med primärvården som nav. Sedan 2020 avsätter regeringen årligen 3 miljarder kronor för omställningen till en nära vård med primärvården som nav. Under 2024–2026 görs även en förstärkt satsning på en utbyggd primärvård, om totalt nästan 1 miljard kronor, fördelat över de tre åren. Under perioden 2023–2025 har regeringen även avsatt 300 miljoner kronor per år för primärvård på landsbygden.</p>	<p>7. Satsningen syftar till att öka tillgängligheten till primärvården i hela landet, säkra kompetensförsörjningen, stärka samverkan mellan olika delar av hälso- och sjukvårdssystemet samt att stärka det förebyggande och rehabiliterande arbetet i hälso- och sjukvården.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>8. Jämställd vård, kvinnors hälsa och förlossningsvård.</p> <p>För 2025 avsätts 1,6 miljarder kronor för en jämlik och tillgänglig förlossningsvård samt insatser för kvinnors hälsa. Inom ramen för satsningen har regeringen gett Socialstyrelsen flera uppdrag, bl.a. att ta fram förslag till en nationell plan för förlossningsvården (S2023/00406), uppdrag att nationellt samordna, stödja och följa upp arbetet med en stärkt mödrahälsovård, förlossningsvård, hälso- och sjukvård för flickors och kvinnors hälsa och vård för personer som har utsatts för sexuellt våld (S2025/00314). Inom området har regeringen även gett uppdrag till Folkhälsomyndigheten, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, Inspektionen för vård och omsorg och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Regeringen har vidare, för statens räkning, ingått årliga överenskommelser med SKR inom området förlossningsvård och kvinnors hälsa.</p>	<p>8. Syftet med satsningarna är att göra mödrahälsovården, förlossningsvården och vården för flickor och kvinnor mer personcentrerad, jämlik och tillgänglig samt att öka kunskapen om sjukdomar som främst drabbar kvinnor och flickor.</p>
4. God utbildning för alla	<p>1. Sedan den 1 januari 2023 finns ett nytt omställningsstudiestöd som syftar till att förbättra förutsättningarna för vuxna att finansiera studier och därigenom stärka deras framtida ställning på arbetsmarknaden. Stödet har sökts i högre utsträckning än förväntat, vilket bidragit till långa handläggningstider hos den utbetalande myndigheten Centrala studiestödsnämnden (CSN). Propositionen Ett effektivare omställningsstudiestöd (prop. 2023/24:168) beslutades 2024 och innebär bl.a. att bestämmelserna för omställningsstudiestödet förenklas, vilket kommer att förkorta handläggningstiderna.</p>	<p>1. Omställningsstudiestödet har sökts av betydligt fler än förväntat. Stödet leder till fler nya och återvändande studerande. Att den sökta utbildningen måste stärka den enskildes ställning på arbetsmarknaden säkerställer kopplingen till efterfrågade kompetenser. Stödet kommer att fortsätta byggas ut successivt fram till 2026. De regelförenklingar som införts kommer att leda till att fler kommer att kunna få sina ansökningar om stöd behandlade snabbare.</p>
	<p>2. Regeringen följer eventuella behov av förändringar i det offentligfinansierade utbildningsutbudet med anledning av det nya omställningsstudiestödet. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) att en utredning ska tillsättas för att uppnå ett effektivt resursutnyttjande och ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av högskoleutbildning. Regeringen har</p>	<p>2. Eftersom stödet kan ges med lägre studietakt och under en kortare tid än det reguljära studiemedlet, möjliggör det också för andra typer av flexibla utbildningar. Kartläggningen av utbildningsutbudet är en del av arbetet med att säkerställa att det finns ett relevant kursutbud för studenter med omställningsstudiestöd.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	även tidigare under 2024 anställt en utredare som ska biträda Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) med att lämna förslag på hur resurstilldelningssystemet kan anpassas så att ett relevant och flexibelt utbud av kurser och program av hög kvalitet riktade till yrkesverksamma ska öka. Utredaren ska lämna sina förslag i april 2025.	
	3. En fortsatt satsning genomförs genom statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning inom komvux (regionalt yrkesvux), där anslaget ökas med 594 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg. omr.16.	3. Regionalt yrkesvux har byggts ut kraftigt de senaste åren. Ett omfattande statligt stöd till kommunerna är fortsatt nödvändigt för att kunna möta behoven på arbetsmarknaden och för att stärka integrationen av utrikes födda. Inte minst har satsningen på kombinationsutbildningar, som innebär att yrkesutbildning kombineras med sfi eller svenska som andraspråk, gjort det möjligt för fler utrikes födda att få en sammanhållen språk- och yrkesutbildning som leder till arbete.
	4. I budgetpropositionen för 2025 har regeringen skjutit till ytterligare resurser till det s.k. särskilda utbildningsstödet i syfte att underlätta för studier på folkhögskola för personer med funktionsnedsättning. För 2025 handlar det om 25 miljoner kronor och för 2026 och 2027 beräknas 30 miljoner per år. (prop. 20/24:1, utg. omr. 17)	4. Folkhögskolan som utbildningsform fyller en viktig funktion i det svenska utbildningssystemet för såväl individers möjligheter till utbildning som för samhällets behov av kompetensförsörjning. Viktiga målgrupper för folkhögskolan är t.ex. utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och personer med kort utbildning.
	5. Yrkesvuxutredningen (dir. 2023:110) har bl.a. föreslagit en reformerad lärlingsutbildning. Pilotverksamheten pågår med en ny form av yrkesutbildning på gymnasial nivå med utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan. Utredningen Fler vägar till arbetslivet (dir. 2022:74) har bl.a. lämna förslag om nya valbara gymnasiala yrkesutbildningar som kan ge elever en snabbare etablering på arbetsmarknaden.	5. Yrkesvuxutredningens förslag syftar bl.a. till att stärka kopplingen mellan vuxenutbildning och arbetsliv, öka nyttjandet av medel till utbildning och höja utbildningens kvalitet. Pilotverksamheten kan ge värdefulla erfarenheter och insikter. Syftet med utredningen Fler vägar till arbetslivet är att det i gymnasieskolan ska finnas flera vägar till arbetslivets förslag som tar hänsyn till behoven på arbetsmarknaden, elevers olika förutsättningar för lärande och att många elever inte är redo att göra sitt yrkesval redan i årskurs nio.
	6. Skickliga lärare är avgörande för elever med svagare studiebakgrund. Därför har regeringen avsatt 570 miljoner kronor per år under 2024–2026 (prop. 20/24:1, utg. omr. 16) för statsbidrag till huvudmän för förskoleklasser och grundskolor med socioekonomiska utmaningar (förordningen 2021:316)	6. Bättre arbetsmiljö och större attraktivitet att arbeta som lärare i utsatta områden.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	7. Regeringen tar steg för att införa en tioårig obligatorisk skola (prop. 2024/25:143). Förändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och gäller första gången för utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.	7. En sammanhållen skolgång med en mer strukturerad undervisning från början. Detta kommer att stärka fokus på tidig läs- och skrivundervisning samt grundläggande färdigheter i matematik.
	8. Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden har i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) lämnat förslag om ett reformerat betygssystem. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.	8. Rättvisande betyg och motverkad betygsinflation.
	9. Regeringen har inrättat ett statsbidrag så att skolor kan få stöd för att köpa in läromedel enligt förordningen (2023:86) om statsbidrag för inköp av läroböcker och lärarhandledningar och ett statsbidrag för inköp av tryckt skön- och facklitteratur enligt förordningen (2024:62) om statsbidrag för inköp av litteratur. Den 1 juli 2025 föreslås även ändringar i skollagen träda i kraft, som bland annat innebär att alla elever måste ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek på sin egen skolenhet (prop. 2023/24:164).	9. Bättre inläring genom ökad tillgång till fysiska böcker i skolan såväl läromedelslitteratur som övrig skön- och facklitteratur. Bemannade skolbibliotek stöttar elever att i ökad utsträckning närma sig böcker och läsning.
	10. Regeringen har initierat ett statsbidrag för pilotprojekt med språkstärkande insatser under skollov för elever som behöver språkträning i svenska enligt förordningen (2025:49) om statsbidrag för försöksverksamhet med språkstärkande insatser under skollov. Språkstärkande insatser avser undervisning och fritidsaktiviteter som organiseras i samband med undervisningen. Pilotprojektet kommer att pågå i tre år och riktar sig till elever som behöver intensiv träning i det svenska språket. För 2025 har 100 miljoner kronor avsatts för satsningen.	10. Elever med svagare kunskaper i svenska språket får förbättrade möjligheter att nå målen med språkinläringen.
5. Jämställdhet	1. Fortsatt utveckling av den Nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och flera aktörer bidrar till ett verkningsfullt arbete. Det har gjorts framsteg genom att många deltagande myndigheter har förstärkt sitt arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel (skr. 2024/25:69). Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården och Socialstyrelsen har	1. En starkare samverkan mellan myndigheter i syfte att bland annat förstärka arbetet mot mäns våld mot kvinnor i nära relationer och hedersrelaterat våld.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	t.ex. fått i uppdrag av regeringen att stärka sin samverkan.	
	2. Utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) 2020–2025 omfattar 54 statliga myndigheter. Myndigheterna ska både åtgärda jämställdhetsproblem i den egna verksamheten och, i samverkan med relevanta aktörer, bidra till att öka jämställdheten i samhället (A2025/00105).	2. Resultat som har lett till direkt effekt för myndighetens målgrupp kan främst kopplas till delmålen ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.
	3. Regeringen tillsatte den 18 januari 2024 en utredning om förstärkta åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck (dir. 2024:8). Uppdraget ska redovisas senast den 19 maj 2025.	Enligt direktiven ska utredaren analysera och ta ställning till bl.a. om straffskalorna för vissa hedersrelaterade brott bör skärpas, om kretsen av personer som kan hållas straffrättsligt ansvariga för barnäktenskapsbrott bör utvidgas och om försök och stämpling till vilseledande till äktenskapsresa samt om tvång att vara kvar i ett äktenskap bör kriminaliseras. Utredaren ska även se över reglerna om erkännande av utländska månggiften och utländska fullmaktsäktenskap
6. Rent vatten och sanitet	1. Under 2024 fördelades 220 miljoner kronor till länsstyrelserna för arbete enligt förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA). Flera stora restaureringsprojekt har påbörjat som tillsammans återställer fler hundra kilometer vattendrag. Ett exempel är projektet Improve Aquatic LIFE som med en totalbudget på närmare 400 miljoner kronor är ett av Europas största vattenvårdsprojekt.	1. Åtgärderna bidrar till ett friskare ekosystem, inklusive minskad övergödning och ökad motståndskraft mot klimatförändringar. Även om många ekologiska effekter kan ta lång tid bedöms att det kan bli snabba effekter för vissa organismgrupper såsom fiskfauna.
	2. Regeringen har förstärkt den långsiktiga satsningen på arbetet med att anlägga våtmarker. I budgetpropositionen för 2024 utgiftsområde 20 ökades anslaget med 155 miljoner kronor per år. I budgetpropositionen för 2025 ökade regeringen anslaget med 235 miljoner kronor och för 2026–2030 beräknas anslaget öka med 375 miljoner kronor årligen (2024/25:1 utg. omr. 20).	2. Många våtmarker binder kol i marken i form av torv, men kolet övergår i bl.a koldioxid när våtmarkerna dikas ut. När våtmarkerna restaureras genom återvätning minskar utsläppen. Återvätningen är bra även för vattenkvaliteten, den biologiska mångfalden och kan minska risken för översvämningar. Våtmarker stärker också landskapets skydd mot torka, översvämning och brand, vilket är viktigt även ur ett klimatanpassningsperspektiv.
	3. Regeringen har under 2024 beslutat om en havsmiljöproposition: Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske (prop. 2023/24:156). Regeringen beslutade samtidigt om ett etappmål mot övergödning, som innebär att det till 2030, genom en årlig uppföljning, ska säkerställas att tillförseln	3. Etappmålet förväntas också leda till minskad övergödning i sjöar och vattendrag och bidrar därmed till förbättrad vattenkvalitet, inbegripet positiva effekter på grundvattnet.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	av kväve och fosfor till vatten över tid minskar i enlighet med Sveriges åtaganden i aktionsplanen för Östersjön, samt att dessa minskningsåtaganden uppnås inom uppsatta tidsramar.	
7. Hållbar energi för alla	1. Genom satsningar på energiplanering får Energimyndigheten använda anslaget om 790 miljoner kronor 2025 till utgifter för arbetet med energiplanering, grön omställning, att stimulera till utbyggnaden av vindkraft, investeringar som bidrar till planerings- och leveranssäkerhetsmål för elsystemet och därmed ökar försörjningstryggheten på nationell, regional och lokal nivå.	1. Exempelvis möjliggöra fortsatt kommunal energi- och klimatrådgivning som syftar till att ge objektiv, lokalt anpassad och riktad information och rådgivning om energieffektiviseringsåtgärder, energianvändning och klimatrelaterade frågor i byggnader och hushåll.
	2. Den energipolitiska inriktningspropositionen (prop. 2023/24:105 Energipolitikens långsiktiga inriktning) fastställer energipolitikens inriktning. I propositionen fastställs ett planeringsmål och ett leveranssäkerhetsmål Planeringen av det svenska elsystemet ska ge förutsättningar för att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och att möjliggöra den gröna omställningen. Regeringen ser för närvarande att Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. Det svenska elsystemet ska ha förmågan att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt. Omotiverade hinder i elsystemet ska undanröjas för att skapa förutsättningar för en effektiv marknad som främjar konkurrenskraftiga priser. Både planerings- och leveranssäkerhetsmålet ska följas upp med regelbundna kontrollstationer med start 2030.	2. Bättre förutsättningar att möta det ökade elbehovet och en ökad leveranssäkerhet.
	3. I Energiforskningspropositionen (prop. 2024/25:72 Forskning och innovation på energiområdet för försörjningstrygghet, konkurrenskraft och klimatomställning) föreslås att energiforskningen ska ligga i linje med den nya politiska inriktningen genom att den forskning som finansieras behöver vara mer fokuserad på att bidra till de energi- och klimatpolitiska målen och den kraftigt ökade elproduktion som detta innebär. Regeringen föreslår därför två nya mål för	3. I Energiforskningspropositionen fastställs att energiforskningen ska fokusera på fem prioriterade områden: <ul style="list-style-type: none"> • Resilient och robust energisystem • Valfungerade energimarknader mot fördubblad elanvändning • Kompetensförsörjning och kompetensutveckling • Ökat nyttiggörande av forskning och innovation i samhället

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>energiforskningen, ett övergripande mål och ett som beskriver vilka typer av uppföljningsbara resultat som forskningen ska bidra till.</p> <p>Energiforskningsanslaget har varit relativt konstant sedan 2010 och varierat i spannet 1,3–1,4 miljarder kronor per år. I regeringens budgetproposition för 2025 höjs anslaget till nästan 1,6 miljarder kronor för 2025. Det innebär en ökning med 200 miljoner kronor 2025 jämfört med 2024 års nivå.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriterade värdekedjor för elektrifieringen: kärnkraft, batterier och vätgas.
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	1. Regeringens arbetsmiljöstrategi 2021–2025 (skr. 2020/21:92) bygger på de fyra delmålen ett hållbart arbetsliv, ett hälsosamt arbetsliv, ett tryggt arbetsliv samt en arbetsmarknad utan brott och fusk. Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap har i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner inom sina respektive områden för att genomföra strategin. Regeringen har vidare givit en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett förslag till regeringens kommande strategi för 2026–2030 (dir. 2024:56).	1. Syftet med åtgärderna är att de ska bidra till ett hållbart och tryggt arbetsliv samt en arbetsmarknad utan brott och fusk.
	2. Regeringens strategi för att få fler i sysselsättning och en välfungerande arbetsmarknad är inriktad på att återupprätta arbetslinjen, aktivera arbetslösa samt prioritera kostnadseffektiva åtgärder och utbildningar som gynnar kompetensförsörjningen. Arbetslösheten är till stor del strukturell. En stor andel av de arbetslösa har begränsade färdigheter och står långt ifrån arbetsmarknaden. För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden behövs bland annat insatser som ger kunskaper i svenska språket eller arbetsplatsnära erfarenhet (prop. 2024/25:1, utg. omr. 14).	2. Arbetsförmedlingen ska i högre utsträckning tillhandahålla förstärkt stöd med egen personal till arbetssökande med stora stödbehov. Det är en åtgärd för att bl.a. stärka möjligheterna till arbete för utrikes födda, och därmed förbättra integrationen, samt för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	1. Inom regionalfonden programperioden 2014–2020 har ca 1,4 miljarder kronor i EU-stöd investerats i olika satsningar för en övergång till en koldioxidsnål ekonomi och ca 10 200 stöd till företag har beviljats.	1. Projektmedverkande företag och organisationer rapporterar att de har minskat sin energianvändning med cirka 560 000 MWh.
	2. Vinnova beviljade under 2024 medfinansiering till 898 aktiva forsknings och innovationsprojekt inom området Hållbar industri om total 767 miljoner kronor.	2. Vinnovas FoI-investeringar har resulterat i en genomsnittlig uppväxlingsfaktor (medfinansiering) på 2,1 (dubbling). Nästan samtliga projekt ledde även till stärkt FoU-samverkan eller

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		till följdinvesteringar i FoU. Tyngdpunkten i FoI-projekt är i innovationsprocessers tidiga skeden för att skapa nya lösningar för industrins omställning.
10. Minskad ojämlikhet	<p>1. Förstärkningar av ålderspensionärens inkomster (höjningar av garantipension och bostadstillägg införande av inkomstpensionstillägg och skattesänkningar)</p> <p>Sedan 2020 har flera reformer genomförts som inneburit höjningar av olika delar av ålderspensionärens inkomst. Bland annat har garantipension och bostadstillägg till pensionärer förstärkts vid flera tillfällen. År 2023 och 2024 har garantipensionen sammantaget ökat med 18,6 procent med anledning av prisindexering vilket kommer fortsatt sänka andelen med låg ekonomisk standard. Skatt på både arbete för äldre och på pension har den 1 januari 2024 respektive den 1 januari 2025 sänkts i syfte att stärka pensionärernas ekonomi.</p> <p>2. Flexiblare föräldraförsäkring</p> <p>Den 1 juli 2024 utökades antalet möjliga dubbeldagar i föräldrapenningen (till 60 stycken) och tiden för uttag förlängdes (till 15 månader). Samtidigt infördes en möjlighet för föräldrar att överlåta föräldrapenning, exempelvis till nära anhöriga.</p> <p>3. Nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken.</p> <p>I budgetpropositionen för 2025 aviserar regeringen att beredningen av en ny nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken ska påbörjas. Handlingsplanen bedöms kunna beslutas under 2026 och är tänkt att gälla för andra halvan av regeringens strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031. Regeringen har gett Myndigheten för delaktighet i uppdrag (S2024/02156) att ta fram ett förslag till nationell handlingsplan.</p> <p>4. Tillgänglighetskrav för produkter och tjänster.</p> <p>I Sverige har Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet) genomförts</p>	<p>1. Satsningarna syftar till att stärka pensionärernas ekonomi. Reformerna har bidragit till att sänka andelen med låg ekonomisk standard bland personer 65 år eller äldre från 12 procent 2020 till 9 procent 2023. Minskningen är betydligt större bland kvinnor än för män.</p> <p>2. De nya reglerna innebär ett viktigt steg mot en flexiblare och mer jämställd föräldraförsäkring.</p> <p>3. Syftet med handlingsplanen är att ta steg mot uppfyllandet av det nationella målet för funktionshinderspolitiken, som är att, med utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.</p> <p>4. Syftet med ändringarna är att göra fler produkter och tjänster tillgängliga för fler i samhället.</p> <p>5. Syftet med satsningarna är att stärka stödet för återgång i arbete och vid långa sjukskrivningar. Det handlar bl.a. om att stärka Försäkringskassans arbete med att följa upp arbetsgivares plan för återgång i arbete samt stärka samordningen av rehabiliteringsinsatser.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>genom lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet samt genom förordningen (2023:676) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet. Lagen träder i kraft den 28 juni 2025.</p> <p>Regeringen har beslutat att avsätta 87,5 miljoner kronor till marknadskontroll- och tillsynsmyndigheterna under 2025 för myndigheternas förberedelser och genomförandet av tillgänglighetsdirektivet.</p> <p>5. Ökat stöd för återgång i arbete och vid långa sjukskrivningar.</p> <p>Från och med 2025 tillförs drygt 100 miljoner kronor för att förbättra stödet för återgång i arbete.</p> <p>Försäkringskassan har getts i uppdrag (S2023/03241) att ge fler personer med aktivitetsersättning arbetsförberedande eller arbetslivsinriktade insatser.</p> <p>Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har också getts i uppdrag (S2023/03241) att ta tillvara arbetsförmåga hos långtidssjukskrivna.</p>	
11. Hållbara städer och samhällen	1. Antagande av ny strategi för levande och trygga städer (skr. 2024/25:96) samt nytt uppdrag för Rådet för levande städer.	1. Främjande av hållbar stadsutveckling i hela landet. Stärkta förutsättningar för kommunerna att utveckla levande, trygga och robusta stadsmiljöer samt stärka möjligheterna för regioner, statliga myndigheter, näringslivet och civilsamhället att bidra till arbetet.
12. Hållbar konsumtion och produktion	1. Cirkulär ekonomi – en strategi för omställningen i Sverige (dnr M202001133).	<p>1. Omställningen till en cirkulär ekonomi har en stor potential att minska resursanvändningen och därmed begränsa klimat- och miljöpåverkan. Den nationella strategin för cirkulär ekonomi pekar ut inriktningen för omställningen till cirkulär produktion, konsumtion och affärsmodeller samt giftfria och cirkulära materialkretslopp.</p> <p>Bland annat ska förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av ickefarligt bygg och rivningsavfall (med undantag av jord och sten) årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent – vilket även står som etappmål för omställningen till en cirkulär ekonomi i Sveriges nationella energi- och klimatplan.</p>
	2. Naturvårdsverkets beslut om nationell avfallsplan och ett avfallsförebyggande	2. Planens bidrag till målen: Sveriges kommuner har från 2024 fått ansvar för insamlingen av

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	program (Naturvårdsverket Rapport 7171, november 2024).	förpackningsavfall från hushåll. Senast 2027 ska den ske fastighetsnära. Från samma datum gäller också krav på att bioavfall ska sorteras ut och samlas in separat. Från 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet ska samlat bidra till en ökad resurseffektiv hantering av material, produkter och avfall för att minska belastningen på klimatet och den biologiska mångfalden samt minska föroreningarna.
	3. Nationell handlingsplan för minskat matsvinn i Sverige (Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Naturvårdsverket, februari 2025).	3. Handlingsplanen innehåller 42 åtgärder för att minska matsvinnet i Sverige. Uppnådda resultat: Fortsatt information till konsumenter har lett till ökad medvetenhet om matsvinn som förväntas leda till minskat matsvinn hos konsumenterna. Information om hur stort matsvinnet är för varje konsument och år leder till ökad medvetenhet vilket kan leda till att konsumenten börjar agera för att minska sitt matsvinn. Nya siffror för data från 2020 om hur mycket mat som slängs i sopkorgen visar att det har minskat till 17 kg per person och år jämfört med 19 kg per person och år med data från 2018. Mätningar av livsmedelsförluster inom åtta olika sektorer är klara och sex rapporter har kommunicerats. Ambitionen att minska matsvinn ingår även som etappmål för omställningen till en cirkulär ekonomi i Sveriges nationella energi- och klimatplan där målet är att det sammantagna livsmedelsavfallet ska minska med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.
	4. Satsning på ökad marknadskontroll av kemikalier i produkter.	4. Ökad marknadskontroll av kemikalier i konsumentprodukter och kommunikation av resultaten leder till ökad efterlevnad av kraven och därmed minskade negativa konsekvenser på människors hälsa eller miljön samt till en ökad medvetenhet om risker med t.ex. ehandel.
	5. Satsning på att minska problem med PFAS i varor (bl.a. KN2023/04584, KN2023/04581, KN2023/04174).	5. Sverige har under många år aktivt drivit på för att vidta åtgärder mot PFAS inom EU och globalt. Kemikalieinspektionen, presenterande tillsammans med myndigheter i fyra andra länder (Danmark, Nederländerna, Norge och Tyskland) ett

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		<p>förslag om att begränsa all användning av drygt 10 000 PFAS-ämnen inom EU.</p> <p>Efter ett initiativ från Sverige och Tyskland finns en begränsning på plats sedan februari 2023 för gruppen PFCA, som består av ca 200 ämnen och som bland annat används i textil och brandsläckningsskum. På initiativ av Sverige har medlemsländerna röstat igenom ett förbud mot gruppen PFHxA, som bl.a. används i material i kontakt med livsmedel och i kläder.</p> <p>Ett EU-förbud för användning av resterande PFAS-grupper i brandsläckningsskum som nu hanteras på kommitténivå samt Stockholmskonventionen för persistenta organiska miljögifter reglerar i dagsläget följande tre PFAS-grupper; PFOS, PFOA och PFHxS. Vid kommande partsmöte i april 2025 förväntas beslut tas för att lägga till långkedjiga perfluorerade karboxylsyror som bidrar till ytterligare minskad påverkan.</p>
13. Bekämpa klimatförändringarna	1. Förstärkning av Klimatklivet, särskilt för laddinfrastruktur.	<p>1. Klimatklivet (SFS 205:517) är regeringens generella klimatinvesteringsstöd och ett av de viktigaste initiativen för klimatomställningen. Klimatklivet har t.o.m. den 31 december 2024 beviljat 27 114 ansökningar för totalt 19,7 miljarder kronor. Tillsammans förväntas de åtgärder som hittills har fått stöd av Klimatklivet bidra med en årlig minskning av växthusgasutsläpp på 2,8 miljoner ton. Klimatklivet kan ges till åtgärder för direkta utsläppsminskningar på lokal och regional nivå i hela Sverige, och som stöd till laddbara fordon och till åtgärder som främjar fossilfria drivmedel. Klimatklivet bidrar på så vis bl.a. till att uppnå en snabbare elektrifiering av fordonsflottan.</p> <p>Riksdagen beslutade i december 2024 att anslaget skulle höjas med 500 miljoner kronor 2025, så att anslaget totalt uppgår till 3,495 miljarder kronor för 2025. För 2027 förstärktes anslaget med 500 miljoner, jämfört med 2024 års beräknade nivåer för dessa år. Stödet förlängs även t.o.m. 2030.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	2. Förstärkning av Industriklivet.	<p>2. Industriklivet (SFS 2017:1319). Regeringen arbetar för att stödja projekt och investeringar som minskar utsläppen inom industrin. Redan 2018 lanserade regeringen Industriklivet i syfte att ge stöd till just sådana projekt. Inom ramen för Industriklivet ges också stöd till projekt som syftar till att öka andelen negativa utsläpp genom avskiljning, transport och geologisk lagring av växthusgaser av biogent ursprung. Det är även möjligt att få stöd för strategiskt viktiga insatser för industrins omställning. Exempel på sådana insatser är investeringar som syftar till att skapa återvinning och produktion av innovativa batterier, och projekt för att etablera ett plastreturraffinaderi.</p> <p>De projekt som fått stöd från Industriklivet t.o.m. den sista december 2023 uppskattas ha en sammanlagd potential att reducera de fossila växthusgasutsläppen med ca 17,8 miljoner ton per år i Sverige och utomlands. Projekten som beviljats stöd inom ramen för negativa utsläpp uppskattas kunna bidra med ca 7,9 miljoner ton per år genom infångning och lagring av biogena koldioxidutsläpp.</p> <p>För 2025 har Industriklivet ett anslag på 1,345 miljarder kronor.</p>
	3. Långsiktigt bemyndigande som säkerställer långsiktigt stöd till bio-CCS.	<p>3. Driftstöd för bio-CCS. Regeringen beslutade den 18 juli om förordningen (2024:626) om statligt stöd för avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung. Regeringen har i budgetpropositionen för 2025 föreslagit att regeringen bemyndigas att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som medför framtida anslag på högst 36 miljarder kronor 2026–2046. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag. Bemyndigandet behövs för att kunna ingå fleråriga åtaganden för avskiljning, infångning och lagring av koldioxid från förnybara källor (bio-CCS) fram t.o.m. 2046. Statens energimyndighet har under hösten 2024 genomfört den första auktionen.</p>
	4. Regeringen har beslutat om en reviderad nationell strategi och handlingsplan för klimatanpassning (skr. 2023/24:97).	4. Skrivelsen beskriver inriktningen för det nationella klimatanpassningsarbetet de kommande fem åren. Den skapar förutsättningar för ett strukturerat och samordnat arbete med klimatanpassning.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	5. Regeringen har beslutat om en klimatpolitisk handlingsplan (skr. 2023/24:59).	5. I handlingsplanen redovisar regeringen hur det klimatpolitiska arbetet bör bedrivas under mandatperioden inklusive de beslutade och planerade åtgärder som regeringen avser att vidta för att förbättra förutsättningarna för hushåll och företag att fatta de beslut som krävs för att de nationella och globala klimatmålen samt Sveriges klimatåtaganden gentemot EU ska nås. Även det klimatrelaterade arbetet som regeringen avser vidta internationellt och inom EU presenteras.
14. Hav och marina resurser	1. Regeringen har under 2024 beslutat om en havsmiljöproposition: Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske (prop. 2023/24:156). Regeringen föreslår i propositionen att ekosystemansatsens tillämpning ska stärkas, att övergödningen ska minska och att Sverige ska fortsätta arbeta för reglering och kontroll av farliga ämnen och minskade marina föroreningar. Sverige ska vidare utöka och förstärka skyddet av marina områden. Kopplingen mellan hav, klimatförändringar och havsförurning bör beaktas i åtgärdsarbetet. Regeringen har beslutat att förbjuda utsläpp från s.k. skrubbrar på fartyg i Sveriges territorialhav från 2025 (SFS 2025:23,24 och 26)	1. Ett samstämt, balanserat och integrerat arbetssätt från källa till hav som stödjer genomförandet av havsmiljöpolitikens åtgärder och samtidigt stärker den blå ekonomin, vilket även bidrar till att andra samhällsmål kan nås. Positiva effekter av lokala åtgärder för minskad övergödning kan ses i vissa områden. Effekterna motverkas dock av storskaliga problem med övergödning i kust- och havsmiljön. Förbudet mot skrubbers kommer att minska mängden farliga ämnen som t.ex. miljöskadliga kolväten (PAHer) i Sveriges territorialhav.
	2. Åtgärder för att stärka skyddet av marina områden, inklusive reglering av fiske i marina skyddade områden. För att utöka skyddet av havs- och vattenmiljöer har regeringen i en treårig satsning 2024–2026 tillfört sammanlagt 267 miljoner kronor (prop 2023/24:1). Regeringen har även i syfte att upprätthålla och återskapa viktiga livsmiljöer, stärka fiskbestånd och bidra till biologisk mångfald avsatt 196 miljoner kronor för akvatisk restaurering under samma period. Regeringen har beslutat propositionen Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden (prop. 2024/25:81) för att förbereda för införandet av bottentrålningsförbud i marina skyddade områden innanför trålgränsen.	2. Under 2022 och 2023 har den skyddade marina arealen ökat med mer än 25 000 hektar, vilket innebär att det totala skyddet nu är ca 15 procent. Havsregionala förvaltningsråd har inrättats för att stärka arbetet med att säkerställa ett sammanhängande och funktionellt nätverk av skyddade områden. Fiskereglering i marina skyddade områden sker löpande baserat på de behov som identifierats för att nå bevarandemålen. Åtgärderna bidrar till att bibehålla och stärka havets förmåga att leverera ekosystemtjänster och en ökad motståndskraft mot klimatförändringar.
	3. Åtgärder som på sikt förväntas ge en ökad förmåga i samhället att fatta beslut och vidta åtgärder utifrån vetenskapliga grunder och utformade med hänsyn till klimat, vatten och biologisk mångfald. Regeringen förstärkte 2024 det tioåriga	3. Under 2023 lanserade Formas en utlysning för att förbättra förståelsen för sambanden mellan klimat, vatten och biologisk mångfald. Under den första av två fyraårsperioder har tio forskningsprojekt finansierats med totalt

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	nationella forskningsprogrammet om hav och vatten 2021–2030 vid Formas (prop. 2024/25:60, prop. 2024/25:1).	133 miljoner kronor för att främja kunskapen om dessa samband.
15. Ekosystem och biologisk mångfald	1. Den parlamentariska miljömålsberedningen lämnade 14 februari 2025 sitt betänkande med förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive LULUCF (SOU 2025:21).	1. Betänkandet kommer bl.a. vara underlag för en svensk nationell strategi och handlingsplan för biologisk mångfald, en NBSAP.
	2. Regeringen beslutade den 20 februari 2025 om en ny ägarpolicy för de statligt ägda bolagen (Fi 2024/01778).	2. Policyn har kompletterats med att statligt ägda bolag ska använda Kunming – Montréalramverket som vägledande i sitt hållbarhetsarbete.
	3. Åtgärder för biologisk mångfald, restaurering av våtmarker.	3. Regeringen satsar på återvätning av våtmarker för minskad klimatpåverkan och stärkt biologisk mångfald och ekosystemtjänster. För 2023 tillförde regeringen 200 miljoner kronor i en permanent satsning för att finansiera återvätning av dikade våtmarker. I budgetpropositionen för 2024 avsattes ytterligare 155 miljoner kronor för 2024, 235 miljoner kronor för 2025 och 375 miljoner kronor årligen för 2026–2030. Effekten av detta kommer finnas på både växthusgasutsläpp och den biologiska mångfalden som hör våtmarkerna till. Livsmiljöer i våtmarker hör till de som genom bl.a. utdikning har minskat mest de senaste 100 åren. Restaureringen av våtmarker ger vattnet tillbaka till landskapet.
16. Fredliga och inkluderande samhällen	1. Utredningen SOU 2023:80 togs emot i november 2023 som lämnar lagstiftningsförslag för ett stärkt straffrättsligt skydd mot bl.a. sexuella kränkningar mot barn åldern 15–17 och brott med hatmotiv avseende kön. Utredningen föreslår också att det straffbara området för köp av sexuell tjänst och koppleri utvidgas till att omfatta sexuella handlingar som utförs på distans. Regeringen beslutade den 17 februari 2025 om lagrådsremissen Skärpt syn på sexuella kränkningar, bedrägerier mot äldre och brott med kön som hatbrottsmotiv. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Utredningen om en översyn av kontaktförbudslagstiftningen har lämnat flera förslag som syftar till att ytterligare förebygga och ge skydd till främst kvinnor och barn som är utsatta för våld och andra kränkningar i nära relationer. Utredningen	1. Utredningen SOU 2023:80 syftar bl.a. till att stärka det straffrättsliga skyddet för kvinnor samt barn i åldern 15–17 år mot sexuella kränkningar. Förslagen i SOU 2024:13 förväntas bidra till ett förstärkt skydd för barn.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	<p>föreslår även att straffskalan för grovt barnfridsbrott (4 kap. 3 § brottsbalken) ska skärpas (SOU 2024:13). Regeringen beslutade den 27 januari 2025 om lagrådsremissen Kontaktförbud – ett utökat skydd för utsatta personer. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.</p>	
	<p>2. Utredningen om en översyn av de självständiga brottsformerna lämnade sitt betänkande En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55) den 23 september 2024. Utredningen har haft i uppdrag att analysera och ta ställning till hur straffansvaret för osjälvständiga brott, som till exempel försök, förberedelse och stämpling, bör utvidgas och förändras för att på ett mer effektivt sätt motverka brott, särskilt brott som begås inom ramen för organiserad brottslighet. Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 november 2025. Betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.</p> <p>Den 24 maj 2024 beslutade Regeringen om en proposition som innehåller förslag om en ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144 och prop. 2024/25:31). Förslagen innebär bl.a. att en ny förverkandeform införs, som gör det möjligt att ta tillgångar med brottsligt ursprung från kriminella, oavsett om det kan bevisas att ett brott har begåtts. Riksdagen biföll propositionen den 27 november 2024 och lagändringarna började gälla den 1 januari 2025 (bet. 2024/25:JuU8, rskr. 2024/25:46).</p>	<p>2. Syftet med utredningen Ju 2023:06 om en översyn av de osjälvständiga brottsformerna är att skapa ett modernt, lättillgängligt och ändamålsenligt regelverk som ger uttryck för en skärpt syn samt tillgodoser intresset av effektiv lagföring av brott och ger utrymme för att döma till ansvar för osjälvständiga brott i fler fall än i dag.</p> <p>En effektiv användning av den nya förverkandeform som föreslås i lagrådsremissen En ny förverkandelagstiftning kan bidra till att bekämpa den organiserade brottsligheten och förhindra att brottslighet lönar sig.</p>
	<p>3. Regeringen beslutade 2024 om en särskild satsning på stöd till fria val som inkluderar stärkande av valmyndigheter, skydd av valprocessers integritet, bekämpande av desinformation samt främjande av fri och oberoende media. Sverige har även stöttat internationella valobservationer genom Folke Bernadotteakademin (FBA). Sverige har även stöttat demokratiska institutioner och aktörer i partnerländer samt ökat stödet till insatser som stärker demokratiska politiska partier och flerpartisystem. Omkring en fjärdedel av biståndet som hanteras av Sida går årligen till insatser för demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatsens principer. Utöver detta</p>	<p>3. Insatserna främjar rättsstatsprinciper, utvecklar effektiva och transparenta institutioner, säkerställer inkluderande och representativa beslutsprocesser, samt garanterar tillgång till information och skydd av grundläggande friheter.</p>

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	tillkommer kärnstöd från UD till organisationer såsom FN:s MR-kontor (OHCHR), UNDP och Internationella IDEA. Inom ramen för biståndet betonar Sverige vikten av en stark rättsstat.	
	4. Sverige motverkar Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, den nu största faktorn som hindrar utveckling i Europa. Sverige stödjer humanitära insatser och Ukrainas uppbyggnad, samt stärker Ukrainas försvarsförmåga. Sverige arbetar för att stärka sanktionerna mot Ryssland och stödjer Ukrainas integration i EU. Sverige främjar inkluderande fredsprocesser och mänskliga rättigheter genom stöd till FN:s fredsbyggande fond och fredsbevarande verksamhet. Genom deltagande i EU:s civila och militära insatser bidrar Sverige till fred och säkerhet i Europa, Afrika och Mellanöstern. Sverige verkar också för att skydda kvinnor och flickor i konfliktsituationer och motverka sexuellt våld och människohandel.	4. Åtgärderna bidrar till att bygga fredliga samhällen, inkluderande fredsprocesser och till att skydda de mest utsatta i konfliktsituationer.
17. Genomförande och globalt partnerskap	Regeringen reformerar Sveriges internationella bistånd genom den nya övergripande policyn som antogs i december 2023, Bistånd för en ny tid – frihet, egenmakt och hållbar tillväxt. 1. Ökade synergier mellan utvecklingssamarbetet, främjandet och handelspolitiken genom en utvecklad Team Swedenansats.	Den nya policyn fokuserar på ett långsiktigt perspektiv, transparens och effektivitet för att bättre kunna hantera flera globala utmaningar. 1. Regeringen avser att stärka synergier mellan utvecklingssamarbetet, främjandet och handelspolitiken och därigenom möjliggöra för svenska företag att bidra till högre produktivitet, hållbar ekonomisk utveckling och ökad handel och sysselsättning i låg- och medelinkomstländer. Detta skapar vägar ur fattigdom och ökar förutsättningarna att uppfylla de gemensamma målen i Agenda 2030 samt att påskynda den gröna och digitala omställningen.
	2. Uganda - olika svenska aktörer samarbetar med lokala partners för att främja hållbar energi.	2. Samarbetet utgår från den bilaterala strategin för utvecklingssamarbete med Uganda och landets behov av kraftgenerering och utbyggnad av elnätet. Genom Sidas internationella kapacitetsutvecklingsprogram (ITP) på energiområdet och kompletterande, mer projektnära kapacitetsstöd från Näringslivets Internationella Råd (NIR) har ugandiska tjänstemän inom den statliga energisektorn kunnat påbörja en skräddarsydd utbildning, som underlättar fortsatt dialog med experter från svenska företag och Team Sweden om innovativa

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
		och hållbara lösningar för klimatomställning.
	3. Utvecklingsfinansiering – Sverige stödjer verktyg för att hjälpa länder att planera och genomföra finansiering för hållbar utveckling (INFF), Sverige samarbetar med nätverk som GISD, SISD och SLSD för att främja hållbara investeringar. Sverige driver synergier mellan bistånd och handel som en prioritering inför den fjärde konferensen om utvecklingsfinansiering (FfD4).	3. Sverige strävar efter att skapa synergier mellan bistånd och handel genom att utnyttja biståndets katalytiska potential för att mobilisera inhemska resurser och privat kapital till stöd för hållbar tillväxt. Sverige stödjer och uppmanar partnerländer att genomföra nödvändiga reformer för att säkerställa ansvarsfull ekonomisk politik, god förvaltning, antikorrupsionsåtgärder, rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Detta främjar fredliga och inkluderande samhällen och skapar gynnsamma investeringsmiljöer som attraherar både inhemska och internationella investeringar och främjar hållbar tillväxt.
	4. Utvecklingsbanker – Under 2024 utfäste Sverige nya bidrag till den Asiatiska utvecklingsfonden om ca 258 miljoner, till FN:s jordbruksutvecklingsfond (IFAD) om ca 615 miljoner, och till den Interamerikanska investeringsbankens (IDB) Multilaterala Investeringsfond (MIF) om ca 35 miljoner kronor. Sverige investerade även 2024 i hybridkapital i den Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) om ca 100 miljoner kronor för att möjliggöra ökad utlåning till medelinkomstländer. Sverige har även under 2024 ställt ut nytt garantikapital till den Afrikanska utvecklingsbanken för att banken ska kunna behålla sitt kreditvärdighetsbetyg AAA.	4. Genom utvecklingsbanker som Världsbanken finansierar Sverige projekt inom infrastruktur, utbildning, hälsa och miljö/klimat, vilket bidrar till ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling. Genom lån, garantier och rådgivning maximerar dessa banker kapital och ökar projektens effektivitet. Sveriges engagemang i utvecklingsbankernas styrelsearbete och reformer syftar till att öka deras effektivitet och klimatfinansiering. Sverige stöder löpande utvecklingsbankernas fattigdomsminskande arbete genom bidrag till bankernas fonder för de fattigaste länderna.
	5. Klimatfinansiering - Sverige deltar aktivt i internationella klimatförhandlingar och stödjer arbetet med nationella klimatplaner (NDC) för att minska utsläpp. Sveriges klimatfinansiering har ökat och uppgick 2023 till 9,4 miljarder kronor. Under COP29 annonserade Sverige flera nya bidrag till klimatåtgärder: 8 miljarder kronor till den Gröna klimatfonden (GCF), 200 miljoner kronor till den nya Fonden för att hantera skador och förluster, 130 miljoner kronor till Anpassningsfonden, 130 miljoner kronor till Fonden för de minst utvecklade länderna (LDCF) och en garanti till Asiatiska utvecklingsbanken som tillsammans med andra har potential att	5. Genom projekt för bl.a. energieffektivisering och utbyggnad av fossilfri energi bidrar Sverige till utsläppsminskningar och ökad motståndskraft mot klimatförändringar. Regeringen arbetar för att effektivisera internationella klimatfonder och öka deras samverkan med näringslivet.

De globala målen	Lista över huvudsakliga bidragande åtgärder	Uppskattad effekt av åtgärderna (kvalitativ och/eller kvantitativ)
	mobilisera 11 miljarder USD (motsvarande tio procent av det nuvarande klimatfinansieringsmålet om 100 miljarder USD per år).	
	6. Inhemsk resursmobilisering	6. Inhemsk resursmobilisering inklusive skatteintäkter fortsätter att vara den viktigaste finansieringskällan för utveckling. Sverige medverkar till att utveckla internationella ramverk på området, stödjer kapacitetsutveckling inom länder, och stärker synergier inom biståndet.
	7. Stöd till forskning för global utveckling – Formas, Vetenskapsrådet och Sida. Genom Sidas internationella kapacitetsutvecklingsprogram (ITP) på energiområdet och kompletterande, mer projektnära kapacitetsstöd från Näringslivets Internationella Råd (NIR) har ugandiska tjänstemän inom den statliga energisektorn kunnat påbörja en skräddarsydd utbildning, som underlättar fortsatt dialog med experter från svenska företag och Team Sweden om innovativa och hållbara lösningar för klimatomställning. Klimatfinansiering och utvecklingsbankernas arbete.	7. Formas internationella verksamhet ska bidra till ökade möjligheter för svenska forskare och lärosäten att samarbeta internationellt och stödja utveckling av kunskap med hög vetenskaplig kvalitet och relevans till gagn för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. Den årliga öppna utlysningen tar emot ansökningar inom rådets tre ansvarsområden – miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Syftet med utlysningen är att möjliggöra för forskare att angripa forskningsbehov som de själva identifierat. Formas ansvarar också för fyra nationella forskningsprogram: Klimat, hållbar samhällsbyggnad, livsmedel samt hav och vatten, och utlyser kontinuerligt medel inom dessa. Totalt fördelar Formas drygt 1,8 miljarder per år i statligt stöd till forskning och innovationsprojekt som ska bidra till en hållbar utveckling. Sidas långa tradition med omfattande insatser för utvecklingsrelaterad forskning inklusive kapacitetsutveckling har fortsatt med insatser inom samarbetsländer liksom stöd till globala forskningsaktörer med adressering av det fulla spektret av globala samhällsutmaningar.

Bilaga 5 Externa underlag till Sveriges lägesrapport 2025

1 Bidrag från arbetsmarknadens parter

1.1 Bidrag från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

SKR:s bidrag till arbetet i relation till de nationella sociala målen för Sverige på respektive område.

Nedan några ge exempel på aktiviteter som central arbetsmarknadspart och som bidrar till måluppfyllelsen av de nationella målen på det sociala området. Här nedan vill SKR visa hur organisationen genom sin verksamhet bidrar övergripande till det nationella arbetet i relation till de nationella målen och de landspecifika rekommendationerna Sverige fått för 2024/2025. Exempelen är inte en heltäckande redovisning utan är ett urval.

Nationella målen för Sverige på område;

- Minst 82 % befolkningen i åldern 20–64 år ska vara sysselsatta 2030. Sysselsättningsgapet mellan kvinnor och män ska minska väsentligt genom en ökning av kvinnors sysselsättningsgrad, särskilt i gruppen utrikes födda kvinnor.

SKR och dess medlemmar bidrar till en väl fungerande arbetsmarknad genom kollektivavtal med fackliga organisationer. Detta stärker välfärdens konkurrenskraft och ger goda förutsättningar för hög sysselsättning.

SKR arbetar med kommuner och regioner för att trygga kompetensförsörjningen. Förutsättningarna varierar mellan kommuner och regioner, och i två av tre kommuner minskar den arbetsföra befolkningen. Att behålla och utveckla befintlig kompetens är avgörande, liksom samarbetet mellan arbetsgivare och fackliga organisationer. Staten behöver ta större ansvar för lärarutbildningarnas dimensionering och finansiering.²¹

Att hitta rätt kompetens är välfärdens största utmaning. Omkring 410 000 personer behöver anställas fram till 2031 på grund av befolkningsutvecklingen och pensioneringar.

Åtgärder för att minska sysselsättningsgapet:

SKR har tagit fram nio strategier för att möta kompetensutmaningen, riktade till chefer och HR-personal i kommuner och regioner. Strategierna syftar till att attrahera, behålla och utveckla medarbetare samt skapa ett hållbart arbetsliv. Strategierna har nyligen reviderats och kompletterats med stöd och verktyg

Kompetensförsörjningen är välfärdens största utmaning. Bristen på arbetskraft innebär att fler rekryteringar inte är den enda lösningen. Arbetsgivarnas förmåga att utveckla och ta tillvara på befintlig personal samt nya arbetssätt är avgörande.

²¹ <https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/skildaforsattningarforskolanskompetensbehov.66079.html>

Demografin utmanar:

- En kraftig ökning av äldre ökar efterfrågan på äldreomsorg och hälso- och sjukvård.
- Gruppen barn och unga 1–15 år minskar kraftigt, vilket påverkar behovet av personal inom förskola och grundskola.
- Ökningen av sysselsatta täcker inte de växande behoven i äldreomsorgen och hälso- och sjukvården.
- Personer i arbetsför ålder minskar i 6 av 10 kommuner fram till 2033, vilket påverkar rekryteringsförutsättningarna.

Bristen på arbetskraft gör att rekryteringar inte är den enda lösningen. Arbetsgivarnas förmåga att utveckla och ta tillvara på befintlig personal samt nya arbetssätt är avgörande för att klara kompetensutmaningen.²²

Exempel på åtgärder för att minska sysselsättningsgapet

Strategier för att säkra kompetensförsörjningen

Välfärdens kompetensförsörjning är en av det kommande decenniets största utmaningar för kommuner och regioner. Strategierna erbjuder ett samlat stöd för arbetsgivare.

Nio strategier för arbetsgivare inom kommuner och regioner

De nio strategierna riktar sig till chefer och HR-personal i kommuner och regioner. De är framtagna för att arbetsgivare ska kunna vara proaktiva och säkra sin kompetensförsörjning genom att attrahera, behålla och utveckla medarbetare, hitta nya lösningar och skapa ett hållbart arbetsliv.

Strategierna reviderades och har fått ett tydligare arbetsgivarperspektiv, i linje med SKR:s inriktning 2024–2027.²³

Nationella målen för Sverige på område;

- Minst 60% av alla vuxna ska delta i utbildning varje år, varav gruppen män respektive kvinnor ska utgöra minst 40%.

Kompetens- och omställningsavtal, KOM-KR

KOM-KR-avtalet syftar till att stärka anställdas möjligheter till kompetensutveckling och omställning utifrån verksamheternas behov, med fokus på förebyggande arbete för ökad anställningstrygghet. Kompetensutveckling är också ett sätt att möta välfärdssektorns rekryteringsutmaning. Avtalet lägger grunden för ökad flexibilitet och omställningsförmåga i sektorn.²⁴

Omställningsfonden stödjer människor att ställa om till nytt arbete. Sedan 2023 kan personer som vill vidareutbilda sig eller omskola sig söka omställningsstudiestöd, förutsatt att studierna riktar sig mot yrken eller sektorer med kompetensbrist. Omställningsfonden identifierar vilka utbildningar som ska godkännas.

²² <https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning.170.html>

²³ <https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/kompetensforsorjningstrategier.68576.html>

²⁴ <https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/kollektivavtal/kompetensochomstallningsavtal.46474.html>

Omställningsstudiestödet är en reform utformad efter kollektivavtal mellan parterna på den privata delen av arbetsmarknaden.

Fyra kommuner och två regioner i norra Sverige får stöd för att råda bot på kompetensbristen i välfärden. Fack och arbetsgivare satsar via Omställningsfonden 46 miljoner kronor i ett pilotprojekt som även omfattar nyrekryteringar. I Västerbotten och Norrbotten beräknas 35 000 personer behöva rekryteras till välfärdsarbeten de kommande två åren. Nya och befintliga medarbetare behöver kompetensutveckling för att möta kraven.

SKR, Sobona och fackliga organisationer har initierat ett projekt för att stötta Skellefteå, Boden, Luleå och Piteå samt regionerna med omställningsinsatser. Projektet startade den 1 mars och pågår till 31 december 2027. Kompetensbehoven i de fyra kommunerna och vissa regionverksamheter ska kartläggas, liksom intresset för att arbeta i välfärdssektorn och vilken utbildning som behövs.

Omställningsfonden, ägd av SKR, Sobona och fackliga organisationer, erbjuder kompetensutveckling åt anställda inom kommuner och regioner som sagts upp eller riskerar att förlora jobbet. Fonden kan nu även stödja personer som sagts upp från Northvolt, förutsatt att de först anställs av kommunerna eller regionerna och därefter kompetensutvecklas. Huvudspåret för nyanställda är tillsvidareanställning, men projektanställning kan vara möjligt under vissa förutsättningar. Personer som sagts upp från Northvolt, deras anhöriga, arbetslösa i andra delar av landet, unga som hoppat av gymnasiet och personer som vill omskola sig kan få kompetensutveckling inom projektet.

Kommunerna och regionerna får 40 miljoner kronor och kommun- och regionägda bolag får 6 miljoner kronor. När utbildningsinsatserna identifierats kan de ansöka om pengar.

Internationellt och nationellt samarbete och utbyte inom Uppdrag fullföljd utbildning

Elever som inte fullföljer sina studier är ett globalt problem. Trots olika samhällen och utbildningssystem kan vi lära mycket av varandra för att öka andelen som fullföljer sina studier, både strategiskt och operationellt. SKR arbetar vidare med detta genom ESF+ projektet UP2, som startade i september 2023. Nationellt drivs projektet i syfte att öka kommuners kompetens i att driva förändringsprocesser och arbeta systematiskt med hela styrkedjan för att förebygga och motverka studieavbrott och att fler unga fullföljer sin gymnasieutbildning.

SKR bygger forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte på flera arenor, inklusive EU och OECD. Flaggskeppet - School to Work (S2W), som en del av Östersjöstrategin sedan 2014, fokuserar på early school leaving (ESL) och youth not in employment, education or training (NEETs). S2W skapar en arena för spridning och kunskapsutbyte mellan länder i Östersjöregionen och EU.

Vuxenutbildningens roll

Vuxenutbildningen är avgörande för samhällsutmaningar som nyanländas etablering, yrkesbyte och kompetensförsörjning. Antalet studerande inom kommunal vuxenutbildning är lika stort som inom gymnasieskolan, och fler förväntas studera inom vuxenutbildningen framöver. Behovet av yrkesutbildade är stort, och många kommer att behöva vuxenutbildning för omskolning eller komplettering.

Yrkes Vuxutredningens betänkande "Växla yrke som vuxen" (SOU 2024:16) innehåller förslag för att utveckla Komvux och möta framtida utmaningar. SKR

kommer att följa detta noga för att säkerställa medlemmarnas långsiktiga planeringsförutsättningar och finansiering.

Nationella målen för Sverige på område;

- Antalet kvinnor och män i risk för fattigdom och social utestängning ska minska med minst 15 000 fram till 2030. Av dessa bör minst en tredjedel vara barn.

SKR arbetar för att kommuner och regioner ska kunna ge flyktingar ett bra mottagande och goda förutsättningar till integration. Svenska för invandrare (SFI) är nyckeln till god etablering. SKR höjer kvaliteten på stöd och omsorg till utsatta grupper genom att stärka socialtjänsten och underlätta samverkan.²⁵

Den sociala barn- och ungdomsvården utvecklas kontinuerligt med höga krav. SKR stödjer verksamhetsutveckling och skapar bra förutsättningar för kommunerna att ge stöd och skydd till barn och ungdomar. Personcentrerad social omsorg innebär att se individen och anpassa efter behov, vilket gör omsorgen mer jämlik och kostnadseffektiv.

Segregerade platser förstärker samhälleliga utmaningar och bidrar till livslånga skillnader. Arbetet mot segregation är viktigt för lokal demokrati och social hållbarhet. SKR driver nätverk för kommuner som arbetar mot segregation och dess negativa konsekvenser.

SKR verkar för att medlemmarna har tillgång till exempel på insatser som förebygger radikaliserings och extremism. Socialtjänsten spelar en viktig roll i att förhindra rekrytering till extremism och stödja avhoppare. Samverkan mellan skola, civilsamhälle och polis är avgörande.²⁶

SKR stödjer kommuner och regioner i att skapa hållbar välfärd genom Agenda 2030, som syftar till en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till 2030. År 2022 använde 70 procent av kommunerna och regionerna Agenda 2030 som verktyg för hållbar utveckling. Kommunerna och regionerna har en central roll i genomförandet av de globala målen.

Flera av kommunernas och regionernas grunduppdrag (till exempel vård, skola, omsorg och samhällsplanering) är direkt eller indirekt kopplade till delmål i Agenda 2030. Många kommuner och regioner deltar dessutom i så kallade kommunala partnerskap, som är ett sätt att arbeta över nationsgränser med de 17 målen för hållbar utveckling.²⁷

Olyckligtvis avslutades ett lyckat Agenda-2030 projekt – projektet Glokala Sverige - i kommuner och regioner i förtid på grund av minskad finansiering från regeringen genom Sida. Två tredjedelar av landets kommuner och samtliga regioner deltog i projektet. Detta gäller alltså det Svenska FN-förbundets, SKR:s och ICLD:s gemensamma projekt Glokala Sverige, och som sedan 2018 har höjt kunskapen om och engagemanget för Agenda 2030 och de globala målen genom att stödja och stimulera kommuner och regioner i arbetet med hållbar utveckling. Vi menar att för att Agenda 2030 ska bli en del i kommunens eller regionens utvecklingsstrategier, krävs integrering i övergripande styr- och ledningssystem. Medvetenheten kring Agenda 2030 och dess mål hög är i Sveriges kommuner och regioner. På flera håll pågår ett arbete med att matcha de egna målen mot målen i Agenda 2030, eller att på

²⁵<https://skr.se/skr/integrationsocialomsorg.44384.html>

²⁶<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/hotmotdemokratiochsamhallssystem/valdsbejakandeextremism.8996.html>

²⁷ <https://skr.se/skr/omskr/agenda2030.19225.html>

olika sätt lyfta in flera av målen i sina strategiska dokument som till exempel i budgeten. Det är viktigt att inte hantera Agenda 2030 som ett sidospår, utan som en integrerad del i kommuners och regioners styr- och ledningssystem. Likaså att använda kraften i ordinarie processer. Först när agendan är förankrad i ledningen kan den bli en del i kommunen eller regionens strategier för utveckling.

1.2 Svenskt Näringsliv – företagsamhetens röst i Sverige

Svenskt Näringsliv är företagsamhetens röst och företrädare i Sverige. Föreningens arbete grundas i betydelsen av en väl fungerande marknadsekonomi inom vilken människors frihet, ansvar och drivkrafter bäst kanaliseras för att åstadkomma hållbart välstånd. Svenskt Näringsliv företräder 60 000 företag i 49 arbetsgivar- och branschorganisationer. Totalt arbetar drygt 2 miljoner medarbetare i föreningens medlemsföretag.

Genom förhandlingar om bland annat löner, arbetsvillkor, pension och omställning med de fackliga organisationerna bidrar Svenskt Näringsliv i gemenskap med sina medlemsorganisationer till en väl fungerande arbetsmarknad. Avtalsförhandlingar som resulterar i en lönebildning som stärker näringslivets konkurrenskraft ger goda förutsättningar för fortsatt hög sysselsättning och välstånd.

Konkurrenskraft lägger grunden för ekonomisk tillväxt, välstånd och säkerhet.

Europa har under lång tid haft en lägre tillväxt än i USA. BNP/capita är avsevärt lägre i Sverige än i USA. Samtidigt har Sverige hållit jämna steg med USA mätt i termer av BNP-utveckling, men sedan 2020 har Sverige börjat halka efter. Tillväxten hålls tillbaka på grund av både lägre produktivitet och färre arbetade timmar jämfört med USA. Den lägre tillväxten innebär att välståndsutvecklingen hämmas och när det sker minskar landets motståndskraft. Det nya omvärldsläget har förändrat de politiska prioriteringarna med ett stort fokus på vår säkerhet och vårt försvar. Det ökade fokuset på att stärka vår säkerhet långsiktigt kommer att ta väsentliga resurser i anspråk. Samtidigt kvarstår utmaningarna kopplade till den gröna omställningen såväl som att klara de utmaningarna med utanförskap och hög arbetslöshet. Med en högre tillväxt skapas bättre förutsättningar att hantera och finansiera behoven. För att nå en högre tillväxt behövs reformer som stärker det svenska näringslivets konkurrenskraft. Vissa reformer blir i det perspektivet viktigare, t ex ökad kvalitet och relevans i utbildningssystemet så att fler klarar grund- och gymnasieskolan. Goda förutsättningar att attrahera internationell kompetens samt ett FoU-system som bättre speglar näringslivets styrkeområden är exempel på andra viktiga reformområden för stärkt konkurrenskraft. Förutom detta behöver Sverige rusta upp mycket av sin befintliga infrastruktur för alla trafikslag samt undersöka behov av ny infrastruktur, vilket även inkluderar digital infrastruktur.

Stärkt kompetensförsörjning och minskad arbetslöshet

De övergripande målen inom planeringsterminen är bland annat att sysselsättningen ska uppgå till 78 procent samt att minst 60 procent av alla vuxna ska delta i utbildning varje.

Målsättningen om vuxnas deltagande i utbildning är viktig utifrån den omställning som sker på arbetsmarknaden. Genom partsöverenskommelsen om trygghet, omställning och anställningsskydd finns en grund för ökad flexibilitet och stärkt omställningsförmåga på den svenska arbetsmarknaden.

I undersökningarna CVTS och AES framgår att i princip alla svenska företag erbjuder sina medarbetare kompetensutveckling i arbetslivet och att medarbetare i svenska företag i hög utsträckning också deltar i kompetensutvecklingsinsatser.

Målsättningen rörande sysselsättning är viktig, men den kan nås samtidigt som arbetslösheten är hög. Situationen i Sverige är sådan idag att hög sysselsättning och hög arbetslöshet råder samtidigt. Den strukturellt höga arbetslösheten på den svenska arbetsmarknaden behöver motverkas med hjälp av en tillväxtpolitik som generellt ökar efterfrågan på arbetskraft. Riktade åtgärder för att underlätta arbetsmarknadsinträde för svaga grupper på arbetsmarknaden behöver vara effektiva. I detta sammanhang kan särskilt nämnas behovet av att renodla Arbetsförmedlingens uppdrag så att myndigheten kan fokusera på att uppfylla sitt myndighetsuppdrag.

Klimatomställningen och energiförsörjningen

I de landspecifika rekommendationerna för Sverige adresseras behovet av att minska beroendet av fossila bränslen. Svenskt Näringsliv vill poängtera att tillväxt i kombination med utsläppsminskningar kan gå hand i hand. Sedan 1990 har Sveriges BNP fördubblats och utsläppen minskat med 37 procent.

För att få fram tillräckligt mycket fossilfri el behöver vi alla fossilfria kraftslag. Det behövs ny kärnkraft, högre effekt från vattenkraften och land- och havsbaserad vindkraft. För att nå ett fungerande energisystem måste tillståndsprocesserna för företag underlättas för att möjliggöra nödvändiga investeringar.

1.3 Bidrag från LO – Landsorganisationen i Sverige

LO samlar Sveriges arbetare och representerar 13 fackförbund. Vi har som uppgift att samordna och leda förbundens arbete för att främja arbetstagarnas intressen.

LO har också som mål att påverka politiken så att samhället utvecklas i rätt riktning. Vi vill ha ett samhälle som bygger på politisk, social och ekonomisk demokrati – där alla människor har lika värde och rättigheter.

Vårt mål är att förbättra villkoren för arbetstagare – både på arbetsplatserna och i samhället i stort

Exempel på LO:s bidrag till de nationella målen.

1. Ökad sysselsättningsgrad

En hög sysselsättningsgrad är en central fråga för LO. Nedan ger vi exempel på frågor vi jobbar med i syfte att höja sysselsättningsgraden.

LO förespråkar en aktiv finanspolitik

Låg efterfrågan från hushållen och näringslivet ska motverkas med offentliga underskott, medan alltför hög efterfrågan i stället ska dämpas med överskott i de offentliga finanserna. Vi anser att Sverige behöver ett strikt men ambitiöst finanspolitiskt ramverk, som tillåter nödvändiga investeringar i exempelvis infrastruktur. Vi driver också att det finns behov av en större samordning mellan finans- och penningpolitiken för att den samlade ekonomiska politiken ska bli mer ändamålsenlig. Genom att öka efterfrågan i ekonomin skapas fler arbetstillfällen, och sysselsättningen ökar.

LO arbetar för ökade satsningar på yrkesutbildning

För att minska arbetslösheten och förbättra matchningen på arbetsmarknaden krävs flera förbättringar av arbetsmarknadspolitiken. Ett exempel på åtgärder som krävs handlar om att få folk att utbilda sig till de yrken som arbetsmarknaden har behov av. Därför behövs satsningar på yrkesutbildning. I dessa frågor arbetar LO med påverkansarbete och samarbeten med andra aktörer.

LO arbetar för trygghet på arbetsmarknaden

En viktig del i den svenska modellen handlar om skydda dem som jobbar och inte jobben i sig. Men modellen fungerar bara om de som jobbar får ekonomisk trygghet. Därför driver LO frågor som handlar om att förbättra a-kassan och förbättra matchningen på arbetsmarknaden genom exempel stiftelsen Trygghetsfonden TSL, som hjälper den som blivit uppsagd att hitta nytt arbete.

LO arbetar för trygga jobb med schyssta villkor

För att uppnå en långsiktig hög sysselsättning behöver jobben ha schyssta villkor. Det är också viktigt att arbetet har en bra arbetsmiljö, går att kombinera med ett familjeliv samt ge en bra pension. Genom att skapa bättre villkor på arbetsmarknaden och genom att se till att det lönar sig att arbeta kommer sysselsättningen att öka.

2. Ökat deltagande i vuxenutbildning

För att nå målet att minst 60 procent av alla vuxna ska delta i utbildning driver LO flera initiativ. LO förespråkar utbyggd vuxenutbildning som svarar mot arbetsmarknadens behov, särskilt inom bristyrken.

LO har också varit drivande i framtagandet av omställningsstudiestödet, som gör det ekonomiskt möjligt för vuxna mitt i arbetslivet att utbilda sig med ekonomiskt stöd. Omställningsstudiestödet är ett exempel på en åtgärd som direkt påverkar Sveriges mål om vuxenutbildning. Initiativet stärker individers omställningsförmåga samtidigt som Sveriges konkurrenskraft förbättras. Nu arbetar vi för att omställningsstudiestödet ska utvecklas i linje med målsättningen.

3. Minskad fattigdom och social utestängning

Den negativa utveckling som EU-kommissionen konstaterat att Sverige haft de senaste åren när det kommer till ekonomisk ojämlikhet ser LO som problematisk. För att minska antalet personer i risk för fattigdom och social utestängning arbetar vi bland annat med påverkansarbete och policyförslag.

Flera av de initiativ som vi redan nämnt, som full sysselsättning, reallöneökningar genom samordnad lönebildning, bättre villkor samt en förbättrad a-kassa, är exempel som bidrar till minskad fattigdom och utestängning i samhället. För att hjälpa barn som idag lever i fattigdom och socialutestängning behöver vi se till att barnens föräldrar har trygga anställningar med schyssta villkor.

2 Bidrag från organisationer i det civila samhället

2.1 Bidrag från Sveriges Kvinnoorganisationer

Sveriges Kvinnoorganisationer är en partipolitiskt och religiöst obunden paraplyorganisation för den svenska kvinnorörelsen. Vi samlar 57 föreningar som tillsammans representerar över 130 000 kvinnor och flickor. Vi arbetar för kvinnors och flickors frigörelse, fulla mänskliga rättigheter och ett jämställt samhälle. Vår verksamhet vilar på feministisk grund och utgår från kvinnokonventionen och Sveriges jämställdhetspolitiska mål.

Hur Sveriges Kvinnoorganisationer bidrar till de nationella målen

Sveriges Kvinnoorganisationer verkar för att strategin för jämställdhetsintegrering ska verkställas i hela samhället. Strategin innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i alla beslut och processer, det vill säga att hänsyn ska tas till hur det som ska göras påverkar olika grupper av kvinnor och män. Därmed arbetar vi med att förverkliga jämställdhet inom en stor variation av politikområden.

Nationellt mål om sysselsättning: Sveriges Kvinnoorganisationer arbetar mycket med frågor om ekonomisk jämställdhet, bland annat kopplat till arbetsmarknaden och sysselsättningsgapet mellan kvinnor och män. Vi arbetar för att öka kvinnors sysselsättning både utifrån att det är positivt för tillväxt och kompetensförsörjning, och för att det är en viktig fråga för kvinnors ekonomiska självständighet och frihet, och en ökad ekonomisk jämställdhet. Vi ser att sysselsättningsgapet leder till ekonomisk ojämställdhet, exempelvis på grund av dess direkta effekter på inkomstgapet och pensionsgapet. En viktig del av frågan om sysselsättning handlar om att göra arbetsmarknaden mer jämställd, med lika lön för likvärdigt arbete och ett slut på den strukturella undervärderingen av kvinnodominerade yrken. Det handlar också om att skapa en mer jämställd fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, vilket är en förutsättning för att öka kvinnors sysselsättningsgrad.

Utrikes födda kvinnor är en av de grupper som står allra längst ifrån arbetsmarknaden. Sveriges Kvinnoorganisationer har flera medlemsorganisationer som samlar utrikes födda kvinnor, och tillsammans arbetar vi för att öka utrikes födda kvinnors inflytande i samhället, och för att fler ska etablera sig på arbetsmarknaden och bli ekonomiskt självständiga. Detta görs bland annat via vårt Integrationsnätverk, som samlar organisationer som arbetar med eller riktat mot utrikes födda kvinnor. Inom ramen för nätverket arbetar vi just nu med att följa upp vår rapport "Snabbspår och stickspår" från 2017, som granskar etableringsinsatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Sveriges Kvinnoorganisationer bedriver också ett projekt som handlar om antirasistisk feminism, som handlar om att synliggöra de osynliga hinder utrikes födda kvinnor möter i samhället, exempelvis när de ska ta sig in på arbetsmarknaden.

Nationellt mål om fattigdom och social utestängning: Sveriges Kvinnoorganisationers arbete med ekonomisk jämställdhet handlar om hur samhällets resurser är fördelade mellan olika grupper av kvinnor och män. Målet om minskad fattigdom och social utestängning handlar också om att öka kvinnors sysselsättning och den ekonomiska jämställdheten. Att arbeta för ekonomisk jämställdhet har en direkt påverkan på de barn som riskerar att växa upp i fattigdom. Det finns en tydlig korrelation mellan att mammor arbetar och att förebygga utanförskap. Att stärka den ekonomiska situationen för mammor stärker således i sin tur situationen för deras barn. Vi arbetar

just nu med att ta fram en rapport om hur den svenska finans- och penningpolitiken påverkar jämställdheten, genom att analysera hur reformer och verktyg påverkar olika grupper av män och kvinnor och de svenska hushållens resurser. 2024 tog vi även fram en rapport om hur det svenska skattesystemet (miss)gynnar olika grupper av kvinnor och män och hur det hänger ihop med Sveriges välfärdssystem. Att ha ett arbete att gå till ger både en ekonomisk frihet och självständighet, och är också positivt för integrationen. Inom ramen för vårt projekt om en antirasistisk feminism lyfter vi de osynliga hinder och den utestängning som drabbar vissa grupper av kvinnor i Sverige, som både försvårar en etablering på arbetsmarknaden och integrationen på andra sätt.

Att stärka det nationella arbetet med den europeiska terminen

Sveriges Kvinnoorganisationer vill framhålla vikten av det arbete som civilsamhället gör för att uppnå målen, och vad som krävs för att detta ska kunna fortsätta. Många kvinnoorganisationer, och flera andra civilsamhällsorganisationer, bedriver social verksamhet. Det kan till exempel innebära kurser för att hjälpa kvinnor att starta företag, föreläsningar om flickors rättigheter på skolor och fritidsgårdar, språkträning och annan integrationsverksamhet samt insatser för att skydda våldsutsatta. Civilsamhället spelar en viktig roll för att nå de nationella målen, men det krävs att staten ger civilsamhället rätt förutsättningar och tillräckliga resurser. Samtidigt förefaller det finnas ett behov av bättre nationella strukturer för att ta del av EU-medel. Att ansöka och ta del av dessa som civilsamhällesaktörer är komplicerade processer, och jämförelsevis är svenska aktörer dåliga på att ta del av denna möjlighet. En gemensam struktur för stöd och samordning skulle vara mycket positivt för dessa aktörer, och i längden för arbetet med att uppnå de nationella målen.

Sveriges Kvinnoorganisationer anser också att det krävs fler effektiva arbetsmarknadsåtgärder för de kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. För att fler utrikes födda kvinnor ska få chansen att komma i arbete krävs fler vägar in i kvinnodominerade yrken och en tydligare styrning av Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Det behövs också fler etableringsinsatser för föräldralediga och åtgärder för att öka inskrivningen i förskolan. Det behöver säkerställas att utrikesfödda kvinnor får hjälp lika snabbt, och i samma utsträckning, som utrikesfödda män. Kopplat till sysselsättningen är också förbättrade arbetsvillkor inom kvinnodominerade sektorer är en viktig fråga. Det handlar om att skapa en mer jämställd arbetsmarknad, där fler vill jobba, och stanna längre, inom de kvinnodominerade sektorerna.

I takt med att försvars- och säkerhetsfrågan får allt större utrymme på EU:s agenda vill Sveriges Kvinnoorganisationer även understryka vikten av att motverka åtstramningar i välfärden och att göra det svenska välfärdssystemet, däribland hälso- och sjukvården, mer motståndskraftigt. Investeringar i omsorgsekonomin gör Sverige och EU tryggare, och åtstramningar i skola, vård och omsorg drabbar kvinnors arbete och ekonomi negativt och minskar motståndskraften. En stark och välfungerade välfärd behöver ses som en del av motståndskraften och beredskapen.

Sveriges Kvinnoorganisationer ser positivt på att kvinnor och män synliggörs i arbetet med den europeiska terminen, bland annat i de nationella målen. Det är viktigt att processerna för den europeiska terminen framöver är jämställdhetsintegrerade. För att arbeta mot jämställda samhällen är en förutsättning att kvinnor och män synliggörs (bland annat genom könsuppdelad statistik) och jämställdhetsintegrering av mål, indikatorer och uppföljning på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Jämställdhetsintegrering, som är den strategi EU, FN och Sverige har beslutat ska användas för att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män, har som syfte att både leda till mer jämställda verksamheter och utfall, men också att skapa mer träffsäkra och effektiva insatser och åtgärder utifrån att tydliggöra problembilden.

2.2 Bidrag till Sveriges lägesrapport från Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet är en ideell förening med vissa myndighetsuppdrag givna av riksdagen och regeringen. Uppdragen regleras via förordningar, riktlinjer och regleringsbrev. Folkbildningsrådets huvudsakliga uppgift är att fördela och följa upp de pengar som staten ger till studieförbund och folkhögskolor.

Hur folkbildningen bidrar till det nationella arbetet i relation till de nationella målen

Minst 82 procent av befolkningen i åldern 20–64 år ska enligt Sveriges nationella mål vara sysselsatta 2030. Minst 60 procent av alla vuxna ska också delta i utbildning varje år. Folkbildningen är en viktig aktör i utbildnings- och kompetensförsörjningspusslet genom att folkhögskolan erbjuder vägar till vidare utbildning och arbete även för dem som fallit ur annan utbildning – och som behöver återfinna både en tro på sig själv och på samhället eller det gemensamma. Samtidigt når studieförbunden målgrupper och sammanhang i alla delar av civilsamhället:

- Cirka hälften av alla deltagares som får grundläggande behörighet på folkhögskola påbörjar eftergymnasiala studier inom ett år, enligt siffror från Statiska centralbyrån.
- Folkhögskoleenkäten är en årlig undersökning som samverkansorganisationen Sveriges folkhögskolor genomför bland deltagare på folkhögskolornas långa kurser. I den får deltagarna svara på frågor om hur de upplever sin utbildning och hur tiden på folkhögskola påverkat dem. Bland de positiva effekter som lyfts i enkäten från 2024 märks ökad motivation, stärkt självkänsla och förbättrade framtidsutsikter.
- Studieförbunden når målgrupper som riskerar att falla mellan stolarna och fyller mellanrummen i samhällsbygget, vilket har stor vikt för exempelvis människor med funktionsnedsättning, människor med lägre utbildningsnivå och utrikes födda. I Folkbildningsrådets rapport Cirkelns betydelser visar djupintervjuer att deltagare från de här målgrupperna upplever att studieförbunden är en av få samhällsinstitutioner där de kan komma med egna idéer och behov – som utgångspunkt för verksamhet – i stället för att bli tillsagda eller uppmanade att ingå i verksamhet och sammanhang som tagits fram av någon annan.

Exempel på verksamhet

Antalet kvinnor och män i risk för fattigdom och social utestängning ska minska med minst 15 000 fram till 2030. Folkbildningen har verksamhet som når alla delar av det svenska samhället:

- Folkbildningen finns över hela Sverige. Studieförbunden erbjuder cirkelverksamhet i landets alla kommuner och folkhögskolorna erbjuder långa kurser i hela 152 kommuner.
- Folkbildningen är på många platser i landet en av få möjligheter till kunskap, bildning och lärande. Rapporten Folkbildning i landsbygder, genomfördes av forskare från Marie Cederschiöld högskola och beskriver folkbildningen som ”inbäddad i lokalsamhället” i landsbygder.

- Andra forskare, däribland Nazem Tahvilzadeh från Södertörns högskola har tittat på folkbildning i marginaliserade stadsdelar. Rapporten visar att folkbildningen är mer relevant i marginaliserade stadsdelar än i andra områden i samma kommuner. Relativt sett deltar fler invånare i marginaliserade stadsdelar i både studieförbundens verksamhet och folkhögskolornas allmänna och studiemotiverande kurser.
- Rapporten Folkbildning och regional kompetensförsörjning visar att i de regioner där folkbildningen finns med i den regionala kompetensförsörjningen är folkbildningen en välkänd aktör som bidrar bland annat med bristyrkeskurser, verksamhet med nyanlända och studiemotiverande folkhögskolekurser – alltså viktiga pusselbitar för att människor ska etableras i samhället utan att fastna i fattigdom och social utestängning.

Hur kan det nationella arbetet på de områden som berörs av de nationella målen i synnerhet och den europeiska terminen i allmänhet stärkas

Ett syfte med den europeiska terminen är att bidra till att samordna och övervaka sysselsättnings- och socialpolitiken. 2022 fick ett antal myndigheter med ansvarsområden relaterade till kompetensförsörjning i uppdrag från regeringen att hitta nya sätt att samarbeta för att förbättra styrningen av Sveriges kompetenssystem. Myndigheterna ansökte då om stöd från EU:s instrument för tekniskt stöd, vilket möjliggjorde ett arbete tillsammans med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). I slutet av december förra året lämnade OECD sin slutrapport, med rekommendationer inom tre övergripande områden:

- stärkt koordinering, samarbete och flernivåsamverkan inom kompetensförsörjningssystemet
- ökade möjligheter för relevanta aktörer att bidra i samverkan för en väl fungerande kompetensförsörjning
- stärkt datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande.

Folkbildningsrådet har dels träffat OECD på egen hand för att förklara folkbildningens roll och möjligheter i svensk kompetensförsörjning, dels ingått i en arbetsgrupp som kontinuerligt gett feedback och underlag till OECD. För oss är det tydligt att vägen till framtidens kompetensförsörjning går genom en starkare samordning av resurser som särskilt förstår folkbildningens särskilda roll och förmåga att föra människor som står långt bort från utbildning och sysselsättning närmare samhället och en tro på sig själva och det gemensamma. Att öka samordningen i kompetensförsörjningen går också i linje med den europeiska planeringsterminen.

2.3 Bidraget från Föreningen Norden

Hur bidrar organisationen genom sin verksamhet övergripande till det nationella arbetet i relation till de nationella målen?

Föreningen Norden har två uppdrag dels från Utrikesdepartementet kopplat till det nordiska samarbetet dels från EU Kommissionen och medlemsländerna i Östersjöregionen som policysamordnare för *PA Education, Science and Social affairs* (PA EDU) inom EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR). Det senare uppdraget delas med Hamburg. I den handlingsplan för strategin som antogs den 15 februari 2021 återfinns 4 insatsområden inom PA EDU där 3 av dessa bidrar till mål formulerade i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, för ett mer socialt Europa

(PO4). Här följer korta beskrivningar av dessa tre insatsområden där föreningen leder arbetet tillsammans med Hamburg inom ramen av EUSBSR.

MOTVERKA TIDIGA SKOLAVHOPP OCH UNDERLÄTTA ÖVERGÅNGEN FRÅN STUDIER TILL ARBETE

Att minska tidiga skolavhopp och underlätta för unga att komma in på arbetsmarknaden framhålls som viktiga områden i de landspecifika rekommendationerna för länderna i Östersjöregionen. En särskilt viktig grupp är unga vuxna i utanförskap (UVAS). Inom detta område utvecklas insatser för att minska antalet tidiga skolavhopp samt underlätta övergången från studier till arbetsliv.

EN ARBETSMARKNAD FÖR ALLA DÄR ETT LÄNGRE OCH HÄLSOSAMMARE LIV BEAKTAS

Arbetsmarknaden förändras inte minst genom digitaliseringen där fler yrken kräver ny kompetens och där arbetstagare behöver kontinuerligt uppgradera sina färdigheter. Individer behöver även byta karriär under arbetslivet. Kanske som följd av fysiskt krävande arbetsuppgifter som man inte längre klarar av eller så vill man pröva något nytt. Samtidigt som arbetsmarknaden förändras och krav ställs på att uppgradera färdigheter betyder ett längre och hälsosammare liv att pensionsåldern höjs där fler behöver arbeta längre men även att fler vill arbeta längre. Insatser i detta område fokuserar på ett hållbart arbetsliv.

ATT TIDIGT SE POTENTIALEN HOS MIGRANTER OCH UNDERLÄTTA INTEGRATION

Det ökade antalet flyktingar utgör en utmaning för de medlemsstater där flyktingar väljer att söka asyl. Samtidigt kämpar många medlemsstater med demografiska förändringar med en åldrande befolkning, vilket inom ett decennium kommer att leda till ett underskott av kvalificerad personal, inom akademiska såväl som ickeakademiska yrken, inom exempelvis hälso- och sjukvård, industri och hantverksyrken. Detta understryker vikten av en effektiv integration av flyktingar och migranter för att de ska kunna bidra till uppbyggnaden av inkluderande och välmående samhällen. Fokus här är insatser för att underlätta flyktingar och migranternas integration i samhället samt att tidigt identifiera kompetenser hos flyktingar.

Exempel på verksamhet, projekt eller insatser som organisationen bedriver som bidrar till detta?

Föreningen, genom sitt uppdrag för Östersjöstrategin utvecklar plattformar för tvärsektoriell, transnationell, flernivåsamverkan. Plattformar där myndigheter och organisationer samlas för gemensam utveckling av lösningar på de komplexa samhällsutmaningar som finns definierade i strategins handlingsplan. Det geografiska området är Östersjöregionen som även omfattar de nordiska länderna Island och Norge. Inom några områden sker samarbete även med andra delar av Europa. Dessa plattformar skiljer sig från projekt då de samlar aktörer för långsiktig samverkan. Inom PA EDU finns idag 3 samverkansplattformar varav 2 bidrar till den europeiska pelaren för sociala rättigheter, *School to Work* (S2W) samt *Economy of Wellbeing of People*. Ytterligare en för det nationella reformprogrammet relevant plattform utvecklas, *BSR Integrate Now* som avser integration av migranter. Här följer några exempel på resultat som levereras av dessa plattformar.

SCHOOL TO WORK

Plattformen leds av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och samlar ett 100-tal myndigheter och organisationer från hela Östersjöregionen. Föreningen Norden

koordinerar arbetet med UVAS. Ett betydelsefullt resultat är utveckling och spridning av modellen med lokala kompetenscenter med multikompetenta team som hjälper unga vuxna i utanförskap till studier eller arbete. Valfungerande kompetenscenter finns i Finland och Tyskland. Dessa center har stått modell för en vidareutveckling som nu introduceras i Litauen och Polen. Dialog förs med SKR och relevanta myndigheter att även introducera dessa center i Sverige.

ECONOMY OF WELLBEING OF PEOPLE

Det är en ny plattform som utvecklats i samarbete med PA HEALTH med fokus på ett hållbart arbetsliv, beaktande såväl god hälsa som ett anpassat utbildningssystem och en valfungerande arbetsmarknad. Under 2024/25 kartläggs aktörer och grupperas i tematiska grupper som inleder sitt arbete med att utveckla nya policys, och metoder under våren.

BSR INTEGRATE NOW

Även detta en ny plattform som utvecklas tillsammans med PA CULTURE inom området integration av migranter. Liknande kompetenscenter för gruppen UVAS sker här ett lärande mellan center för migranter så kallade *Welcome Houses i Östersjöregionen*.

Hur kan det nationella arbetet på de områden som berörs av de nationella målen i synnerhet och den europeiska terminen i allmänhet stärkas?

Genom att integrera transnationellt samarbete i myndigheters och organisationers strategiska utvecklingsarbete. Genom gemensam utveckling och strukturerat lärande skapar vi bättre förutsättningar för att få fram de lösningar som behövs på dagens ofta komplexa samhällsutmaningar. Genom samverkan ökas värdet av vårt EU-medlemskap.

Öka den svenska delaktigheten i de samverkansplattformar som erbjuds inom ramen av EU:s strategi för Östersjöregionen. Plattformar som samlar myndigheter och organisationer till tvärssektoriell, transnationell, flernivåsamverkan. Erfarenheterna visar att dessa informella samarbetsstrukturer uppskattas av flertalet aktörer som exempelvis civilsamhället, näringslivet och akademien men även myndigheter, departement och politiker (lokalt, regionalt, nationellt) uppskattar möjligheten till gemensam utveckling av lösningar på våra samhällsutmaningar.

Säkerställ finansiering av dessa samverkansplattformar genom strukturfondsprogrammen, främst ESF+ som ju erbjuder möjlighet till finansiering av transnationellt samarbete. Tyvärr är omfattningen ännu begränsad och mer behöver göras för att främja samarbete med andra länder. Det ingår i den gemensamma förordningen, artikel 22.3 att strukturfondsprogrammen ska stödja genomförandet av de makroregionala strategierna.

2.4 Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 53 funktionsrättsförbund som representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Vårt bidrag till Sveriges lägesrapport 2025

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Funktionsrättskonventionen, har ratificerats av 192 stater, däribland EU. Funktionsrätt Sverige samordnar det svenska civilsamhällets (mer än 100 organisationer) om hur Sverige lever upp till genomförande av Funktionsrättskonventionen och har bidragit till den europeiska granskningen. Sverige fick skarpa rekommendationer från FN 2024 och EU 2025 med stort fokus på reformer som rör lagstiftning och stark oro för en ökande tillbakagång för ekonomiska och sociala rättigheter för personer med funktionsnedsättning i strid med konventionen.

Sverige har inte följt rekommendationer från FN 2014, trots upprepad kritik som rör t ex brister i rätten till utbildning, arbete, bostad, hälsa och ökad risk för fattigdom. Ett konkret exempel är att regeringen i budgetpropositionen för 2025 meddelar att begreppet nedsatt arbetsförmåga inte ska ändras, trots förslag från Arbetsförmedlingen sedan flera år tillbaka. Ett ändrat begrepp som i stället relaterar till rätten till arbetshjälpmedel och stödåtgärder och stärka individers rättigheter och arbetsgivare att anställa fler.

Exempel på våra projekt och verksamhet som bidrar

- Samordning av över 100 organisationer i civilsamhället med rekommendationer för genomförande av funktionsrättskonventionen i rapporten Respekt för rättigheter 2019 samt Alternativrapport till FN 2024
- Öppet brev till regeringen mars 2025 från flera organisationer.
- Medverkan i den första internationella standarden för Tillgänglig och inkluderande AI samt europeisk standardisering för tillgänglighet (rör alla områden).

Rekommendation att minska klyftor för funktionsrätt

Förtydliga mätbara nedbrutna mål för att minska ojämlikhet och klyftor som rör personer med funktionsnedsättning inom utbildning, arbete, försörjning, bostäder och hälsa tillsammans med representanter från funktionsrättsorganisationer.

Förslag för att stärka arbetet för att nå målen

Förbättra styrning och uppföljning genom tydligare samordning av genomförande av Agenda 2030 respektive rekommendationer från FN:s funktionsrättskonvention som även EU har antagit. Vi efterfrågar också ökad helhetssyn, i utredningar som tillsätts.

- Samordna arbetet med statistik som saknas för delar av befolkningen och utveckla indikatorer för Agenda 2030 och mänskliga rättigheter med uppdelad statistik inriktad på att uppnå likhet över landet inom samtliga områden som omfattas av den europeiska terminen.
- Förbättra styrning och uppföljning av offentliga medel, inklusive inköp, upphandling och strukturfonder, så att de lever upp till EU:s skallkrav på tillgänglighet som rör byggd miljö, kollektivtrafik och digitalisering. Generella förutsättningar som ökar tillgång för alla till utbildning, arbete, hälsa och bostad, och är nödvändig för många.
- Säkerställ att medel för innovation och utveckling, inklusive AI utgår från inkludering och universell utformning som horisontell princip, med finansiering till civilsamhället

- Säkerställ förutsättningar för civilsamhället att bidra till lösningar för att öka jämlikhet och funktionsrätt. Efterfrågan ökar och det är en rättighet i funktionsrättskonventionen.
- Genomför prioriterade rekommendationer från FN i nära samarbete med funktionsrättsorganisationer.
- Öka ambitionen att skapa synergier med EU:s funktionsrättsstrategi i framtagande av en handlingsplan för den svenska politiken.

2.5 Hyresgästföreningens bidrag till Sveriges nationella reformprogram

Hyresgästföreningen är en demokratisk medlemsorganisation för nuvarande och framtida hyresgäster. Vi är politiskt oberoende och över 580 000 svenska hushåll är medlemmar. Detta gör oss till en av de största folkrörelserna i Sverige och även till den främsta representanten för hyresgäster i landet. Vårt uppdrag är allas rätt till bra bostäder till en rimlig kostnad. Hyresgästföreningen förhandlar för alla hyresgäster som behöver vår hjälp – vi representerar nio av tio hyrda hushåll i den kollektiva förhandlingsprocessen. Varje år bistår organisationen mer än 100 000 medlemmar genom att förse dem med råd och hjälp gentemot deras hyresvärdar. Cirka 9 000 medlemmar har också valt att engagera sig som förtroendevalda i organisationen.

I det följande presenteras Hyresgästföreningens ståndpunkt rörande vissa specifika delar av de landspecifika rekommendationerna för Sverige 2024.

Punkten 10, Rådets rekommendationer, konstaterar att den svenska ekonomin lider av makroekonomiska obalanser. Detta särskilt på fastighetsmarknaden där bostadspriserna är höga och likaså den privata skuldsättningen. Den privata sektorns skuld minskade dock i förhållande till BNP på grund av hög nominell BNP-tillväxt driven av inflation, trots att den ökade i absoluta tal. Den hastiga ränteökningen har belastat hushållens och kommersiella fastighetsbolags skuldbetalningar, minskat efterfrågan och påverkat fastighetspriserna. Även om fastighetspriserna under 2022 och 2023 började sjunka är marknaden övervärderad. När priserna fortsätter sjunka minskar även efterfrågan på nybyggnation. Räntekostnaderna är höga. Skattesystemet gynnar fortsatt ägande genom låg fastighetsskatt och generösa skatteavdrag. Samtidigt kvarstår hyresmarknaden såsom ineffektiv och har inte varit föremål för reformer.

Hyresgästföreningen anser att den höga privata skuldsättningen i Sverige beror på att staten har minskat sina investeringar och i stället prioriterat en låg statskund. Eftersom skuldsättning är en naturlig del av investeringar, räcker det inte med åtgärder för att minska hushållens skuldbörda. Det är avgörande att staten tar en mer aktiv roll i bostadsfinansieringen genom att erbjuda förmånliga byggglån. Dessutom bör staten lånefinansiera infrastruktursatsningar för att stärka den svenska ekonomins långsiktiga kapacitet.

När det gäller kombinationen av höga bostadspriser och hushållens skuldsättning delar Hyresgästföreningen uppfattningen att bostadsbeskattningen bör ses över. Särskilt bör obalansen mellan ägt och hyrt boende åtgärdas, vilket kan göras på flera sätt. En låg, fullt avdragsgill moms på hyran, en mer rättvis utformning av fastighetsskatten för ägt boende och skattefria underhållsfonder skulle bidra till mer balanserade villkor mellan boendeformerna.

Den svenska hyreslagstiftningen syftar till att ge hyresgästerna trygga och förutsägbara boendekostnader, samtidigt som hyrorna speglar den genomsnittliga hyresgästens värderingar. Hyresgästernas trygghet balanseras mot fastighetsägarnas behov av en rimlig avkastning på sina investeringar. Det senaste året har detta blivit särskilt tydligt genom både höga hyreshöjningar och ökade avgifter och kostnader för hyresgäster.

Systemet fungerar i grunden väl men behöver kontinuerlig utveckling, särskilt genom arbetet med systematisk hyressättning där parterna på hyresmarknaden ser över hyresstrukturen för att bättre spegla generella värderingar.

Rekommendation 1, Rådets avslutande rekommendationer, betonar vikten av att investera i bostadsbyggande för att möta de mest akuta behoven. Det handlar särskilt om att undanröja strukturella hinder för ökat byggande och att tillgängliggöra mer mark för nyproduktion. Dessutom framhålls att en reformering av hyresbostadsmarknaden skulle öka bostadsmarknadens effektivitet.

Hyresgästföreningen anser att det finns ett behov av reformer inom fastighetsbeskattningen och ser en fastighetsskatt för ägt boende som en central del av en bredare reformagenda för en mer välfungerande bostadsmarknad. För att stimulera bostadsbyggandet krävs större statliga åtaganden, där förmånliga byggglån skulle kunna säkra tillgången till kapital under lågkonjunkturer.

Staten bör också inrätta en nationell översiktsplan som ålägger kommuner med bostadsbrist att planera för fler bostäder. För att underlätta detta bör en statlig planeringsbonus införas, som kompenserar kommunerna för de ökade kostnaderna.

Hyresgästföreningen betonar vikten av att hyressättningen kontinuerligt utvecklas för att anpassas till förändrade preferenser hos hyresgästerna, samtidigt som ett starkt besittningsskydd upprätthålls. I en modell där partsförhandlingar styr hyresmarknaden sker förändringar bäst genom samverkan mellan parterna. Det är osannolikt att ny lagstiftning skulle kunna hantera balansen mellan de olika intressena mer effektivt än det nuvarande systemet.

2.6 Bidrag till det nationella reformprogrammet från Skoopi – de arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation

Skoopi är intresseorganisationen för Arbetsintegrerande Sociala Företag (ASF) i Sverige och företräder 150 medlemsföretag i hela landet. Våra medlemmar verkar för att skapa varaktiga arbetstillfällen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden – exempelvis långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning, psykisk ohälsa eller beroendeproblematik. ASF verkar i gränslandet mellan näringsliv och idéburen samhällsnytta och erbjuder anpassade arbetsplatser där individen står i centrum. Skoopis uppdrag är att stärka de strukturella förutsättningarna för att ASF ska kunna startas, drivas och ha förutsättningar att utvecklas – bland annat genom påverkansarbete, kunskapsstöd och nätverksbyggande. Vårt långsiktiga mål är ett samhälle där alla människor har möjlighet att delta i arbetslivet på sina egna villkor.

Hur bidrar organisationen genom sin verksamhet övergripande till det nationella arbetet i relation till de nationella målen?

I 25 år har Skoopi verkat för social och yrkesmässig hållbar integration genom att stödja våra medlemsföretag. Företagen erbjuder möjligheter till arbete för personer som står längst från arbetsmarknaden – grupper som inom EU definieras som ”severely disadvantaged workers” och ”workers with disabilities”. För dessa individer är vägen till ett varaktigt arbete ofta kantad av strukturella och andra hinder, både på den öppna och den skyddade arbetsmarknaden. ASF utgör därför en viktig alternativ arbetsmarknad, där arbetstillfällen kan anpassas efter individens förutsättningar och behov. För några blir ASF ett steg mot den reguljära arbetsmarknaden, men för många innebär det en långsiktig eller permanent lösning där man deltar i arbetslivet på sina egna villkor.

Våra medlemsföretag bidrar konkret till att skapa inkludering, delaktighet och egen försörjning för människor som annars riskerar livslångt utanförskap.

- **Ökad sysselsättning för personer långt från arbetsmarknaden** – ASF erbjuder anpassade arbetsplatser med arbetsledning, socialt stöd och utbildningsmoment, vilket gör det möjligt för fler att närma sig egen försörjning.
- **Minskning av sysselsättningsgapet mellan kvinnor och män** – många ASF drivs av kvinnor och har kvinnlig majoritet bland deltagare och anställda. Särskilda insatser riktas ofta till utrikesfödda kvinnor, t.ex. genom språkstöd och arbete kombinerat med praktik och utbildning.
- **Livslångt lärande** – ASF erbjuder ofta informell och ickeformell kompetensutveckling, ibland i samverkan med folkbildningen eller genom valideringsprocesser. Deltagare lär sig både yrkesspecifika och generella arbetslivskompetenser.
- **Bekämpning av fattigdom och social utestängning** – ASF motverkar långvarigt utanförskap genom att erbjuda delaktighet, sammanhang och ofta även inkomst. Att vara en del av en arbetsgemenskap är för många avgörande för att återuppbygga en fungerande vardag.

Exempel på verksamhet, projekt eller insatser som organisationen bedriver som bidrar till detta?

- I Mora drivs, med stöd av Europeiska socialfonden, ett projekt för återbruk av byggmaterial som samtidigt skapar anpassade, varaktiga anställningar för personer med neuropsykiatriska diagnoser, låg teoretisk begåvning eller lindrig intellektuell funktionsnedsättning. Genom extra stöd, handledning och fokus på praktiska arbetsuppgifter bidrar projektet till både social inkludering och hållbar resursanvändning. Projektet syftar även till att stärka den sociala ekonomin och ta fram en överförbar modell som kan spridas till fler kommuner.
- Skoopi arbetar löpande med förutsättningsfrågor för både våra företag och därför också för målgruppen.

Hur kan det nationella arbetet på de områden som berörs av de nationella målen i synnerhet och den europeiska terminen i allmänhet stärkas?

Stärk det nationella arbetet för att nå sysselsättningsmålen

Skoopi vill betona vikten av att det nationella arbetet för att nå EU:s och Sveriges sysselsättningsmål också inkluderar dem som står allra längst från arbetsmarknaden. Vi ser med oro på att grupper som personer med funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan, samt individer med sociala eller kognitiva utmaningar – ofta utan formell diagnos – fortsatt har mycket svårt att etablera sig i arbete, trots ett i övrigt starkt arbetsmarknadsläge.

Vi vill lyfta fram de Arbetsintegrerande Sociala Företagen (ASF) som en viktig aktör i detta sammanhang. ASF erbjuder anpassade arbetsplatser, arbetsträning och delaktighet för människor som annars riskerar ett livslångt utanförskap. ASF fungerar både som en väg vidare mot reguljära arbeten och som en långsiktig lösning för dem som behöver varaktiga anpassningar bortanför de breda insatserna.

Skoopi delar uppfattningen i rådsrekommendationerna från 2023 att det behövs ett särskilt fokus på att stärka färdigheter och arbetsmarknadsintegration hos missgynnade grupper. Men vi vill samtidigt understryka att det inte räcker att ”förbättra individens färdigheter” i syfte att de ska passa in på en oförändrad arbetsmarknad. Det måste

också finnas arbetsplatser som är anpassade efter individers olika förutsättningar. Här fyller ASF en samhällsviktig funktion.

Vi anser att det nationella arbetet kan stärkas genom att:

- Regeringen tar fram en strategi för implementering av rådsrekommendationerna om stöd till den sociala ekonomin (C/2023/1344), som Sverige redan ställt sig bakom.
- Ett ansvarigt departement utses för att leda arbetet med att stärka den sociala ekonomins roll, med särskilt fokus på arbetsmarknadsintegration.
- Berörda myndigheter får ett tydligt uppdrag att samverka med ideburna verksamheter och öka kunskapen om hur anställningar kan anpassas efter individens behov.

Genom att främja våra medlemsföretags roll som en alternativ och kompletterande arbetsmarknad, kan Sverige säkerställa att även de grupper som idag står längst bort får verkliga möjligheter till sysselsättning. Detta är avgörande för att uppnå de nationella målen – inte bara i statistik, utan i faktisk inkludering.

2.7 PRO:s bidrag till det nationella genomförandet av den europeiska terminen

Pensionärernas riksorganisation, PRO, är Sveriges största pensionärsorganisation med 260 000 medlemmar i mer än 1 000 föreningar i hela landet. PRO är en självständig partipolitiskt och religiöst obunden organisation som medverkar till att stärka demokratiska värden och ett medmänskligt synsätt i Sverige. Vår verksamhet har två ben: gemenskap och samhällsförändring. PRO tar till vara pensionärernas intressen genom opinionsbildning och påverkansarbete, bland annat genom att vi finns representerade i kommunala och regionala pensionärsråd och i regeringens pensionärskommitté.

PRO bidrar till Sveriges arbete genomförandet av den europeiska terminen genom att bedriva studie- och folkbildningsverksamhet riktad till pensionärer och genom vårt intressepolitiska arbete för att minska risk för fattigdom och social utestängning bland pensionärer.

PRO:s arbete med studier och folkbildning

Under 2024 har PRO-organisationen genomfört 10 258 arrangemang i samarbete med folkbildningsorganisationen ABF. I dessa arrangemang har 346 311 personer deltagit, varav 65 procent kvinnor. Totalt 3 800 studiecirkel har genomförts under året där de tre vanligaste områdena var konsthantverk, handarbete och slöjd; litteratur, svenska och retorik samt historia och släktforskning.

Ett pilotprojekt har genomförts för att hitta handledare som kan utbilda medlemmar i att hur man använder sin smarttelefon, och en tredagars handledarutbildning har genomförts kompletterat med en digital uppföljningsträff.

PRO är huvudman för PRO Folkhögskola som är öppen för alla med en särskild inriktning mot äldre, vilket är unikt i världen. PRO:s folkhögskola har under 2024 genomfört fyra allmänna kurser, 39 särskilda kurser och 45 kortkurser.

PRO:s arbete med att minska fattigdom bland äldre

PRO är röstbärare för pensionärer och opinionsbildar för pensionärers ekonomiska intressen i den allmänna debatten. Att motverka fattigdom bland pensionärer och bidra till ekonomisk jämställdhet är prioriterade mål.

Andelen med relativt låg ekonomisk standard i gruppen över 65 år är cirka 13 procent. Det finns betydande skillnader mellan olika grupper av pensionärer. Kvinnor, ensamstående och de äldsta pensionärerna samt utrikesfödda löper en särskilt stor risk för att hamna under inkomstgränsen för relativt låg ekonomisk standard. Det beror bland annat på att de ofta har haft lägre löner och lägre arbetskraftsdeltagande än andra grupper. De utrikesfödda har också färre bosättningsår i Sverige vilket ger både en lägre inkomstgrundad pension och en lägre garantipension.

Ett allvarligt problem är att en stor grupp pensionärer med små ekonomiska resurser inte utnyttjar de offentliga förmåner som finns för denna grupp. Detta gäller särskilt bostadstillägget, ett skattefritt tillägg för pensionärer som har låg pension och små ekonomiska resurser. Enligt en skattning från Riksrevisionen (RiR 2019:22) är gruppen som har rätt att få bostadstillägg men som aldrig ansöker om det så stort som cirka 129 000 personer.

I syfte att få fler berättigade att söka bostadstillägg arrangerade PRO tillsammans med Pensionsmyndigheten en gemensam webbsändning riktad till PRO-medlemmar i

december 2024. PRO har tillsammans med andra pensionärsorganisationer uppmanat regeringen att genomföra informationsinsatser för att få fler pensionärer att ansöka om bostadstillägg och att ändra reglerna för stödet för att underlätta ansökan om bostadstillägg.

Den 1 juli 2025 försämras högkostnadsskyddet för läkemedel rejält, enligt den budgetproposition som regeringen presenterat och som riksdagen beslutat om. Gränsen för högkostnadsskyddet föreslås höjas med mer än 30 procent. Det missgynnar alla som behöver dyra läkemedel, bland annat många pensionärer. PRO har kritiserat förslaget i ett remissvar till regeringen. I remissvaret framhåller vi annat risken att pensionärer med små marginaler inte påbörjar eller fullföljer läkemedelsbehandling som läkare ordinerat då kostnaden blir alltför hög. Vi deltog också i Medicinmarschen, en manifestation mot förslaget som genomfördes i Stockholm den 15 mars.

Under vintern 2025 har PRO uppmärksammat höga kostnader för äldre som bor i särskilt boende. Kommunernas avgifter för mat och boende skiljer sig avsevärt och många kommuner tar ut orimligt höga avgifter. Genom att uppmärksamma att Herrljunga kommun i Västra Götaland tog ut högst avgift för maten av alla kommuner – 6 555 kronor i månaden, att jämföra med Konsumentverkets referensbelopp för mat för äldre på 3 330 kronor – bidrog vi till att kommunledningen tänkt om och ska sänka avgiften.

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm